

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
Transliteration: Bismillah ar-Rahman ar-Rahim

آموزش ترجمه و مفاهیم

قرآن کریم

آموزش ترجمه
Translation Method

فهرست مطالب

۶	مقدمه
۸	درس هفدهم: موقع قیامت
۱۶	زبان قرآن : ضمیر
۱۸	آشنایی با معارف قرآن
۲۲	درس هجدهم : ویژگی های قیامت
۳۰	زبان قرآن : ضمیر منفصل
۳۲	آشنایی با معارف قرآن: ویژگی های قیامت
۳۶	درس نوزدهم: بهشت و بهشتیان
۴۴	زبان قرآن: ضمیر متصل
۴۶	آشنایی با معارف قرآن
۵۰	درس بیستم: دوزخ و دوزخیان
۵۸	زبان قرآن: ضمایر مفعولی
۶۰	آشنایی با معارف قرآن
۶۴	بخش ششم: ایمان و مؤمنان
۶۵	درس بیست و یکم: آثار ایمان
۷۳	زبان قرآن: فعل ماضی
۷۵	آشنایی با معارف قرآن

۷۹	درس بیست و دوم: ویژگی های مؤمنان
۸۷	زبان قرآن: فعل ماضی غایب مفرد
۸۹	آشنایی با معارف قرآن
۹۳	درس بیست و سوم: وظایف فردی مؤمنان
۱۰۱	زبان قرآن: فعل ماضی غایب جمع
۱۰۳	آشنایی با معارف قرآن
۱۰۷	درس بیست و چهارم: وظایف اجتماعی مؤمنان
۱۱۵	زبان قرآن: فعل ماضی مخاطب مفرد
۱۱۷	آشنایی با معارف قرآن
۱۲۷	درس بیست و پنجم: کفر و کافران
۱۳۷	زبان قرآن: فعل ماضی مخاطب جمع مذکور
۱۳۹	آشنایی با معارف قرآن
۱۴۳	درس بیست و ششم: شرك و مشرکان
۱۵۳	زبان قرآن: فعل ماضی متکلم
۱۵۵	آشنایی با معارف قرآن
۱۵۹	در بیست و هفتم: نفاق و منافقان
۱۶۹	زبان قرآن: فعل ماضی - پیوست (۱)
۱۷۱	آشنایی با معارف قرآن
۱۷۵	درس بیست و هشتم: فسق و عصیان
۱۸۵	زبان قرآن: فعل ماضی - پیوست (۲)
۱۸۷	آشنایی با معارف قرآن
۱۹۱	درس بیست و نهم: دعوت به تقوا
۲۰۱	زبان قرآن: فعل مضارع
۲۰۳	آشنایی با معارف قرآن

۲۰۷	درس سی ام آثار و برکات تقوا (۱)
۲۱۷	زبان قرآن: فعل مضارع غایب جمع مذکور
۲۱۹	آشنایی با معارف قرآن
۲۲۳	درس سی و یکم: آثار و برکات تقوا (۲)
۲۲۳	زبان قرآن: فعل مضارع مخاطب مذکور (مفرد و جمع)
۲۳۵	آشنایی با معارف قرآن
۲۳۹	درس سی و دوم: منقین
۲۴۸	زبان قرآن: فعل مضارع متکلم
۲۵۰	آشنایی با معارف قرآن
۲۵۴	فهرست کلمات

مقدمه

وَلَقَدْ يِسَرَنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذَكَّرٍ (قمر: ۱۷)

و قطعاً قرآن را برای پند آموزی آسان کردیم،

پس آیا پند گیرنده ای هست؟

این مقدمه را با آیه ای آغاز نمودیم که شاید پیش از این مفهوم آن برایمان به خوبی قابل لمس نبود! اکنون شما قرآن آموزان عزیز پس از آن که کتاب اول را با موقیت آموخته اید و با معانی حدود ۴۹ هزار کلمه از کلمات قرآن کریم (یعنی بیش از ۶۵ درصد کلمات قرآن) آشنا شده اید و با بهره گیری از انسی سرمایه لغوی، معانی و پیام شمار زیادی از آیات ساده قرآن را می فهمید، با اعتقاد و باوری دو چندان آیه مذکور را تلاوت و آسانی فهم کلام الهی را با تمام وجود احساس می کنید!

به پاس این توفیق غرورانگیز به درگاه خداوند کریم دست شکر و سپاس دراز می کنیم و دوام این نعمت را می خواهیم.

اینک با قدرشناسی از کوشش خالصانه تان، به شما مستاقان فراگیری ترجمه کلام خداوند نوید می دهیم که اگر کتاب حاضر را همچون جلد نخست این

مجموعه، فرا بگیرید ترجمه یش از ۶۱ هزار کلمه قرآن برای شما ممکن خواهد شد. به عبارت دیگر ۷۸ درصد کلمات کتاب الهی را می توانید درک کنید و فهمیدن بسیاری از آیا ساده قرآن برای شما آسان می شود.

در پایان از برادر ارجمند جناب آقای شیخیان مدیر محترم نشر یاقوت و آقایان قاسم اخوان و سید رضا حکیم که زحمت صفحه آرایی و آماده سازی کتاب را بر عهده داشته اند تشکر می نماییم.

مؤلفان

درس هفدهم: وقوع قیامت

قرآن آموزان عزیز!

همانند درس های قبلی، آیات درس را یک بار با دقت بخوانید.

۱. وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يَظْلَمُونَ

(بقره: ۲۸۱)

۲. اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ

(نساء: ۸۷)

حدیث

۳. قُلْ لَمَّا مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ لِلَّهِ كَتَبَ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ

إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يَؤْمِنُونَ

(انعام: ۱۲)

۴. أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكُنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ * هُوَ يَحْيِي وَيَمِيتُ وَإِلَيْهِ

(یونس: ۵۶)

ترجعون

۵. يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ

(حج: ۱)

٦. يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّنْ تُرَابٍ (حج:٥)

٧. مَا خَلَقْتُكُمْ وَلَا بَعْثَكُمْ إِلَّا كَنْفُسٌ وَاحِدَةٌ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ (لقمان:٢٨)

٨. قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (زمر:٤٤)

٩. قُلِ اللَّهُ يَحْيِيكُمْ ثُمَّ يَمْتَكِّمُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكُنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ (جاثية:٢٦)

١٠. وَإِذَا قيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا (جاثية:٣٢)

سپاس!

سپاس خدای را که تا کنون حدود ۴۹/۰۰۰ کلمه از کلمات قرآن کریم را می توانیم بفهمیم و ترجمه کنیم. یعنی بیش از ۶۵ درصد از کلمات قرآن را از درگاه با عظمتش درخواست می کنیم که ما را تا پایان راه یاری کند. همچنین توفیق عمل به دستورات قرآن را عنایتمان نماید.

جدول کلمه های آشنا و جدید

معنا	کلمه (آشنا)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
هنگامی که	إِذَا	۱	زلزله	زَلْزَلَةً	۱
قيامت (زمان)	السَّاعَةُ (سَاعَةٌ)	۲	قيامت	قِيَامَةٍ	۲
رستاخیز - برانگیختن	بَعْثَةٌ	۳			
زيان رساندن	خَسِرُوا	۴			
خلق کردیم - افریدیم	خَلَقَنَا	۵			
مانند	كَمِّ	۶			
واجب کرد - نوشت - مقرر کرد	كِتَابٌ	۷			
بودید - می باشد	كُتُمْ	۸			
خود - فرد - جان - نفس	نَفْسٌ	۹			
جمع می کند	يَجْمِعُ	۱۰			

۱. «ک» به معنی «مانند» است و همیشه به اول کلمه اضافه می شود، مانند: کَفْسٌ - کَمًا؛ «ک» به معنای «تو» به آخر کلمه اضافه می شود. مانند: قَبْلَكَ، لَكَ.

۱. قرآن آموزان گرامی: گزینه های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید:

الف - کدام گزینه صحیح است؟

۱. إِنْ – إِذَا – كَ :

الف - این که - اگر - تو

ب - اگر - هنگامی که - مانند

۲. السَّاعَةُ - بَعْثٌ - نَفْسٌ :

الف - قیامت - رستاخیز - جان

ب - زمان - برانگیخت - هوا و هوس

۳. تُرْجَعُونَ - زَلْزَلَةً - كُنْتُمْ :

الف - بازگردانیده می شوید - زلزله - شما

ب - بازگرداندیده می شوید - زلزله - بودید

۴. خَلَقْنَا - رَيَبَ - يَجْمَعُ :

الف - خلق کردیم - شک - جمع می کند

کب - خلق کرد ما را - تردید - جمع شد

۵. حَسِرُوا - كَتَبَ - شَفَاعَةً

الف - زیان کردند - نوشتن (واجب کردند) - وساطت

ب - زیان رسانند - نوشت (واجب کرد) - شفاعت

ب - کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱. هنگامی که گفته شد، قطعاً وعده خدا حق (انجام شدنی) است:

الف - **أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ**

ب - **إِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ**

۲. سپس جمع می کند شما در روز قیامت (که) شکی در آن نیست:

الف - **ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ**

ب - **لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ**

۳. او زنده می کند و می میراند و به سوی او باز گردانیده می شوید:

الف - **قُلِ اللَّهُ يَحْيِيكُمْ ثُمَّ يَمْتَكِّمُ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ**

ب - **هُوَ يَحْيِي وَيَمْتَكِّمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ**

۴. تقوای پروردگار تان را پیشه کنید، قطعاً زلزله روز قیامت چیزی (حادثه ای)

بزرگ است:

الف - **وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ**

ب - **اتَّقُوا رَبَّكُمْ إِنَّ زلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ**

۵. کسانی که زیان رسانندن به خودشان، پس آنها ایمان نمی آورند:

الف - **الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ**

ب - **وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ**

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید.

۱. وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ

- الف - و تقوای الهی پیشه کنید و روزی که باز می گردید در آن
- ب - پروا کنید از روزی که باز گردانیده می شوید در آن

۲. إِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ

- الف - اگر می باشید در شک از رستاخیز
- ب - قطعاً شما در شک هستید از برانگیختن

۳. مَا خَلَقْتُكُمْ وَلَا بَعْتُكُمْ إِلَّا كَنْفُسَ وَاحِدَةٍ

- الف - خلق نکرد شما را و بر نینگیخت شما را مگر یک فرد
- ب - نیست آفرینش (همه) شما و نه رستاخیز (همه) شما مگر مانند یک فرد

۴. كَتَبَ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ

- الف - واجب کرد بر فرد فرد شما رحمت و مهرورزی را
- ب - (خداؤند) واجب کرد بر خودش رحمت را

۵. اللَّهُ يَخْيِيكُمْ ثُمَّ يَمِيتُكُمْ

- الف - خدا زنده می کند شما را، و سپس می میراند شما را
- ب - پروردگار زنده کرد شما را و سپس می میراند شما را

۳. عبارت ها و ترکیب های کوتاه زیر را با دقت ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	وَأَنْتُمْ يَوْمًا	
۲	تُرْجَعُونَ فِيهِ	
۳	إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ	
۴	أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ	
۵	يَجْمَعُكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ	
۶	إِنْ كَنْتُمْ فِي رَيْبٍ	
۷	فَإِنَا خَلَقْنَاكُمْ	
۸	مَا خَلَقْتُمْ وَلَا بَعْثَكُمْ	
۹	إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ	
۱۰	اتَّقُوا رَبَّكُمْ	
۱۱	كَتَبَ عَلَى نَفْسِهِ	
۱۲	الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ	
۱۳	وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا	
۱۴	لِلَّهِ الشَّفَاعةُ جَمِيعًا	

۴. جاهای خالی را با استفاده از کلمات داده شده و معانی آیات، کامل کنید.

لَهُ الْحَمْدُ – لَهُ الْحُكْمُ – كُلُّ شَيْءٍ – كُلُّ نَفْسٍ – أُنَّ السَّاعَةَ – وَعْدُ اللَّهِ –
تُرْجَعُونَ

۱. إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَىٰ ..... قَدِيرٌ
(هود:۴)

به سوی خداست بازگشت شما و او بر همه چیز تواناست.

۲. أَنَّ ..... حَقٌّ وَ ..... لَا رَبَّ فِيهَا
(كهف: ۲۱)

این که وعده خدا حق است و این که قیامت نیست شکی در آن.

۳. وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ..... فِي الْأُولَىٰ وَالآخِرَةِ وَ ..... وَإِلَيْهِ
(قصص: ۷۰)

تُرْجَعُونَ

او خدایی است که نیست معبدی جز او، برای او است ستایش در دنیا و آخرت و برای او است حکومت و به سوی او بازگردانیده می شوید.

۴. ..... ذَاقَتُهُ الْمَوْتُ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ
(عنکبوت: ۵۳)

هر فردی چشیده مرگ است، سپس به سوی ما باز گردانیده می شوید.

۵. لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ .....
(زمیر: ۴۴)

برای او است فرمانروایی آسمان ها و زمین، سپس به سوی او باز گردانیده می شوید.

۵. قرآن آموزان عزیز: عبارات و آیات ده گانه متن درس را ترجمه کنید.

تذکر

با انتخاب یک همدرس و هم مباحثه فعال، درس ها را بخوانید. خصوصاً در خواندن بخش «زبان قرآن» هر درس، سعی کنید به این توصیه ها عمل نمایید.

زبان قرآن: ضمیر

به جمله های زیر توجه کنید:

علی (ع) و برادرش، جعفر، دو یار با وفای پیامبر (ص) بودند. آنان در آغاز ظهور اسلام به پیامبر (ص) ایمان آوردند. علی (ع) برادرش را دوست داشت و دخترش را به همسری عبدالله بن جعفر - که پسر برادر او بود - در آورد. کلمه های «ش - آنان - او» در عبارت های بالا به جای اسم قرار گرفته اند و از تکرار آن جلوگیری کرده اند، این کلمات را «ضمیر» می نامند. در زبان عربی نیز ضمیر به کار می رود.

در آیات درس های گذشته با برخی از ضمیرهای عربی و معانی آنها آشنا شده اید، برای مثال: «ده» در «آیاتِه» به معنی «او - ش»، «هوَ» در «هُوَ اللَّهُ» به معنی «او»، «كُمْ» در «جاءَكُمْ» به معنی «شما» و «ک» در «عَلَيْكَ» به معنی «تو» است.

به ضمیرهایی که زیر آنها خط کشیده شده است، توجه کنید:

هُوَ شِفَا - نَحْنُ نَزَّلَنَا - هِيَ أَقْوَمُ.

این ضمیرها به کلمه ای نپیوسته اند. به اینم جهت آن ها را «ضمیر منفصل» می نامند.

اکنون به ضمیرهایی که زیر آن ها خط کشیده شده، توجه کنید:

آیاتِه - لَهَا - رَبُّكُمْ.

به این ضمیرها که به آخر کلمه دیگری پیوسته اند، «ضمیر متصل» می گویند.

تمرین - ضمایر متصل و منفصل را در عبارات قرآنی جدول، مشخص کنید:

ضمیر منفصل	ضمیر متصل	عبارات قرآنی
آنا	ْكُمْ	آنا ربکم
		بُرْهَانٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ
		وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا
		فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ
		وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ
		لَهَا مَا كَسَبَتْ
		هُوَ اللَّهُ الْعَالِقُ
		يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ
		نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ

به خاطر بسیارید

ضمیر: به کلمه‌ای می‌گویند که جانشین اسم شود و از تکرار آن جلوگیری کند.

ضمیر منفصل: به آخر کلمات دیگر نیم پیوندد.

ضمیر متصل: به آخر کلمات دیگر می‌پیوندد.

آشنایی با معارف قرآن

وقوع قیامت

اعتقاد به وقوع قیامت

اعتقاد به خداوند و فرستادگان او، و نیز اعتقاد و باور به واقع شدن قیامت از پایه های عقیدتی مسلمانان و پیروان ادیان توحیدی است.

در بسیاری از آیات قرآن کریم، ایمان به خدا همراه ایمان به آخرت آمده است. قرآن کریم روز قیامت را به عنوان روز بازگشت به سوی خدا معرفی می کند: «**وَاتَّقُواْ يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ**».

برخی از آیات قرآن، حتمی بودن قیامت را به انسان ها گوشزد می کند: «... **ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكُنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ**». آیه داوزدهم سوره انعام به تردید ناپذیر بودن وقوع قیامت اشاره می کند و جمع شدن همه انسان ها در آن روز، مورد تأکید قرار می دهد: «**لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ**».

پاسخ به شبهه امکان وقوع قیامت

همواره افراد بوده اند که درباره وقوع قیامت، اشکار کرده و شبهه تراشیده اند. قرآن کریم با بیانی کوتاه ولی پر معنا و استدلالی، همه شبهه ها را باطل می کند و می فرماید: خدایی که زندگی می بخشد و می میراند، برای او مشکل نیست که همگان را دوباره زنده کند: «**قُلِ اللَّهُ يَحْيِكُمْ ثُمَّ يَمْسِكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ**».

در ایه پنجم سوره حج می فرماید: اگر در وقوع رستاخیز تردید دارید، به گذشته خود بنگرید، شما را از خاک خلق کردیم، پس از آن به نطفه تبدیل شدید

و بعد ... و به این ترتیب مراتب آفرینش انسان را می شمارد: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ...». این آیه در حقیقت استدلالی است برای امکان زنده شدن دوباره انسان ها با قدرت خداوند.

در سوره یونس، آیه ۵۶ می فرماید: «هُوَ يَحْيِي وَيَمْتِتُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ»، یعنی همان گونه که خدا زندگی می دهد و آنرا می گیرد (می میراند)، انسان را زنده خواهد کرد و این کار برای خدای توانا مشکل نیست و فرقی نمی کند که یک نفر را زنده کند یا همه انسان ها را «مَا خَلَقْتُمْ وَلَا بَعْثَكُمْ إِلَّا كَنْفُسٌ وَاحِدَةٌ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ».

یاد آوری

همان طور که گفتیم، از این پس، معنی کلمات آشنا در تمرین آزاد نمی آید و تنها زیر این کلمات خط کشیده می شود.

فَلَمْ يَرَهُمْ قَرِيبًا
وَلَمْ يَرَهُمْ قَدِيرًا

تمرین آزاد

امیدواریم همه شما علاقمندان به فراگیری معنی آیات قرآن کریم، برای افروden اطلاعات خود، این تمرین را نیز با حوصله و دقت کافی، انجام دهید.

کلمه های جدید	عبارات قرآن و آیات
جامع: جمع کننده میعاد: وعده	۱. رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْلُفُ (آل عمران: ۹) ....
آن: من أَقِمْ: به پا دار	۲. إِنَّنِي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي * إِنَّ السَّاعَةَ أَتِيهَا أَكَادُ أُخْفِنِهَا لِتُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَى (طه: ۱۴-۱۵)
آتیه: آمدنی بیعث: بر می انگیزد	۴. وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيهَا لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ (حج: ۷)
تُبعثون: برانگیخته می شوید	۵. ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيَتُونَ * ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبَعَّثُونَ (مومنون: ۱۵-۱۶)

	٦. إِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةً لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ (غافر: ٥٩)
	....
	٧. اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ وَمَا يَدْرِيكُ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ (شورى: ١٧)
	....
يَسْتَعْجِلُ : شتاب می کند - شتاب می کند مُشْفِقُونَ : بیمناکان (بیمناک اند)	٨. يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يَمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ (شورى: ١٨) بعید
يَمَارُونَ : جداول می کند ضَلَالٍ : گمراہی	٩. يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يَمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ (شورى: ١٨) بعید
اتَّخَذَ : گرفت - بگیرد مَآبًا : بازگشتگاهی	١٠. ذَلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلَى رَبِّهِ مَآبًا (نَأٰ: ٣٩)

درس هجدهم : ویژگی های قیامت

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت بخوانید.

(مائده: ۱۱۹)

۱. قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمٌ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ

(یوسف: ۱۰۹)

۲. وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا أَفَلَا تَعْقِلُونَ

(نحل: ۳۰)

۳. وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنَعَمْ دَارُ الْمُتَّقِينَ

(حج: ۶۹)

۴. اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ

(فرقان: ۲۶)

۵. الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكَافِرِينَ عَسِيرًا

(شعراء: ۸۸-۸۹)

۶. يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ * إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقُلْبٍ سَلِيمٍ

(زمر: ۱۵)

۷. قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ حَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا ذَلِكَ هُوَ
الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ

٨. الْيَوْمَ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ (غافر: ١٧)

---

٩. يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّغْةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ (غافر: ٥٢)

---

١٠. الْأَخْلَاءِ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ (زخرف: ٦٧)

جدول کلمه های آشنا و جدید

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (جدید)	ردیف
آمد	أَتَى	۱	برخی - بخشی	بَعْضٌ	۱
تقوا پیشه کردند	أَتَّقُوا	۲	حساب	حِسَابٌ	۲
خانواده ها	أَهْلِيٰ ^۱	۳	زيان	خُسْرَانٌ	۳
فرزندان - پسران	(بنونَ - بنینَ) جمع (بن)	۱۰	بهتر - بهترین - خوبی - مال	خَيْرٌ	۴
جزا داده می شود	تُجْزَى	۵	سریع	سَرِيعٌ	۵
زيان کاران	خَاسِرُونَ خَاسِرِينَ	۶	بدی	سُوءٌ	۶
خانه - سرا	دَارٌ	۷	جمع «صادق»	صَادِقِينَ صَادِقُونَ	۷
سالم	سَلِيمٌ	۸	راستی	صِدقٌ	۸
سخت	عَسِيرٌ	۹	ستمکاران	ظَالِمِينَ - ظَالِمُونَ	۹
به دست آورد	كَسَبَتْ	۱۰	لعنت	لَعْنَةً	۱۰
اختلاف می ورزیدید	كُنْتُمْ أَخْتَلِقُونَ	۱۱	مال - دارایی	مَالٌ	۱۱
چه خوب است	نِعْمَ	۱۲	معذرت - عذر خواهی	مَعْذِرَةً	۱۲
سود می بخشد	يَنْفَعُ	۱۳			
چنین روزی - آن روز	يَوْمَئِذٍ	۱۴			

^۱. در اصل «أهلین» بوده و «ن» حذف شده است.

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی، گزینه های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید.

الف - کدام گزینه صحیح است؟

۱. دار - نِعْمَ - سَلِيمٌ :

الف - خانه - چه خوب است - سالم

ب - دار - نعمت - سلام

۲. يُوْمَئِذٍ - خَاسِرُونَ - عَسِيرٌ

الف - آن روز - زیان کردند - سختی

ب - چنین روزی - زیان کاران - سخت

۳. أَتَى - كَسَبَتْ - أَتَّقَا :

الف - آمد - به دست می آورد - تقوا پیشه می کنند

ب - آمد - به دست آورد - تقوا پیشه کردند

۴. يَنْفَعُ - تُجْزَى - كَنْتُمْ تَخْلِفُونَ

الف - سود می بخشد - جزا داده می شود - اختلاف می ورزیدید

ب - سود می کند - پاداش می دهد - اختلاف می ورزند

۵. بُنُونَ - أَهْلِي - خُسْرَانُ :

الف - فرزندان - خانواده ها - زیان

ب - پسر - خاندان - زیان ها

ب - کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱. و قطعاً خانه آخرت (بهشت) بهتر است برای کسانی که تقوا پیشه کردند:

الف - **وَلَدَارُ الْآخِرَةِ حَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُنَقِّيْنَ**

ب - **وَلَدَارُ الْآخِرَةِ حَيْرٌ لِّذِيْنَ اتَّقَوْا**

۲. فرمانروایی (در) آن روز به حق برای (خدای) بخشندۀ است:

الف - **يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالُ وَلَا بَنُونَ**

ب - **الْمُلْكُ يوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِرَحْمَنِ**

۳. روزی که سود نمی بخشد ستم کاران را معذرت خواهی آنها:

الف - **يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعْذِرَتُهُمْ**

ب - **يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالُ وَلَا بَنُونَ**

۴. خداوند حکم می کند بین شما، روز قیامت:

الف - **لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ**

ب - **إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ حَسِرُوا أَنفُسَهُمْ**

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید:

۱. إِنَّمَا أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ

- الف - مگر کسی که آمده به سوی خداوند همراه با قلب تسلیم شده ای
- ب - مگر کسی که آمد (به سوی) خداوند با قلبی سالم

۲. يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِيَعْضُّ عَدُوًّا

- الف - آن روز برخی برای برخی دیگر دشمن هستند
- ب - آن روز برخی از آنها برای برخی (دیگر) دشمن اند

۳. الْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ

- الف - امروز (روز قیامت) جزا داده می شود هر فردی به سبب آنچه به دست آورده است.
- ب - امروز (روز قیامت) جزام می دهی هر کس را به تناسب آنچه کسب کرده است.

۴. وَكَانَ يَوْمًا عَلَى الْكَافِرِينَ عَسِيرًا

- الف - و می باشد آن روز برای کافران روزی سخت
- ب - و می باشد (قیامت) روزی سخت بر کافران

۵. الَّذِينَ حَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

- الف - کسانی که زیان رساندن به خودشان و خانواده هایشان روز قیامت
- ب - کسانی که زیان دیدند از خود و خانواده شان در روز قیامت

^۱ «الْيَوْم» دو معنا دارد: روز - امروز.

۳. عبارت های زیر را با دقت ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمٌ	
۲	يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ	
۳	لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ	
۴	فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ	
۵	وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ	
۶	وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ	
۷	لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ	
۸	إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ	
۹	وَلَدَارُ الْآخِرَةِ	
۱۰	وَلَنَعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ	
۱۱	أَفَلَا تَعْقِلُونَ	
۱۲	قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ	
۱۳	الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ	
۱۴	هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ	

۴. جاهای خالی را با استفاده از کلمات داده شده و معانی آیات، کامل کنید:

لَا يَنْفَعُ – لَنِعْمَ دَارُ – يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ – لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَّلَا بُنُونَ – لَهُ الْوَاحِدُ

۱. فَاللَّهُ ..... يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
(بقره: ۱۱۳)

پس خدا حکم می کند بین آنها روز قیامت، در آنچه که در آن اختلاف می ورزیدند.

۲. يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ ..... نَفْسًا إِيمَانُهَا
(انعام: ۱۵۸)

روزی که می اید برخی نشانه های پروردگار تو، سود نمی بخشد فردی را ایمانش (در حالی که قبل ایمان نداشت).

۳. وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَ ..... الْمُتَّقِينَ
(نحل: ۳۰)

و قطعاً خانه آخرت بهتر است و قطعاً چه خوب است خانه پرهیزگاران.

۴. يَوْمَ ..... إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ
(شعراء: ۸۸-۸۹)

روزی است که سود نمی بخشد دارایی و نه فرزندان، مگر کسی که آمد (به سوی) خدا با دلی سالم.

۵. لَمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ .....
(غافر: ۱۶)

برای چه کسی است فرمانروایی امروز (قیامت)? برای خدای یگانه است.

۵. قرآن آموزان عزیز، آیات و عبارات ده گانه متن درس را ترجمه کنید.

زبان قرآن: ضمیر منفصل

در درس گذشته آموختید که ضمیر منفصل به کلمه دیگر نمی پیوندد. در زبان عربی، ضمیر مانن اسم ظاهر به مفرد، مثنی و جمع تقسیم می شود؛ برای مذکر و مؤنث آن نیز در بیشتر موارد، الفاظ متفاوتی وجود دارد.

ضمیر های منفصل غایب (دیگری)

معنا	مؤنث	مذکر	
او - آن	هِيَ	هُوَ	مفرد
آنان - آنها	هُمَّا	هُمَّا	مثنی
آنان - آنها	هُنَّ	هُمْ	جمع

ضمیرهای منفصل مخاطب (شنونده)

معنا	مؤنث	مذکر	
تو	أَنْتِ	أَنْتَ	مفرد
شما	أَنْتُمَا	أَنْتُمَا	مثنی
شما	أَنْتُمْ	أَنْتُمْ	جمع

شمیرهای منفصل متکلم (گوینده)

معنا	مذکر و مؤنث	
من	أَنَا	مفرد (متکلم وحده)
ما	نَحْنُ	مثنی و جمع (متکلم مع الغير)

تمرين - در عبارات قرآنی زیر، ضمایر را با ذکر صیغه آنها مشخص کنید و مطابق نمونه در جدول زیر بنویسید:

أَنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ - أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ - هُمْ يوْقِنُونَ - هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ - بَلْ نَحْنُ
مَخْرُومُونَ - أَنَا رَسُولٌ - قَالُوا نَحْنُ - هُنَّ لِيَسُ لَكُمْ - وَأَنْتُمْ لِيَسُ لَهُنَّ - هُمْ فِيهَا

خَالِدُونَ

آشنایی با معارف قرآن: ویژگی های قیامت

۱. روز حکومت مطلق الهی: انسان ها در دنیا معمولاً طبق قوانین بشری زندگی می کنند. این قوانین چون ساخته دست انسان است دارای کاستی ها و نقایص فراوانی است، از جمله امکان ظلم به دیگران و فرار از قانون و مجازات وجود دارد، ولی قوانین آخرت و قیامت با قوانین این دنیا متفاوت است. آن جا نمی توان دروغ گفت و انکار کرد و نمی توان از کیفر گریخت!

آری، روز قیامت، روز حکومت مطلق خداست: **(الْمُلْكَ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِرَحْمَنِ)**.

۲. به هیچ کس ظلم نیم شود: در آن روز هر کسی نتیجه عمل و کارهای خود را می بیند و به هیچ کس ستم نمی شود: **(الْيَوْمَ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ)**.

۳. فرار از عدالت ممکن نیست: اگر در دنیا انسان خلاف کار، با ابزارهایی مانند ثروت، فریب کاری، رابطه بازی و قدرت بتواند از کیفر کارهای زشت خویش بگریزد، در آخرت هیچ راه و چاره ای برای فرار از اجرای عدالت وجود ندارد: **(يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ * إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقُلْبٍ سَلِيمٍ)**.

۴. عذر خواهی سودی ندارد: در دادگاه های دنیا با عذر خواستن می توان وسیله تبرئه و یا تخفیف مجازات را فراهم نمود، ولی در قیامت عذر خواهی سودی ندارد: **(يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ)**.

۵. روز خوبان و پرهیزگاران: روز قیامت، روز خوبان و پرهیزگاران است، آنان که راستی در گفتار و کردار را پیشه خود ساختند از این توشه، بهره مند می شوند: **(قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمٌ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ)**.

در قیامت، فقط و فقط پرهیزگاران با هم دوست و مهربان اند: «يُوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَى الْمُتَّقِينَ».

خانه آباد آخرت برای کسانی است که در دنیا پیرو فرمان خدای مهربان بودند و از گناهان پرهیز می کردند: «وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ أَتَقَوْا»، «وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنَعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ».

تمرین آزاد

کلمه های جدید	عبارات قرآنی و آیات
يَكْلِمُ : سخن می گوید	۱. وَلَا يَكْلِمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يَزْكِيْهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (بقره: ۱۷۴)
تَجَدُّ : می یابد عَمِيلَتْ : انجام داد مُحْضَراً : حاضر شده	۲. يَوْمَ تَجَدُّ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِيلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَراً وَمَا عَمِيلَتْ مِنْ سُوءٍ (آل عمران: ۳۰)
خُزِيٰ : خواری	۳. قَالَ الَّذِينَ أَوْتُوا الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْنَى الْيَوْمَ وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ (نحل: ۲۷)
نَدْعُوا: می خوانیم أُنَاسٌ: مردم	۴. يَوْمَ نَدْعُو كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ (اسراء: ۷۱)
نَصَاعُ : قرار می دهیم تُظْلَمُ : مورد ستم واقع می شود.	۵. وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيئاً (انبیاء: ۴۷)

<p>تَشْهِدُ : گواہی می دھد</p> <p>أَرْجُلُ : پاها</p> <p>كَانُوا يَعْمَلُونَ : انجام می دادند</p>	<p>٦. يَوْمَ تَشْهُدُ عَلَيْهِمْ أَسْتِئْنُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (نور: ٢٤)</p> <p>..... .....</p>
<p>مَتَاعٌ : کالا (ی) ناچیز</p> <p>قَرَارٌ : استقرار - امنیت</p>	<p>٧. يَا قَوْمٍ إِنَّا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْفَرَارِ (غافر: ٣٩)</p> <p>.....</p>
<p>تَرَى : می بینی</p> <p>يَسْعَى : می شتابد</p> <p>أَيْدِي : دستان</p>	<p>٨. يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ (حدید: ١٢)</p> <p>.....</p>

تَكْسِبُكَ قَلْبِكَ

Conquering your heart

درس نوزدهم: بهشت و بهشتیان

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت بخوانید.

۱. وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

(بقره: ۲۵)

۲. وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا حَالِدُونَ

۳. وَسَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِّنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٌ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتُ

لِلْمُتَّقِينَ

(ال عمران: ۱۳۳)

۴. قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمٌ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

(مائده: ۱۱۹)

۵. قُلْ مَنْ حَرَمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالْطَّيَّابَاتِ مِنَ الرِّزْقِ

(اعراف: ۳۲)

۶. قُلْ هَى لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ^۱

^۱. «خالصه يوم القيمة» را این گونه ترجمه کنید: (به صورت) خالص در روز قیامت.

٧. وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا

(توبه: ٧٢)

٨. وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ وَرِضْوَانٍ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

(توبه: ٧٢)

٩. إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

(حج: ٢٣)

..... وَلِيَسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ

١٠. سَابَقُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرَضُهَا كَعْرُضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ

(حديد: ٢١)

فَلَمْ يَرْجِعُوكُمْ قَبْلَهُ
إِنَّا نَعْلَمُ مَا فِي أَنفُسِكُمْ

جدول کلمه های آشنا و جدید

مباحثه! بلی، عزیزان، برای فراگیری بهتر کلمات، به ویژه کلمات جدید،
مباحثه و از همدیگر پرسیدن فراموش نشود!

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (جدید)	ردیف
خارج کرد	أُخْرَجَ	۱	بزرگ تر	أَكْبَرَ	۱
آماده شد – آماده شده است	أُعِدَّتْ	۲	نهرها – جوی ها	أَنْهَارٌ (جمع نَهَرٌ)	۲
بشرت بدہ	بَشَرٌ	۳	زیر	تَحْتَ	۳
جاری است – حرکت می کند	تَجْرِي	۴	باغ ها – بهشت ها	جَنَّاتٍ (جمع جَنَّةٌ)	۴
حرام کرد	حَرَمَ	۵	حریر – ابریشم	حَرِيرٌ	۵
سبقت بگیرید – پیشی بگیرید	سَابَقُوا	۶	حیات – زندنگی	حَيَاةً	۶
بستایید	سَارِعُوا	۷	خالص – ناب	خَالِصَةً – خَالِصٌ	۷
پاکیزه – پاک	طَيِّبَةً – طَيِّبَ	۸	دنیا	دُنْيَا	۸
پاکیزه ها	طَيِّباتٍ	۹	زینت	زِينَةً	۹
جاودان	عَدْنٌ	۱۰	وسعت	عَرْضٌ	۱۰
رستگاری	فَوْزٌ	۱۱	لباس – پوشش	لِبَاسٌ	۱۱
آمرزش – گذشت	مَغْفِرَةً	۱۲	مسکن ها	مَسَاكِنٍ (جمع مَسْكَنٌ)	۱۲
چه کسی – چه کسانی	مَنْ	۱۳	پاک – پاکیزه	مُظَهَّرٌ	۱۳
وعده داد	وَعْدَ	۱۴			
داخل می کند	يُدْخِلُ	۱۵			

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی، گزینمه های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید:

۱. عَرْضَ - حَرَمَ - وَعَدَ

الف - وسعت - حرام کرد - وعده داد

ب - عرض - حرام شد - قرار

۲. عَدْنٌ - أَنْهَارٌ - فَوْزٌ

الف - دشمنی - نهر - رستگار شد

ب - جاودان - نهرها - رستگاری

۳. مُظَهَّرَةٌ - مَفْرِيَةٌ - حَرِيرٌ:

الف - پاکیزه - آمرزش - گرم

ب - پاکیزه - آمرزش - ابریشم

۴. بَشَرٌ - سَابِقُوا - سَارِعُوا

الف - بشارت بده - سبقت بگیرید - بشتایید

ب - بشارت - بشتایید - سبقت بگیرید

۵. تَجْرِي - يَدْخُلُ - تَحْتٌ

الف - جاری است - داخل می کند - زیر

ب - جاری می شوی - داخل شد - زیر

ب - کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱. بهشت هایی که جاری است از زیر آنها نهرهایی:

الف - جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا

ب - جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

۲. وعده داد خداوند به مردان مؤمن و زنان مؤمن:

الف - إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ

ب - وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

۳. قطعاً خداوند داخل می کند کسانی را که ایمان آوردنده و عمل شایسته

انجام دادند به بهشت هایی ..... :

الف - إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ

ب - وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ

۴. آماده شده برای کسانی که ایمان آوردنده به خدا و پیامبرانش:

الف - أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ

ب - أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ

۵. بگو. چه کسی حرام کرد زینت خدا را که خارج کرد برای بندگانش:

الف - قُلْ مَنْ حَرَمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ

ب - قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید

۱. وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُّظَهَّرَةٌ

- الف - و برای شما در بهشت همسران پاکیزه ای است
- ب - و برای آنها در آن (بهشت ها) همسران پاکیزه ای است

۲. وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ

- الف - و مسکن های پاکیزه در بهشت های جاودان
- ب - و ساکنان پاکیزه ای در بهشت ها جاودانند

۳. هَذَا يَوْمٌ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقَهُمْ

- الف - این است روزی که سود می برند راستگویان از صداقتshan
- ب - این است روزی که سود می بخشد راستگویان را راستی آنان

۴. سَابِقُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِّنْ رَبِّكُمْ

- الف - سبقت بگیرید به سوی آمرزشی از (طرف) پروردگارتan
- ب - بستایید به سوی آمرزشی از طرف خدایتان

۵. جَنَّةٌ عَرْضُهَا كَعْرُضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا

- الف - بهشتی که زمین آن مانند زمین های آسمان و کره زمین است که آماده کرده برای افراد با ایمان
- ب - بهشتی که وسعتش مانند وسعت آسمان و زمین است، آماده شده است برای کسانی که ایمان آورندند

۳. اکنون عبارات کوتاه زیر را با دقت ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	وَيَسِّرْ لِلَّذِينَ آمَنُوا	
۲	هُمْ فِيهَا حَالِدُونَ	
۳	وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ	
۴	جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ	
۵	وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً	
۶	فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ	
۷	رِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ	
۸	ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ	
۹	لِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرَيرٌ	
۱۰	سَارَعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ	
۱۱	قُلْ مَنْ حَرَمَ زِينَةَ اللَّهِ	
۱۲	الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ	
۱۳	وَالْطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ	
۱۴	أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا	

^۱ - «منَ الله» را «از سوی خدا» ترجمه کنید.

۴. جاهای خالی را با استفاده از کلمات داده شده و معانی آیات، کامل کنید:

أَزْوَاجُ مُطَهَّرَةٍ - يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ - وَأَجْرًا عَظِيمًا - قُلْ مَنْ حَرَمَ - يُدْخِلُهُ

۱. وَلَهُمْ فِيهَا ..... وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ
(بقره: ۲۵)

و. برای آنان است در آن (بهشت) همسران پاکیزه و آنان در آن جاودان اند.

۲. قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمٌ ..... صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ
(مائده: ۱۱۹)

گفت خدا: این روزی است که سود می بخشد راستگویان را راستی آنها؛ برای آنان است بهشت هایی.

۳. زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ
(اعراف: ۳۲)

(ای پیامبر) بگو: چه کسی حرام کرد زینت خدا را که خارج کرد برای بندگانش.

۴. وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً ..... (فتح: ۲۹)

وعده داد خدا به کسانی از آنان که ایمان آوردن و عمل صالح انجام دادند، آمرزش و پاداشی بزرگ.

۵. وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا ..... جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

(تعابن: ۹)

و هر کس ایمان آورد به خدا و انجام دهد کار شایسته ای، داخل می کند (خدا) او را به بهشت هایی که جاری است از زیر آنها نهرهایی.

۵. قرآن آموzan عزیز: عبارات و آیات ده گانه متن درس را ترجمه کنید.

زبان قرآن: ضمیر متصل

در درس هفدهم آموختید که ضمیر متصل به کلمه قبل از خود می‌پیوندد. این ضمایر نیز مانند ضمیرهای منفصل به متکلم (گوینده)، مخاطب (شنونده) و غایب (دیگری) تقسیم می‌شوند.

ضمیرهای متصل را – که در جداول زیر به تفکیک آمده‌اند – به خاطر بسیارید.

ضمیرهای متصل غایب (دیگری)

معنا	مؤنث	مذکر	
او – آن	ها	ه	مفرد
آنان – آنها	هُما	هُما	ثنی
آنان – آنها	هُنَّ	هُم	جمع

ضمیرهای متصل مخاطب (شنونده)

معنا	مؤنث	مذکر	
تو	كِ	كَ	مفرد
شما	كُما	كُما	ثنی
شما	كُنَّ	كُمْ	جمع

ضمیرهای متصل متکلم (گوینده)

معنا	مذكر يا مؤنث	
من	ي	مفرد(متكلم وحده)
ما	نا	مثنى و جمع (متكلم مع الغير)

تمرین - در عبارات قرآنی زیر، ضمایر متصل را با ذکر صیغه آنها مشخص کنید و مطابق نمونه، در جدول زیر بنویسید:

كِيدِكَنَّ - تُرْجَعُونَ فِيهِ - لَكُنَّ أَكْثَرَهُمْ - مَا خَلَقُوكُمْ - لَا رَيْبَ فِيهَا - أَنْزَلْنَا
إِلَيْكَ - يَا ذُنُونَ رَبِّهِمْ - مُهِمِّنَا عَلَيْهِ - وَعَلَى وَالدِّسْتِكَ - وَلَهُنَّ الْشُّمُنُ - اذْكُرْ نِعْمَتِي
فَمَنْ رَبَّكُمَا - اصْطَفَنَا.

آشنایی با معارف قرآن

بهشت و بهشتیان

نوید بهشت به مؤمنان و شایستگان

پاداش مؤمنان و پرهیزگاران بهشت است. در قرآن کریم از گروه های مختلف بهشتی یاد شده است، در بعضی از آیات به مؤمنان و شایستگان نوید بهشت داده شده است: «وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ».

جایگاه مردان و زنان مؤمن، بهشت است: «وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ» و آن را برای پرهیزگاران آماده و مهیا کرده اند: «.... أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ».

تفاوت نعمت های بهشتی و بهشتیان

بدیهی است همان طور که درجه افراد با ایمان در دنیا فرق دارد، پاداش آنان در آخرت نیز متفاوت است. در این درس بعض یاز نعمت های بهشت ذکر شده است که پاداش همگان نیست، بلکه مواردی مثل باغ ها و همسران پاکیزه از آن همه بهشتیان است: «جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ»، «وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُّظَهَّرَةٌ»؛ ولی مواردی مثل جنت رضوان – که همان خشنودی و رضای خداوند و پاداشی معنوی است – ویژه مؤمنان بلند مرتبه است.

یکی از آیات، هر دو نوع پاداش را یک جا آورده است: «وَمَسَاكِنَ طَيِّبَاتٍ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ وَرِضْوَانٍ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ ذَلِكُ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ»، خانه های پاک، پاداش همه اهل بهشت است، ولی خشنودی خدا برتر از همه نعمت های مادی بهشت است و رستگاری بزرگی است که فقط نصیب مؤمنان خاص می شود.

وسعت بهشت

۴۷

در یکی از آیات قرآن، وسعت بهشت به گونه‌ای که فوق تصور ماست – به اندازه آسمان و زمین – ترسیم شده است: «**سَابَقُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ**». در آیه دیگری خداوند می فرماید: گستره بهشت به اندازه آسمان‌ها و زمین است: «**وَسَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ**». از مقایسه این دو آیه به دست می آید که منظور از «السماء» در آیه پیشین، فقط آسمان اوّل – که قابل روئیت ما زمینیان است – نمی باشد، بلکه تمام آسمان‌های موجود در هستی است.

خداوند به همه ما توفیق بندگی، همراه با شناخت بیشتر عنایت فرماید تا از همه نعمت‌های مادی و معنوی بهشت برین، بهره مند شویم.

تمرین آزاد

قرآن آموزان عزیزی که آمادگی بشرطی برای ترجمه آیات قرآن کریم دارند، با استفاده از معانی کلمات داده شده، تمرین های زیر را می توانند ترجمه نمایند.

کلمه های جدید	عبارات قرآنی و آیات
يَتَّقُونَ : تقوا پیشه می کنند	۱. وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهُوَ وَاللَّهُ أَكْبَرُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ (انعام: ۳۲)
	....
	۲. لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيهِمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (انعام: ۱۲۷)
	....
	۳. أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ (انفال: ۴)
	....
انظُرْ : بنگر فَضَّلَنَا : برتری دادِیم تَفْضِیلٍ : برتری دادن	۴. انظُرْ كِيفَ فَضَّلَنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَالآخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِیلاً (اسراء: ۲۱)
	....

<p>لَهُو: سرگرمی حیوان: زندگی (حقيقي)</p>	<p>٥. وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوُ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِ (عنکبوت: ٦٤) ....</p>
<p>نُؤْتِ (نُؤْتَى): می دھیم</p>	<p>٦. وَمَنْ كَانَ يَرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ (شوری: ٢٠) ....</p>
<p>ادْخُلُوا : داخل شوید تُحَبِّرُونَ : شادمان شوید</p>	<p>٨. الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ * ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ (زخرف: ٦٩-٧٠) ....</p>
<p>تُؤْثِرُونَ : ترجیح می دھید أَبْقَى : پایدارتر</p>	<p>٩. بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا * وَالآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى (اعلی: ١٦-١٧) .....</p>

تَعْلِيمُكَ قَدْرِكَ

درس بیستم: دوزخ و دوزخیان

قرآن آموزان عزیز!

آیاتدرس را یک بار با دقت بخوانید.

۱. إِنَّ الَّذِينَ يَكُفُّرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّنَ بِغَيْرِ حَقٍّ .... أُولَئِكَ الَّذِينَ
جَبَطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ (آل عمران: ۲۱-۲۲)

(مائدہ: ۳۳)

۲. لَهُمْ خِزْنٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ

۳. وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكَبَرُوا عَنْهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (اعراف: ۳۶)

۴. إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (نحل: ۱۰۴)

۵. وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخْذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ (نحل: ۱۱۳)

۶. وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَئِكَ يَسِّعُوا مِنْ رَحْمَتِي وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (عنکبوت: ۲۳)

٧. وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ (عنکبوت: ٥٢)

٨. وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقاءَ الْآخِرَةِ فَأُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ (روم: ١٦)

٩. ذَلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءٌ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ (فصلت: ٢٨)

١٠. وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ (تفاہن: ١٠)

المصيري
Al-Masiriyah

جدول کلمه های آشنا و جدید

کلمه های آشنا و جدید درس را بخوانید و به خاطر بسپارید. پس از آن یکی از افراد خانواده یا هم مباحثه، کلمه ها و معانی آنها را از شما بپرسد تا مطمئن شوید معانی کلمات را می دانید.

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (جدید)	ردیف
گرفت	أخذ	۱	دشمنان	أعداء (جمع عدو)	۱
تکبر ورزیدند	استكباروا	۲	اما	اما	۲
دردنگ	آليم	۳	باطل	باطل	۳
چه بد است - بد است	بئس	۴	پاداش - کیفر	جزاء	۴
نابود شد - تباہ شد	خطّة	۵	عذاب - شکنجه	عذاب	۵
خواری	خربي	۶			
جاودان - جاودانگی	خُلد	۷			
از	عن	۸			
تکذیب کردند	كذبوا	۹			
دیدار	لقاء	۱۰			
حاضر شدگان	محضرون	۱۱			
یاوران - یاری کنندگان	ناصرين (جمع ناصر)	۱۲			
نا امید شدند	يئسوا	۱۳			
می کشند	يقتلون	۱۴			

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی: گزینه های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید.

الف - کدام گزینه صحیح است؟

۱. خُلْدٌ - أَلِيمٌ - لِقاءٌ :

الف - جاودان - دردنگان - دیدار

ب - همیشه - دانا - دیدار

۲. خُرْزٌ - بِئْسَ - مُحْضَرُونَ

الف - خواری - چه بد است - حاضر شوندگان

ب - خواری - چه بد است - حاضر شدگان

۳. اسْتَكَبَرُوا - يَسْوُوا - كَذَّبُوا

الف - تکبّر ورزیدند - نا امید شدند - تکذیب کردند

ب - تکبّر ورزیدند - نا امید شد - تکذیب کرد

۴. أَخَذَ - حَبَطَ - يَقْتُلُونَ

الف - گرفت - نابود شد - کشتند

ب - گرفت - نابود شد - می کشند

۵. يَكْفُرُونَ - نَاصِرِينَ

الف - کفر می ورزند - یاوران

ب - کفر ورزیدند - یاری دهنده‌گان

ب - کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱. و کسانی که ایمان آوردند به باطل و کفر ورزیدند به خدا:

الف - **وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ**

ب - **وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ**

۲. آنان نا امید شدند از رحمت من:

الف - **أُولَئِكَ يَئِسُوا مِنْ رَّحْمَتِي**

ب - **أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ**

۳. آنان اهل آتش اند، جاودانند در آن و چه بد بازگشتی است:

الف - **أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ**

ب - **أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ**

۴. هدایت نمی کند آنها را خداوند، و برای آنان عذابی دردنک است:

الف - **يَئِسُوا مِنْ رَّحْمَتِي وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ**

ب - **لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ**

۵. آنان کسانی هستند که نابود شد کارهایشان:

الف - **أُولَئِكَ الَّذِينَ حَبَطُوا أَعْمَالَهُمْ**

ب - **أُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ**

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزند

۱. وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَاءٍ

- الف - و کسانی که کفر می ورزند به نشانه های خدا و دیدار او
- ب - و کسانی که کفر ورزیدند به آیه های خداوند و دیدار او

۲. وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا

- الف - و اما کسانی که کفر ورزیدند و تکذیب کردند نسبت به آیه های ما
- ب - و اما آنان که کفر ورزیدند نسبت به آیات الهی و تکذیب کردند

۳. وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكَبَرُوا عَنْهَا

- الف - و کسانی که تکذیب می کنند آیات خدا را و تکبر می ورزند
- ب - و کسانی که تکذیب کردند نسبت به آیه های ما و تکبر ورزیدند از

(توجه به) آنها

۴. وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ

- الف - و هر گاه آمد به سوی آنها پیامبری از خودشان و تکذیب کردند
- ب - و قطعاً آمد آنان را پیامبری از آنها، پس تکذیب کردند او را

۵. لَهُمْ خِزْنٌ فِي الدُّنْيَا

- الف - برای آنان خواری است در دنیا
- ب - برای آنها خواری دنیا خواهد بود

۳. عبارت ها ترکیب های کوتاه زی ررا با دقت ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ	
۲	أُولَئِكَ يَسْوُا مِنْ رَحْمَتِي	
۳	لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ	
۴	وَآمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا	
۵	وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا	
۶	وَاسْتَكَبَرُوا عَنْهَا	
۷	لَا يُهْدِيهِمُ اللَّهُ	
۸	أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ	
۹	ذَلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ	
۱۰	لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ	
۱۱	إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ	
۱۲	حَبَطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا	
۱۳	فَأَخْذَهُمُ العَذَابُ	
۱۴	خَالِدِينَ فِيهَا وَبَئْسَ الْمَصِيرُ	

۴. جاهای خالی را با استفاده از کلمات داده شده و معانی آیات، کامل کنید:

بِآيَاتِ اللَّهِ - مَنْ نَاصِرِينَ - فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ - حَبَطَتْ أَعْمَالُهُمْ - خُزِيٌّ

۱. لَهُمْ ..... فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ (بقره: ۱۱۴)

برای آنها خواری است در دنیا و برای آنها در آخرت عذابی بزرگ است.

۲. إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا ..... لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ (آل عمران: ۴)

قطع‌آغاز کسانی که کفر ورزیدند به آیه‌های خداوند، برای آنها عذابی سخت است.

۳. أُولَئِكَ الَّذِينَ ..... فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ (آل عمران: ۲۲)

آنان کسانی هستند که نابود شد کارهایشان در دنیا و آخرت و نیست برایشان یاورانی.

۴. أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ ..... (آل عمران: ۹۱)

آنان برایشان عذابی دردنگ است و نیست برای آنها هیچ یاری کنندگانی.

آنان برایشان عذابی دردنگ است و نیست برای آنها هیچ یاری کنندگانی.

۵. وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلَقَاءُ الْآخِرَةِ فَأُولَئِكَ ..... (روم: ۱۶)

و تکذیب کردند نسبت به نشانه‌های ما و دیدار آخرت، پس آنان در عذاب، حاضر شدگان‌اند.

۵. قرآن آموزان عزیز: عبارات و آیات ده گانه متن درس را ترجمه کنید.

زبان قرآن: ضمایر مفعولی^۱

۱. هرگاه ضمایر متصل به آخر فعل بیروند، معنای مفعولی می دهد، مانند:

«أَبْعُدُوهُ» یعنی: عبادت کنید او را.

«خَلَقَكُمْ» یعنی: آفرید شما را.

۲. ضمیرهای مفعولی منفصل با اضافه کردن لفظ «إِيّا» به اول ضمیرهای متصل

ساخته می شود:

معنا	غایب		
	مؤنث	مذكر	
او را - آن را	إِيَاهَا	إِيَاه	مفرد
آنان را - آنها را	إِيَاهُمَا	إِيَاهُمَا	مثنى
آنان را - آنها را	إِيَاهُنَّ	إِيَاهُمْ	جمع

معنا	متكلم (مذكر يا مؤنث)	معنا	غایب		
			مؤنث	مذكر	
مرا	إِيَاهِيَ	تو را	إِيَاهِكِ	إِيَاهِكِ	مفرد
ما را	إِيَانا	شما را	إِيَاكُمَا	إِيَاكُمَا	مثنى
ما را	إِيَانا	شما را	إِيَاكُنَّ	إِيَاكُمْ	جمع

^۱ - این ضمایر را در زبان عربی ضمایر منصوب می گویند، ولی چون در قرآن غالباً نقش مفعولی دارند در اینجا آنها را ضمایر مفعولی نامیده ایم.

تمرین - در عبارات قرآنی زیر ، ضمیرهای مفعولی متصل و منفصل را مشخص کنید و مطابق نمونه در جدول بنویسید:

مفعولی منفصل	مفعولی متصل	ضمیر	عبارات قرآنی
	✓	هُ	فَاتَّبِعُوهُ
			قدْ جَاءَكُمْ
			خَلَقَكُمْ
			فَإِيَّاهُ فَاعْبُدُونِ
			أَلَا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ
			إِيَّاهُكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ

تمثیلی
Constitutional

آشنایی با معارف قرآن

دوزخ و دوزخیان

کافران، ساکنان اصلی جهنم

سرانجام کار گناهکاران، دوزخ است. این جایگاه بد و هولناک برای بدکاران تدارک دیده شده است. کافران از ساکنان اصلی جهنم اند. آنها که نه فقط به خدا، بلکه به قیامت نیز کفر ورزیدند، اهل دوزخ هستند: «وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَاءِ أُولَئِكَ يَئِسُوا مِنْ رَحْمَتِي وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ»

برخی از اهل ایمان که دچار لغش و خطا شده اند ممکن است گرفتار آتش غضب الهی شوند، ولی از جهنم نجات خواهند یافت؛ اما کافران هرگز از عذاب دوزخ رهایی نخواهند یافت و برای همیشه در آتش خواهند سوخت: «وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ»

اسباب جهنمه شدن

۱. تکذیب آیات الهی: بعضی از آیات قرآن، گرفتای در دوزخ را نتیجه تکذیب آیات الهی و انکار قیامت می دانند؛ کسانی که آیات الهی را تکذیب کرده اند، سزای این انکار و حق ستیزی آنها دوزخ است: «وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءُ الْآخِرَةِ فَأُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُخْضَرُونَ».

۲. استکبار و گردن کشی: یکی دیگر از اسباب جهنمه شدن انسا نهاد، استکبار و گردن کشی در مقابل خداوند است: «وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَأَسْتَكْبَرُوا عَنْهَا

أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ؛ تکذیب کنندگان آیات خدا و مستکبران، جایگاهی جز دوزخ در انتظارشان نیست.

قرآن کریم، اهل جهنم را با عنوان دشمنان خدا یاد می کند: «**ذلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ**...». آری سزای انکار آیات الهی، عذاب جاودانه و همیشگی برای دشمنان خداست.

تذکر

کلمات آشنا در تمرين‌های آزاد با خط زیر آن مشخص شده است.

تذکر
Tazkher

تمرین آزاد

قرآن آموزا نعزیزی که علاقه و آمادگی بیشتری برای ترجمه ایات قرآن کریم دارند، با استفاده از معانی کلمات داده شده، عبارت های قرآنی زیر را ترجمه نمایند.

کلمه های جدید	عبارات قرآنی و آیات
بَاءَ: بازگشت سَخْطٌ: خشم مَأْوَى: جایگاه	۱. أَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخْطٍ مِنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ..... (آل عمران: ۱۶۲)
مِهَادٌ: جایگاه	۲. لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمُ الْحُسْنَى وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِبُوا لَهُ لَوْلَى نَلَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدُوا بِهِ أُولَئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ..... رعد: ۱۸
ثَقْلَتْ: سنگین بود خَفَّتْ: سبک بود	۳. فَمَنْ ثَقَلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ * وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ..... مؤمنون: ۱۰۳
سِيقَ: رانده شدن — رانده می شوند زُمَراً: گروه گروه مَئْوَى: جایگاه	۴. وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى جَهَنَّمَ زُمَراً ... قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَئْوَى الْمُنْكَرِينَ * وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَراً ..... زمر: ۷۱

ظلمنا: ظلم کردیم	<p>٥. إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابِ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ * ... وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ ..... زخرف: ٧٦</p>
غضب: خشم کرد لعن: لعنت کرد أعد: آماده کرد سَاءَتْ: بد است	<p>٦. وَيَعْذِبَ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّانِنِينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السُّوءِ عَلَيْهِمْ ذَائِرَةُ السُّوءِ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ..... فتح: ٦</p>
يَعْصِي (يَعْصى): سَرِيبِچى كند	<p>٧. إِلَّا بَلَاغًا مِنَ اللَّهِ وَرِسَالَتِهِ وَمَن يَعْصِي اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ..... جن: ٢٣</p>
فتُنوا: ازار کردن لَمْ يَتُوبُوا: توبه نکردن حرِيق: سوزان	<p>٨. إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابٌ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ ..... بروج: ١٠</p>

تَكْسِبُكَ قَلْبِكَ

بخش ششم: ایمان و مؤمنان

نکته ترجمه
Translation Note

درس بیست و یکم: آثار ایمان

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت بخوانید.

۱. إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارَى وَالصَّابِئِينَ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرٌ هُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزُنُونَ^۱

بقره: ۶۲

۲. يُشَبَّهُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ ابراهیم: ۲۷

۳. فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ

حج: ۵۰

۴. وَلَيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ
اللَّهَ لَهُادِ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطِ مُسْتَقِيمٍ

حج: ۵۴

۵. وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ

عنکبوت: ۹

۶. لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ روم: ۴۵

^۱ - منظور آیه این است که هر کدام از پیروان ادیا نالهی، که در عصر و زمان خود، بر طبق وظایف و فرمان دین عمل کرده اند، در پیشگاه خدا مأجور و رستگارند.

٧. وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ
فاطر: ٧

٨. إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ
غافر: ٥١

٩. مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ يَهْدِ قَلْبُهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
تغابن: ١١

علیم

١٠. وَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلُهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
طلاق: ١١

فِيهَا أَبْدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا

دانشگاه علم و تکنولوژی
University of Science and Technology

جدول کلمه های آشنا و جدید

خدای را شاکریم که به ما توفیق داد در بخش های پیشین کتاب معنی بیش از ۵۳۰۰ کلمه از کلمات قرآن را بیاموزیم. از خداوند برای فراغیری بقیه کلمات قرآن کریم نیز یاری می طلبیم.

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
ایمان آورد	آمنَ	۱	آخر - قیامت	آخرِ	۱
نیکوگردانید	أَحْسَنُ	۲	همیشه	أَبَدًا	۲
رسید	أَصَابَ	۳	پاداش	اجْرٌ	۳
پیروان حضرت یحیی (ع)	صَائِئِينَ	۴	استوار - پایدار	ثَابِتٌ	۴
انجام داد	عَمِلٌ	۵	ترس	خَوْفٌ	۵
نزد	عِنْدَ	۶	شاپرک	صَالِحٌ	۶
لطف - احسان	فَضْلٌ	۷	گفتار - سخن	قَوْلٌ	۷
داخل می کنیم	نُدْخِلُ	۸	بزرگ - دشوار	كَبِيرٌ - كَبِيرَةٌ	۸
یاری می کنیم	نَصْرٌ	۹	مصبیت	مُصِيَّةٌ	۹
هدایت کننده	هَادٍ (هادِی)	۱۰			
یهودی شدند	هَادُوا	۱۱			
استوار می سازد	يُشَيَّتُ	۱۲			
جزا می دهد	يَجْزِي	۱۳			
غمگین می شونند	يَخْرُنُونَ	۱۴			
انجام می دهد	يَعْمَلُ	۱۵			

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی، گزینه های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید:

الف - کدام گزینه صحیح است؟

۱. أَصَابَ – آمنَ – أَحْسَنَ :

الف - رسید - ایمان آورد - نیکوتر

ب - رسید - ایمان آورد - نیکوگردانید

۲. مَغْفِرَةً – هادٍ – صَابِئِينَ :

الف - آمرزش - هدایت کننده - پیروان حضرت یحیی

ب - آمرزش - هدای کرد - ستاره پرستان

۳. يَجْزِي – يَعْمَلُ – يُثْبِتُ :

الف - جزا می دهد - انجام می دهد - استوار می سازد

ب - جزا داد - عمل کرد - ثابت ساخت

۴. نُدْخِلُ – نَنْصُرُ – يَحْزُنُونَ :

الف - داخل کردیم - یاری نمودیم - غمگین شدند

ب - داخل می کنیم - یاری می کنیم - غمگین می شوند

۵. عَمِلَ – عِنْدَ – هَادُوا :

الف - انجام داد - نزد - یهودی شدند

ب - انجام داد - نزد - هدایت شدند

ب - کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱. و هر کس ایمان بیاورد به خدا و انجام دهد (کار) شایسته ای:

الف - **وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ**

ب - **وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا**

۲. برای آنها آمرزش و پاداشی بزرگ است:

الف - **أَلَّهُمَ مَغْفِرَةً وَأَجْرً كَبِيرً**

ب - **أَلَّهُمَ مَغْفِرَةً وَرِزْقً كَرِيمً**

۳. قطعا خداوند هدایت کننده کسانی است که ایمان آوردن:

الف - **إِنَّا لَنَصْرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا**

ب - **إِنَّ اللَّهَ لَهَادٍ الَّذِينَ آمَنُوا**

۴. پس برای آنان، پاداششان نزد پروردگارشان است:

الف - **أَلَّهُمَ مَغْفِرَةً وَأَجْرً كَبِيرً**

ب - **فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ**

۵. و هر کس ایمان بیاورد به خدا، هدایت می کند قلب او را:

الف - **وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُ**

ب - **وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا**

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید:

۱. يُبَشِّرُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ

- الف - استوار ساخت خداوند کسانی را که ایمان آوردنده به گفتاری ثابت
- ب - استوار می سازد خداوند، کسانی را که ایمان آوردنده به همراه گفتار (و اعتقاد) پایدار

۲. لَنْدُخْلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ

- الف - قطعاً داخل می کنیم آنها را در شایستگان
  - ب - قطعاً داخل می شوند آنها در میان شایستگان
۳. مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا يَأْذِنُ اللَّهُ
- الف - آنچه رسید مصیبته باشد با اجازه خداوند است
  - ب - نرسید هیچ مصیبته مگر با اجازه خداوند

۴. إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ

- الف - قطعاً خدا دوست نداشت کافران را
  - ب - قطعاً او (خدا) دوست نمی دارد کافران را
۵. قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا
- الف - قطعاً نیکو گردانید خدا، برای او روزی را
  - ب - قطعاً نیکو می دارد برای آن، روزیش را

٣. عبارت های زیر را با دقت ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
١	فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ	
٢	لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ	
٣	لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا	
٤	وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ	
٥	وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ	
٦	لَهَادِ الَّذِينَ آمَنُوا	
٧	إِلَى صِرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ	
٨	لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا	
٩	الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ	
١٠	يُدْخِلُهُ جَنَّاتٍ	
١١	تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ	
١٢	خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا	
١٣	مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ	
١٤	لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزُنُونَ	

۴. جاهای خالی را با استفاده از کلمات داده شده و معانی آیات، کامل کنید:

يُخْرِجُهُمْ مِنْ - آمَنُوا وَعَمِلُوا - إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ - رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ

۱. اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا ..... الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ (بقره: ۲۵۷)

خداؤند سرپرست کسانی است که ایمان آوردن، خارج می کند آنها را از

تاریکی ها به سوی نور.

۲. وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ..... الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ (مائده: ۹)

وعده داد خدا کسانی را که ایمان آوردن و انجام دادند کارهای شایسته؛ (که برای آنها آمرزش است.

۳. الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ (حج: ۱۴)

قطععاً خداوند داخل می کند کسانی را که ایمان آوردن و انجام دادند کارهای شایسته، (در) بهشت هایی.

۴. فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَنَدِلْخَلُهُمْ ..... (جاثیه: ۳۰)

پس اما کسانی که ایمان آوردن و انجام دادند کارهای شایسته، پس داخل می کند آنها را پروردگارشان در رحمتش.

۵. قرآن آموزان عزیز: عبارات و آیات ده گانه متن درس را ترجمه کنید.

تذکر

با انتخاب یک همدس و هم مباحثه فعال، درس ها را بخوانید. خصوصاً در خواندن بخش «زبان قرآن» هر درس، سعی کنید به این توصیه ما عمل کنید.

زبان قرآن: فعل ماضی

در درس هفتم با تعریف فعل ماضی آشنا شدید. برای آنلاین با ساختار فعل، لازم است نکاتی را به عنوان مقدم ذکر کنیم.

به این فعل‌های فارسی توجه کنید: رفتم – رفتی – رفت.

فعل «رفتم» به کارِ رفتن در زمان گذشته دلالت دارد و کننده آن، گوینده فعل است. به این فعل در زبان فارسی «اول شخص» یا «گوینده» می‌گویند.

فعل «رفتی» به کارِ رفتن در زمان گذشته دلالت دارد و کننده آن شخص شنونده است. به این فعل در فارسی «دوم شخص» یا «شنونده» می‌گویند.

فعل «رفت» به کارِ رفتن در زمان نگذشته دلالت می‌کند و این کار را شخص دیگری (غیر از گوینده و شنونده) انجام داده است. به این فعل در فارسی «سوم شخص» یا «دیگری» می‌گویند.

اکنون به فعل‌های عربی زیر توجه کنید:

خَلَقْتُ – خَلَقْتَ – خَلَقَ

فعل «خَلَقْتُ» یعنی «آفریدم»، فعل اول شخص (گوینده) است و در عربی به آن «متكلّم» می‌گویند.

فعل «خَلَقْتَ» یعنی «آفریدی»، فعل دوم شخص (شنونده) است و در عربی به آن «مخاطب» می‌گویند.

فعل «خَلَقَ» یعنی «آفرید»، فعل سوم شخص (دیگری) است و در عربی به آن «غایب» می‌گویند.

همچنین فعل نیز همانند اسم، مذکر و مؤنث، مفرد و مثنی و جمع دارد و برای هر کدام لفظ مخصوصی وجود دارد.

تمرین – نوع فعل های زیر را معین کنید و در خانه های مقابل آنها بنویسید.

نوع فعل	فعل
سوم شخص (غایب)	رَزَقَ: روزی داد
	كَانَ: بود
	آمَنُوا: ایمان آوردن
	كَسَبَتْ: به دست آورد
	خَسِرُوا: زیان رسانند
	وَعَدَ: وعده داد
	نَصَرَتُمْ: یاری کردید
	دَخَلتُ: وارد شدم

به خاطر بسپارید

اگر انجام دهنده (فاعل) فعل، شخص گوینده باشد، آن را «متکلم» گویند. اگر انجام دهنده (فاعل) فعل، شخص شنونده باشد ف آن را «مخاطب» می‌گویند.
اگر انجام دهنده (فاعل) فعل، شخص دیگری (غیر از گوینده و شنونده) باشد، آن را «غایب» می‌نامند.

آشنایی با معارف قرآن

آثار ایمان

ایمان به خدا عبارت است از باور قلبی نسبت به خدا. در قرآن کریم غالباً ایمان به همراه عمل صالح آمده است. برخی از آیات قرآن نیز نتایج و آثار ایمان را بیان می کنند. با بهره گیری از آیات این درس، به مواردی از آثار و ثمرات ایمان می پردازیم:

۱ - ثبات و پایداری در راه حق: ایمان به خدا، پیامبران، کتاب آسمانی و رستاخیز، انسان را در راه راست ثابت قدم می گرداند: «**يُشَّبِّهُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ**».

۲. هدایت به راه راست: پیامبران، انسان ها را به ایمان دعوت کرده اند، اگر آدمی به این فرخوان، پاسخ مثبت بدهد مورد تأییدی ویژه خدا قرار می گیرد و خداوند او را در پیمودن راه مستقیم، کمک می کند: «**وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادُ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ**». در برخی از آیات قرآن، از این هدایت به هدایت قلب و دل تعبیر می شود. «... وَمَن يُؤْمِن بِاللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُ ...»، یعنی کسی که به خدا ایمان آورد، حضرت باری تعالی دل او را هدایت می کند و اجازه ورود هیچ تردید و شکی را به قلاب او نمی دهد.

۳. یاری خداوند: انسانی که به ندای خدا لبیک می گوید و به او ایمان می آورد، پروردگار مهربان نیز او را در این راه حمایت و یاری می کند: «**إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُولُ الْأَشْهَادُ**».

۴. آمرزش و پاداش خداوند: از ثمرات ایمان به خدا، آمرزش خطاهای و لغزش‌های انسان مؤمن است، علاوه بر این، خدای مهربان وعده دریافت پاداش بزرگ به او داده است: «وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ».

۵. روزی ارزشمند: یکی دیگر از آثار ایمان به خدا، فزونی رزق و روزی مادی و معنوی است. آری، کسی که به رزاقیت خدا ایمان دارد حتماً از رزق ارزشمند الهی بهره مند خواهد شد: «فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ».

۶. پذیرفته شدن در زمرة صالحان: ایمان و عمل صالح پاداش‌های زیادی دارد، ولی برترین پاداش، آن است که انسان موفق به دریافت لقب «انسا نشایسته» از جانب خداوند گردد.

خوب است بدانید که «صالحین» مقامی برتر از «عملو الصالحات» دارند، زیرا ممکن است کسی کار شایسته انجام بدهد ولی این کار خوب به صورت امری دائمی و مستمر نباشد. انسان صالح کسی است که خوبی و شایستگی جزو وجود او شده است و همیشه، همه کارهایش بر اساس معیارهای الهی است. اما شرط وارد شدن در جرگه صالحان، ایمان و اعمال صالح است: «وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنَدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ». کسانی که ایمان بیاورند و انجام کارهای شایسته، برنامه زندگیشان باشد حتماً در جمع صالحان وارد خواهند شد.

تمرین آزاد

تمرین تکمیلی آزاد، توانایی شما را در ترجمه ایات درس، بیشتر می کند.

کلمه های جدید	عبارات قرآنی و آیات
نُصِيبُ: تباہ می کنیم	۱. إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيغُ أَجْرَ مَنْ أَخْسَنَ عَمَلاً کهف: ۳۰
غَفَارٌ: بسیار آمرزنده تاب: توبہ کرد	۲. وَإِنِّي لَغَفَارٌ لِمَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى (طه: ۸۲)
يُدَافِعُ : دفاع می کند خوآن: خیانت پیشه	۳. إِنَّ اللَّهَ يُدَافِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَانٍ کُفُورٌ (حج: ۳۸)
نُكَفَّرُ: می پوشانیم سَيِّئَاتٍ : گناهان – بدی نَجْزٍی : جزا می دھیم	۴. وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ (عنکبوت: ۷)
	۵. فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيَدْخُلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ (جائیه: ۳۰)
نُزُلٌ : فرو فرستاده	۶. وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ

شد – نازل شد کَفَرَ : پوشاند – می پوشاند	وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَّهُمْ (محمد:۲)
الْحَقَّنَا : ملحق کردیم – ملحق می کنیم اَتَّبَعْتَ : پیروی کرد	۷. وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعُتُهُمْ ۚ ذُرِّيَّتُهُمْ يَا يَمَانٍ الْحَقَّنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتُهُمْ (طور: ۲۱)
	۸. سَابَقُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ (حدید: ۲۱)
يَرْفَعُ : بالا می برد	۹. يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أَوْتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ (مجادله: ۱۱)

^۱ – فاعل این فعل، «ذریّة» است ودارای معنای جمع می باشد، لذا فعل به صورت جمع ترجمه می شود (پیروی کردن).

درس بیست و دوم: ویرگی های مؤمنان

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت بخوانید.

۱. إِنْ يَنْصُرُكُمُ اللَّهُ فَلَاَ غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخْذُلُكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِّنْ بَعْدِهِ
وَعَلَى اللَّهِ فَلَيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ
آل عمران: ۱۶۰

۲. الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ
فَقَاتَلُوا أُولَئِكَ الشَّيْطَانَ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا
نساء: ۷۶

۳. إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ ... الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ * أُولَئِكَ هُمُ
الْمُؤْمِنُونَ حَقًا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرَزْقٌ كَرِيمٌ
انفال: ۴

۴. لَكِنِ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ جَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ وَأُولَئِكَ لَهُمُ
الْخَيْرَاتُ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ
توبه: ۸۸

۵. الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُ الْقُلُوبُ
رعد: ۲۸

٦. وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةً إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَن يَكُونَ لَهُمُ الْخَيْرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا

احزاب: ٣٦

٧. ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ
كَذِلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ

محمد: ٣

٨. ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ

محمد: ١١

٩. إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ
وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ

حجرات: ١٥

١٠. إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ
وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ

تغابن: ١٣

جدول کلمه های آشنا و جدید

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
آرام می گیرد	تَطْمِئْنُ	۱	اموال - ثروت ها	أَمْوَالٌ	۱
اختیار	خِيَرَةٌ	۲	خوبی ها	خَيْرَاتٍ	۲
روزی دادیم	رَزْقَنَا	۳	ربته ها - درجه ها	دَرَجَاتٌ (جمع درجة)	۳
راه	سَبَيلٌ	۴	چیره - پیروز	غَالِبٌ	۴
پس باید توکل کند	فَلَيَتَوَكَّلْ	۵	دل ها	قُلُوبٌ	۵
حکم کرد، حکم کند	قَضَى	۶	مرد با ایمان	مُؤْمِنٌ	۶
شک نکردن	لَمْ يَرْتَابُوا	۷	زن با ایمان	مُؤْمِنَةٌ	۷
رستگاران	مُفْلِحُونَ (جمع مُفلح)	۸			۸
چه کسی؟	مَنْ ذَا	۹			۹
خوار کند - خوار می کند	يَخْذُلُ	۱۰			
می جنگند - می رزمند	يُقاتِلُونَ	۱۱			
باشد - می باشد	يَكُونُ	۱۲			
یاری می کند	يَنْصُرُ	۱۳			
انفاق می کنند	يُنْفِقُونَ	۱۴			

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی: گزینه های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید:

الف - کدام گزینه صحیح است؟

۱. إِذَا – مَنْ ذَا – قَضَى :

الف - هنگامی که - کسی که - قاضی

ب - هنگامی که - چه کسی - حکم کرد

۲. يُنْفِقُونَ – يُعَاتَلُونَ – مُفْلِحُونَ :

الف - انفاق می کنید - می رزمید - رستگار

ب - انفاق می کنند - می رزمند - رستگاران

۳. تَطْمَئِنَ – يَخْذُلُ – رُزْقَنَا :

الف - ارام می گیرد - خوار می کند - روزی دادیم

ب - آرام می گیری - خوار می کنی - روزی می دهیم

۴. يَنْصُرُ – يَتَوَكَّلُ – خَيْرَةُ :

الف - یاری می کند - توکل می کند - اختیار

ب - یاری می کنی - توکل می کنی - خوبی

۵. سَبِيلَ – لَمْ يَرْتَابُوا – خَيْرَاتُ :

الف - راه - شک نکردند - اختیار

ب - راه - شک نکردند - خوبی ها

ب - کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱ . آنان خود مؤمنان حقیقی اند:

الف - **أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ**

ب - **أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًا**

۲. جهاد کردند با اموال و جان هایشان در راه خدا:

الف - **جَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ**

ب - **جَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ وَأُولَئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ**

۳. کسانی که ایمان آوردنده، می رزمند در راه خدا:

الف - **الَّذِينَ كَفَرُوا يَقَاطِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ**

ب - **الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاطِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ**

۴. و بر خدا پس باید توکل کنند مؤمنان:

الف - **وَعَلَى اللَّهِ فَلَيَتَوَكَّلَ الْمُؤْمِنُونَ**

ب - **أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُ الْقُلُوبُ**

۵. آن به سبب این است که، خدا سرور کسانی است که ایمان آوردنده:

الف - **وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ**

ب - **ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا**

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید

۱. إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ

الف - قطعاً مؤمنان کسانی هستند که به خدا ورسول او ایمان می آورند

ب - مؤمنان فقط کسانی هستند که به خدا و رسولش ایمان آوردهند

۲. الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ

الف - کسانی که به پا می دارند نماز را و از آنچه روزی دادیم آنان را، انفاق می کنند.

ب - کسانی هستند که به پا داشتند نماز را و از آنچه روزی دادیم آنان را، انفاق کردند

۳. وَإِن يَخْذُلُكُمْ فَمَن ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُم مِّنْ بَعْدِهِ

الف - و اگر خوار کند شما را، پس چه کسی است که یاری کند شمارا پس از آن

ب - و اگر خوار می کرد شما را، پس کسی هست که یاری دهد به شما غیر از خدا

۴. ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَتَبْعَوُا الْبَاطِلَ

الف - آن به سبب این است که، کسانی که کفر می ورزند به خدا، از باطل پیروی می کنند.

ب - آن به سبب این است که، کسانی که کفر ورزیدند، پیروی کردند از باطل

۵. الَّذِينَ آمَنُوا يَقَاوِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

الف - کسانی که ایمان آوردهند، می رزمند در راه خدا

ب - کسانی که ایمان می آورند، می کشنند در راه خدا

۳. عبارت های زیر را با دقت ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	إِنَّا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ	
۲	ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا	
۳	أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ	
۴	لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ	
۵	مَغْفِرَةٌ وَرَزْقٌ كَرِيمٌ	
۶	تَطْمِئْنُ قُلُوبُهُمْ	
۷	يُفَاتِلُونَ فِي سَيِّلِ الطَّاغُوتِ	
۸	أُولَئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ	
۹	إِن يَنْصُرُوكُمُ اللَّهُ	
۱۰	فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ^۱	
۱۱	اَتَبْعَوْا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ	
۱۲	وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ	
۱۳	إِذَا قَضَى اللَّهُ	
۱۴	أَن يَكُونَ لَهُمُ الْخَيْرَةُ	

^۱ - در این جا «ل» را «بر» معنا کنید.

۴. جاهای خالی را با استفاده از کلمات داده شده و معانی آیات، کامل کنید:

مِنَ الظُّلْمَاتِ إِلَىٰ - مَا هُوَ شِفَاءٌ - لِلَّهِ الْعِزَّةُ - مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ - خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ

۱. لا يَتَّخِذُ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أُولَئِكَ ..... آلمعran: ۲۸

نگیرند مؤمنان، کافران را دوستان و سرپرستان، غیر از (به جای) افراد با ایمان.

۲. وَنَزَّلْتُ مِنَ الْقُرْآنِ ..... وَرَحْمَةً لِلْمُؤْمِنِينَ (اسراء: ۸۲)

و نازل می کنیم از قرآن آنچه را که آن، درمان و رحمت است برای افراد با ایمان.

۳. ..... وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ (عنکبوت: ۴۴)

آفرید خدا آسمان ها و زمین را به حق (و هدف دار)، قطعاً در آن نشانه ای است برای افراد با ایمان.

۴. لِيُخْرِجَكُمْ ..... الْنُورُ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا (احزاب: ۴۳)

تا خارج کند شما را از تاریکی ها به سوی نور و می باشد (خدا) نسبت به مؤمنان، مهریان.

۵. وَ ..... وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ (منافقون: ۸)

و برای خداست عزت^۱ و برای رسول او و برای مؤمنان؛ ولی منافقان نمی دانند.

۵. قرآن آموزان عزیز، عبارات و آیات ده گانه متن درس را ترجمه کنید.

^۱ - عزت: شکست ناپذیری.

زبان قرآن: فعل ماضی غایب مفرد

به افعال ماضی زیر توجه کنید:

قالَ: گفت

خَلَقَ: آفرید

كَسَبَتْ: به دست آورد   **هَدَىْ**: هدایت کرد.

فعل های زاد شده، غایب هستند یعنی فاعل آنها شنونده یا گوینده نیست، بلکه شخص دیگری است که در جمع ما نیست. ضمناً چون این فعل ها به وسیله یک نفر انجام شده اند، «مفرد» می باشند.

با مقایسه فعل «کسب» و «کسبت» چه تفاوتی میان آن ها می بینید؟

فعل «کسب» مذکور و فعل «کسبت» مؤنث است. همانگونه که ملاحظه می کنید با افروختن «ت» به آخر فعل مذکور، فعل ماضی غایب مفرد مؤنث ساخته می شود.

خَلَقَ: آفرید (مذکور)   **خَلَقَتْ**: آفرید (مؤنث)

یادآوری: در درس سیزدهم گفتیم که کلمه مؤنث همیشه بر جنس مؤنث دلالت نمی کند و بعضی از اشیاء مانند «عین - شمس» به عنوان مؤنث، فرض می شوند.

مانند: «... الشَّمْسُ إِذَا طَلَعَ». در این عبارت قرآنی برای «خورشید»، فعل مؤنث آمده است.

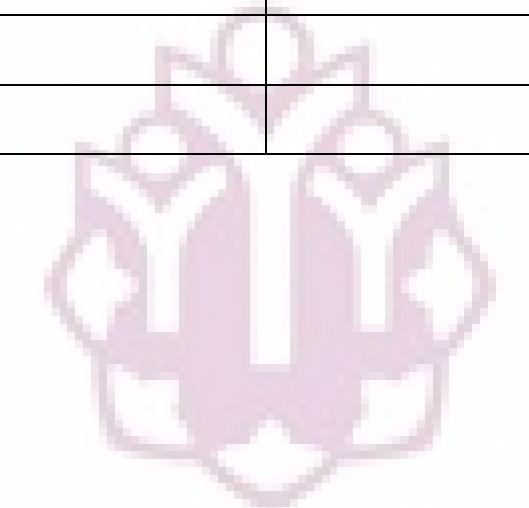
به خاطر بسپارید

فعل ماضی غایب مفرد مذکور + ت = فعل ماضی غایب مؤنث

طَلَعَ + ت = طَلَعَتْ

دَخَلَ + ت = دَخَلَتْ

ماضی غائب مفرد مؤنث	ماضی غائب مفرد مذکور
آمنَتْ	آمنَ
	دخلَ
	خرجَ
	رزقَ
	قالَ
	سمعَ
	ضربَ
	قتلَ

آشنایی با معارف قرآن

ویژگی های مؤمنان

همه کسانی که ایمان آورده اند و وعده های شیرین الهی را در مورد مؤمنان در قرآن کریم می خوانند، دوست دارند بدانند مؤمنان واقعی چه کسانی هستند و چه خصوصیاتی دارند؟ ایات این درس به برخی از ویژگی های افراد با ایمان پرداخته است. این آیه های زیبای قرآن را با هم مرور می کنیم:

۱. صدق و راستی: یکی از علامت های مؤمنان راستین، صدق و راستی آنان است: «إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَأُوا وَجَاهُدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ».

۲. اقامه نماز و انفاق: در بسیاری از آیات قرآن، به همراه برپا داشتن نماز، از انفاق نیز به عنوان ویژگی مؤمنان یاد شد است: «الَّذِينَ يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمَمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ * أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا».

۳. توکل: تکیه کردن به خدا و قدرت پایان ناپذیر او و سپردن امور به دست توانای آنهاست بخش، همان توکل است که از صفات برجسته افراد مؤمن است: «اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَى اللَّهِ فَلِيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ».

۴. آرامش در پرتو یاد خدا: مؤمن، انسانی آرام است، در وجود او تشویش و اضطراب راه ندارد. این آرامش قلبی در سایه ذکر و یاد خدای بزرگ پدید می آید: «الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُ الْقُلُوبُ».

۵. تبعیت از حق: مؤمنان پیرو حق هستند: «أَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ». در آیه ای دیگر این تبعیت را به گونه ای واضح تر تبیین نموده، می فرماید: آنان از حکم خدا و پیامبر (صلی الله علیه و آله) پیروی می کنند و در

برابر فرمان آنها هیچ اختیاری برای خودشان قائل نیستند: «وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أُمْرًا أَن يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ».

۶. جهاد در راه خدا: مؤمنان حقيقی دنباله رو رهبران الهی هستند و در راه خدا، از مال و جان خود گذشته و جهاد می کنند: «لَكِنِ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ جَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ وَأُولَئِكَ لَهُمُ الْغَيْرَاتُ....». در آیه دیگری تأکید می کند که افراد با ایمان فقط برای خدا و در راه او، نبرد و کارزار می کنند: «الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ...».

۷. تحت ولایت خدا: انسان مؤمن به خدا هیچ سرپرستی جز او را نمی پذیرد و خداوند نیز، خود مولای او خواهد بود: «ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا....».

تمرین آزاد

قرآن آموzan عزیز، برای به دست آوردن آمادگی بیشتر برای ترجمه ایات قرآن کریم عبارت های زیر را، با استفاده از معانی کلمات داده شده، ترجمه کنید.

کلمه های جدید	عبارات قرآن و آیات
ذُكْرِ: یاد شد – یاد شود وَجَلَّتْ: ترسید – می ترسد	۱. إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجَلَّتْ قُلُوبُهُمْ (انفال:۲)
تُلِيتْ: تلاوت شد – تلاوت شود زَادَتْ: زیاد کرد – زیاد کند يَتَوَكَّلُونَ: توکل می کنند	۲. وَإِذَا تُلِيتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ (انفال:۲)
طُوبی: پاک ترین (پاک ترین زندگی)	۳. الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَى لَهُمْ وَحُسْنُ مَآبٍ (رعد: ۲۹)
أَفْلَحَ: رستگار شد خَاسِعُونَ: فروتنان	۴. قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ * الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاسِعُونَ (مؤمنون: ۲)
مُعْرِضُونَ: روی گردنان فَاعِلُونَ: انجام دهنگان	۵. وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ الْغُرُورِ مُعْرِضُونَ * وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاءِ فَاعِلُونَ (مؤمنون: ۴)

رَاعُونَ : رعایت کنندگان صَلَوَاتُ : نمازها يُحَافِظُونَ : مواظبت می کنند	۶.) وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ * وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ (مؤمنون: ۹)
يَرِثُونَ : ارث می برند فِرْدُوسٍ : بهشت	۷.) أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ * الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدُوسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (مؤمنون: ۱۱)
سَكِينَةً : آرامش بیفرزایند	۸.) هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيًّا حَكِيمًا (فتح: ۴)
وَالْعَصْرِ : سوگند به عصر خُسْرٌ : زیان تَوَاصَوْا : یکدیگر را سفارش کردن	۹.) وَالْعَصْرِ * إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ * إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّيْرِ (عصر: ۳-۱)

درس بیست و سوم: وظایف فردی مؤمنان

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت بخوانید.

۱. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيَّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيمَانًا

تعبدون
بقره: ١٧٢

۲. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصَّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ

تَتَّقُونَ
بقره: ١٨٣

۳. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَى رَسُولِهِ

وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلٍ
نساء: ١٣٦

۴. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هُمْ قَوْمٌ أَنْ يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ

أَيْدِيهِمْ فَكَفَّ أَيْدِيهِمْ عَنْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلَى اللَّهِ فَلَيْتَوْكَلِ الْمُؤْمِنُونَ
مائده: ١١

۵. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُم مَن ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُم مائده:۱۰۵

۶. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِبُوْا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحِبِّكُمْ انفال:۲۴

۷. يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضَى واسِعَةُ فَإِيَّاَيَ فَاعْبُدُوْنِ عنکبوت:۵۶

۸. قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَأَرْضُ اللَّهِ واسِعَةٌ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُوْنَ أَجْرَهُم بِغَيْرِ حِسَابٍ زمر: ۱۰

۹. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوْا عَدُوّي وَعَدُوّكُمْ أُولَئِيَّاءَ ممتحنه:۱

۱۰. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تُقْرُؤُنَ مَا لَا تَفْعَلُونَ صف:۲

^۱ - در اصل «عیادی» بوده است، حرف «ی» در کتابت قرآن حذف شده است.

^۲ - مم = (ل + ما): برای جه.

جدول کلمه های آشنا و جدید

ردیف	کلمه	معنا
۱	أَحْسِنُوا	خوبی (نیکی) کردن
۲	اسْتَجِيبُوا	اجابت کنید
۳	اشْكُرُوا	شکر کنید
۴	اَهْتَدِيْتُمْ	هدایت یافتید
۵	إِيَاهُ	او را
۶	إِيَائِيَّ	مرا
۷	تَعْبُدُونَ	عبادت می کنید
۸	تَفَعَّلُونَ	انجام می دهید
۹	تَقْوِيلُونَ	می گویید
۱۰	دَعَا	خواند
۱۱	صِيَام	روزه
۱۲	ضَلَّ	گمراه شد
۱۳	كُتِبَ	نوشته شد – واجب شد – مقرر شد
۱۴	كُلُوا	بخورید
۱۵	يَضُرُّ	زیان می رساند

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی: گزینه های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید:

الف - کدام گزینه صحیح است؟

۱. **كُلُوا** - استَجِبُوا - اشْكُرُوا :

الف - بخورید - اجابت کردند - شکر کردند

ب - بخورید - اجابت کنید - شکر کنید

۲. **تَقُولُونَ** - **تَعْبُدُونَ** - **تَفْعَلُونَ** :

الف - می گویید - عبادت می کنید - انجام می دهید

ب - می گویند - بندگی می کنند - انجام می دهند

۳. **دَعَا** - **ضَلَّ** - **كُتِبَ**:

الف - خواند - گمراه کرد - نوشت

ب - خواند - گمراه شد - نوشته شد

۴. **صِيَامُ** - **لِمَ** - **إِيَّاهِ** :

الف - روزه - برای چه - او را

ب - روزه - برای چه - مرا

۵. **اهْتَدَيْتُمْ** - **يَضُرُّ** - **إِيَّاهِ** :

الف - هدایت یافتید - زیان می رساند - او را

ب - هدایت کردید - ضرر کرد - مرا

ب - کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱. ای کسانی که ایمان آورده اید، بر شما باد (مراقبت) خودتان.

الف - **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُو نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ**

ب - **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنفُسَكُمْ**

۲. اجابت کنید خدا و پیامبر را، هنگامی که خواند شما را:

الف - **اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِرَسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ**

ب - **آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ**

۳. واجب شد بر شما روزه، چنانچه واجب شد بر کسانی که قبل از شما (بودند):

الف - **الَّذِي نَزَّلَ عَلَى رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلِ**

ب - **كُتُبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ**

۴. و تقوای خدا را پیشه کنید و بر خدا پس باید توکل کنند مؤمنان:

الف - **وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلَى اللَّهِ فَلَيَتَوَكَّلَ الْمُؤْمِنُونَ**

ب - **أَتَّقُوا رَبَّكُمْ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً**

۵. نگیرید دشمن من و دشمنتان را دوستان:

الف - **لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ**

ب - **لَا تَتَحِذُّوا عَدُوّي وَعَدُوّكُمْ أُولَئِكَ**

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید:

۱. لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا هَدَيْتُمْ

الف - زیان نمی بینید شما از گمراهی، هنگامی که هدایت یافتید

ب - زیان نمی رساند به شما کسی که گمراه شده، هنگامی که هدایت یافتید

۲. وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيمَانًا بَعْدُونَ^۱

الف - و شکر کنید برای خدا، اگر فقط او را بندگی می کنید

ب - شکر خدای را، که شما او را بندگی می کنید

۳. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ

الف - کسانی که ایمان آوردنده، به یاد می آورند پیوسته نعمت خدا را بر خویشتن

ب - ای کسانی که ایمان آورده اید، به یاد آورید نعمت خدا را بر شما

۴. إِنَّ أَرْضَى واسِعَةً فَإِيَّاَيَ فَاعْبُدُونِ

الف - قطعاً زمین من وسیع است، پس فقط مرا بندگی کنید

ب - قطعاً زمین من وسیع است، پس مرا بندگی کنند

۵. لِلَّذِينَ أَخْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً

الف - کسانی که نیکی کنند در این دنیا، نیکی خواهند دید

ب - برای کسانی که نیکی کردند در این دنیا، (پاداش) خوبی است

^۱ - «كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ» ماضی استمراری است، ولی در اینجا «مضارع» معنا می شود.

۳. عبارات زیر را با دقت ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	عَلَيْكُمْ أَنفُسَكُمْ	
۲	لَا يَضُرُّكُم مَن ضَلَّ	
۳	إِسْتَجِبُوا لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ	
۴	دَعَاكُمْ لِمَا يُحِبِّيكُمْ	
۵	كُلُّوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ	
۶	كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ	
۷	لَعَلَّكُمْ تَتَّقَوْنَ	
۸	آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ	
۹	وَالْكِتَابِ الَّذِي أُنْزَلَ مِنْ قَبْلٍ	
۱۰	وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ	
۱۱	يَا عَبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا	
۱۲	فَإِيَّاهُ فَاعْبُدُوهُنَّ	
۱۳	أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ	
۱۴	لَمْ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ	

^۱ - حرف «ل» در «الله - للرسول» را معنا نکنید.^۲ - در اصل «فاعبدوني» بوده است، حرف «ی» در کتابت قرآن حذف شده است.

۴. جاهای خالی را با استفاده از کلمات داده شده و معانی آیات، کامل کنید:

كُلُوا مِمَّا فِي – آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ – وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ – أَطِيعُوا الرَّسُولَ – يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

۱. **يَا أَيُّهَا النَّاسُ ..... الْأَرْضٌ حَلَالٌ طَيِّبًا**
(بقره: ۱۶۸)

ای مردم: بخورید از آنچه در زمین است (و) حلال و پاکیزه است.

۲. **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا .....**
(حج: ۷۷)

ای کسانی که ایمان آورده اید: رکوع کنید و سجده کنید و بندگی کنید پروردگارtan را.

۳. **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ذِكْرًا كَثِيرًا**
(احزاب: ۴۱)

ای کسانی که ایمان آورده اید: یاد کنید خدا را یادی بسیار.

۴. **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ.....**
(محمد: ۳۳)

ای کسانی که ایمان آورده اید: اطاعت کنید خدا را و اطاعت کنید پیامبر را.

۵. **إِنَّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأُولَادِكُمْ عَدُوًا لَّكُمْ**
(تغابن: ۱۴)

ای کسانی که ایمان آورده اید: قطعاً (برخی) از همسران شما و فرزندان شما دشمن هستند برای شما.

۵. قرآن آموزان عزیز: عبارات و آیات ده گانه متن درس را ترجمه کنید.

زبان قرآن: فعل ماضی غایب جمع

افعال ماضی زیر را با دقت بخوانید:

عَمِلُوا : انجام دادند

قَالُوا : گفتند

شَهِدُوا : گواهی دادند

نَصَرُوا : یاری کردند

این فعل ها: غایب و جمع هستند و به آخر همه آنها «وا» اضافه شده است.

آیا مفرد آنها را می توانید حدس بزنید؟

به خاطر بسپارید

برای ساختن فعل «ماضی غایب جمع مذکور» به آخر فعل آن «وا» اضافه می

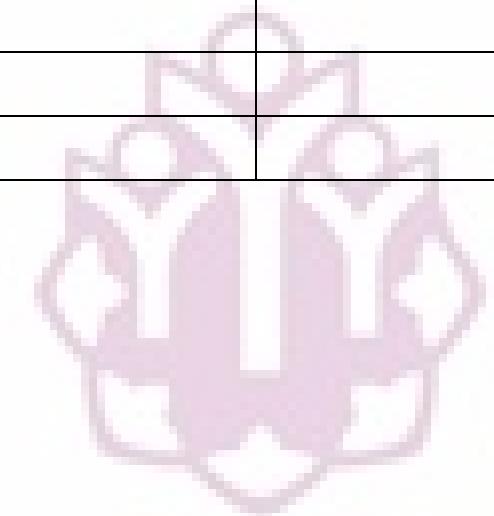
شود، مانند:

ذَهَبَ + وا = ذَهَبُوا

قالَ + وا = قَالُوا

تمرین - دول زیر را مطابق نمونه اول آن، کامل کنید:

ماضی مذکر جمع	ماضی مذکر مفرد
تَابُوا	تَابَ
	خَلَقَ
	ظَلَمَ
	كَفَرَ
	حَسِيبَ
	عَلِمَ
	كَذَبَ
	دَخَلَ
	فَسَقَ
	جَاءَ

تَرْمِيمَةٌ لِّلْجَمِيعِ
Correlation of All

آشنایی با معارف قرآن

وظایف فردی مؤمنان

وظایف و تکاليف انسان مؤمن را می توان به دو بخش وظایف فردی و اجتماعی تقسیم کرد. ايات این درس به گونه ای، از وظیفه های فردی انسان با ايمان سخن می گويد.

۱. خودسازی: فرد با ايمان قبل از هر چيز باید به ترتیب خود بپردازد، خوبی ها را بشناسد و به آنها عمل کند و با شناخت بدی ها از آن ها بپرهزید. قرآن کريم انسان مرمن را به خودسازی دعوت می کند: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ».

۲. ايمان راستین: ممکن است کسانی ادعای ايمان و اعتقاد به خدا داشته باشند، ولی ايمانی که مورد قبول خداست، ايمان راستین و حقيقی به خدا، پیامبر (ص)، قرآن و ديگر كتب آسمانی است: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَى رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أُنزَلَ مِنْ قَبْلٍ...».

۳. بندگی خدا: روح ايمان، بندگی بی چون و چرای خداوند و اطاعت از فرمان های اوست. پرستش و عبادت فردی، يکی از مصاديق روشن اين نوع از بندگی است: «يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضَى واسِعَةً فَإِيَّاهُ فَاعْبُدُوهُنَّ».

۴. روزه: يکی از وظایف فردی که باعث تقویت و رشد درخت ايمان در وجود انسان می شود و او را به تکامل معنوی و پرهیزگاری می رساند، روزه است: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ».

۵. پاسخ به دعوت خدا و رسول برای پذیرش زندگی حقیقی: خدا و پیامبر (ص) با هدایت انسانها، زندگی حقیقی را به آنان نشان می‌دهند، همان حیاتی که در قرآن کریم از آن به حیات طبیه (زندگی پاک) تعبیر شده است: **«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِبُو لِلَّهِ وَلِرَسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحِسِّنُكُمْ ...»**

۶. دوستی نکردن با دشمنان خدا: خداوند راضی نیست که مؤمنان با دشمنان خدا – که دشمنان مؤمنان نیز هستند – دوست شوند و در آیاتی از قرآن از آن به شدت نهی کرده است: **«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَخِذُوا عَدُوّي وَعَدُوكُمْ أَوْلِيَاءَ»**.

۷. تقوا: پرهیزگاری و تقوای نیرویی درونی است که به وسیله آن می‌توان از رشتی‌ها پرهیز کرد و به خوبی‌ها عمل نمود. مؤمنان وظیفه دارند این سرمایه ارزشمند را در خود ایجاد و تقویت کنند: **«قُلْ يَا عَبَادَ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ»**.

۸. عمل به وعده‌های خود: خداوند بالحنی اعتراض آمیز، مؤمنانی را که به وعده‌های خود عمل نمی‌کنند دمورد سرزنش قرار می‌دهد: **«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَمَ تَقُولُنَّ مَا لَا تَفْعَلُونَ»**. یعنی اگر می‌خواهید مردم حقیقی باشید باید به وعده‌هایی که می‌دهید عمل کنید. مثلاً اگر می‌گویید به خدا ایمان دارید و فقط او را می‌پرسید، باید از هوای نفس خود پیروی کنید و در مرحله عمل، غیر خدا را بپرسید.

تمرین آزاد

قرآن آموزان عزیزی که آمادگی بیشتری برای ترجمه آیات قرآن کریم دارند، تمرین های زیر را با استفاده از معانی کلمات داده شده، ترجمه نمایند.

کلمه های جدید	عبارات قرآنی و آیات
استَعِينُوا : کمک بگیرید	۱.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّيْرِ وَالصَّلَةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ (بقره: ۱۵۳)
ابْتَغُوا : طلب کنید جَاهِدُوا : جهاد کنید – کوشش کنید	۲.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (مائده: ۳۵)
لا تُحرّمُوا : حرام نکنید أَحْلٌ : حلال کرد	۳.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحرِّمُوا طَيِّبَاتٍ مَا أَحَلَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْنَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُ الْمُعْتَدِينَ (مائده: ۸۷)
يُكَفَّرُ : می پوشاند	۴.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ (انفال: ۲۹)

قُولُوا : بگوید سَدِيد : استوار يُصلح : اصلاح کند	<p>۵.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا * يُصلح لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا (احزاب: ۷۱-۷۰)</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
نُودِي : اذان گفته شد - ندا داده شد اسْعَوا : بشتابید	<p>۶.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِي لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعُوا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ .... ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (جمعة: ۹)</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
يَفْعَلْ : انجام دهد - انجام می دهد لَا تُلْهِ : باز ندارد	<p>۷.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أُولَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ (منافقون: ۹)</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
قُوا : نگه دارید	<p>۸.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِكُمْ نَارًا (تحریم: ۶)</p> <p>.....</p>
نَصُوح : راستین عَسَى : امید است	<p>۹.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَصُوحًا عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سِيَّئَاتِكُمْ وَيَدْخِلَكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ (تحریم: ۸)</p> <p>.....</p>

درس بیست و چهارم: وظایف اجتماعی مؤمنان

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت بخوانید.

بقره: ۳

۱. الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ

بقره: ۱۷۹
۲. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ ... وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَا أُولَئِ

الْأَلْبَابِ

نساء: ۲۹

۳. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ

مائده: ۵۱

۴. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أُولَئِكَ بَعْضُهُمْ أُولَئِكَ بَعْضٍ
توبه: ۷۱

۵. وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضَهُمْ أُولَئِكَ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ
الْمُنْكَرِ وَيَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الرَّكَأَةَ وَيُطْبِعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيِّرْ حَمْهُمُ اللَّهُ
إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

توبه: ۱۱۹

۶. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ

نحل: ۹۰

۷. إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ

احزاب: ۷۰

۸. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا

حجرات: ۱۲

۹. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَبِرُوا كَثِيرًا مِنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ

حدید: ۲۵

۱۰. وَأَنَزَّنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ

دانشگاه قرآن
Quranic University

جدول کلمه های آشنا و جدید

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
گناه	إِثْمٌ	۱	نیکی کردن	إِحْسَانٌ	۱
(جمع لب) خردها	الْبَابُ	۲	عدل - عدالت	عَدْلٌ	۲
محکم - استوار	سَدِيدٌ	۳	ناییدا - نهان	غَيْبٌ	۳
- گمان - بدگمانی	ظَنَّ	۴	قصاص	قِصَاصٌ	۴
عدلت - عدل	قِسْطٌ	۵	کار خوب - خوب شناخته شده	مَعْرُوفٌ	۵
بگویید	قُولُوا	۶			۶
باشید	كُونُوا	۷			۷
نخورید	لَا تَأْكُلُوا	۸			۸
کار زشت - کار بد - بد	مُنْكَرٌ	۹			۹
امر می کند	يَأْمُرُ	۱۰			
امر می کنند	يَأْمُرُونَ	۱۱			
به پا خیزد - به پا می خزید	يَقُومُ	۱۲			
باز می دارند - نهی می کنند	يَنْهَوْنَ	۱۳			

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی: گزینه های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید:

الف - کدام گزینه صحیح است؟

۱. قِسْطٍ - قِصَاصٌ - ظَنٌ :

- الف - عدل - قصاص - گمان
- ب - سهم - کیفر - بدگمانی
- ۲. إِثْمٌ - الْبَابَ - مُنْكَرٌ :
الف - گناه - خردها - کار بد
- ب - نام - درب - رشت
- ۳. يَأْمُرُ - يَا مُرُونَ - تَأْكُلُونَ :
الف - فرمان داد - امر می کنند - می خورند
- ب - امر می کند - امر می کنند - می خورید
- ۴. يُنْفِقُونَ - يَهْوَنَ - لَا تَأْكُلُوا :
الف - انفاق می کنند - نهی می کنند - نخورید
- ب - انفاق کنند - نهی کنند - نخورند
- ۵. أُولَئِيَ - إِحْسَانٍ - كُوْنُوا :
الف - صاحبان - نیکی کردن - باشید
- ب - صاحب - نیکی کردن - بودند

ب - کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱. قطعاً خداوند امر می کند به عدالت و نیکی کردن:

الف - إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَإِلَحْسَانِ

ب - إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ أَنْقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ

۲. و برای شما در قصاص، زندگی است ای صاحبان خرد:

الف - وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَا أُولَئِكَ الْأَلْيَابِ

ب - يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ

۳. دوری گزینید از بسیاری از گمان ها:

الف - إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ .

ب - اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِنَ الظَّنِّ

۴. نگیرید یهودیان و مسیحیان را سرپرستان و دوستان (خود):

الف - لَا تَتَخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى

ب - لَا تَتَخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلَيَاءَ

۵. به پا می دارند نماز را و می دهند زکات را :

الف - يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ

ب - يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ

۲. ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید:

۱. إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ

- الف - قطعاً خداوند امر کرده، که بر اساس عدالت احسان کنید
- ب - قطعاً خداوند امر می کند به عدالت و نیکی کردن

۲. يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ

- الف - به پا می دارند نماز را و از آنچه روزی دادیم به آنان، انفاق می کنند
- ب - به پا داید نماز را و از آنچه به شما روزی دادیم، انفاق کنید

۳. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ

- الف - ای کسانی که ایمان آورده اید: واجب شد بر شما قصاص
- ب - ای کسانی که ایمان آوردن، نوشته شد برای آنها قصاص

۴. لَا تَأْكُلُوا أُمُوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ

- الف - نخورند اموال شما را در میان خودشان به باطل
- ب - نخورید اموال تان را بین خودتان، به باطل

۵. يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ

- الف - امر می کنند به کار خوب و نهی می کنند از کار بد
- ب - امر کنید به معروف و نهی کنید از منکر

تمرین ۳. عبارت های زیر را با دقت ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	يَأَمُرُ بِالْعَدْلِ وَإِلَّا حَسَانٌ	
۲	قُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا	
۳	الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ	
۴	وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ	
۵	لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ	
۶	كُتبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ	
۷	وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ	
۸	اجْتَبَيْوَا كَثِيرًا مِنَ الظُّنُنِ	
۹	إِنَّ بَعْضَ الظُّنُنِ إِثْمٌ	
۱۰	لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ	
۱۱	وَكُنُونًا مَعَ الصَّادِقِينَ	
۱۲	بَعْضُهُمْ أُولَيَاءُ بَعْضٍ	
۱۳	وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ	
۱۴	وَيَؤْتُونَ الزَّكَاةَ	

۴. جاهای خالی را با استفاده از کلمات داده شده و معانی آیات، کامل کنید:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا - آمِنُوا بِرَسُولِهِ - أُولَئِكَ الَّذِينَ مِنْكُمْ - تَأْكُلُوا الرِّبَّا - اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِنَ - اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ

۱. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا .....

ای کسانی که ایمان آورده اید: ربا نخورید.

۲. أطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ .....

ای کسانی که ایمان آورده اید: اطاعت کنید خدا را و اطاعت کنید پیامبر را و صاحبان امر از (خود) تان را.

۳. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ..... عَلَيْكُمْ

ای کسانی که ایمان آورده اید: به یاد آورید نعمت خدا را بر شما.

۴. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ .....

ای کسانی که ایمان آورده اید: تقوای خدا را پیشه کنید و ایمان آورید به رسولش.

۵. ..... الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ

دوری گرینید از بسیاری از گمان ها، قطعاً برخی از گمان ها (بد گمانی ها) گناه است.

۵. قرآن آموزان عزیز: عبارات و آیات ده گانه درس را ترجمه کنید.

زبان قرآن: فعل ماضی مخاطب مفرد

به فعل های زیر توجه کنید:

خَلَقْتُ : آفریدی   **قَاتَلْتَ**: کشته

صَدَقْتَ : راست گفتی   **كَتَبْتَ**: نوشتی

فاعل این فعل ها، شنوونده (مخاطب) است و در آخر همه آنها «ت» تکرار شده است.

با مقایسه فعل مخاطب «خَلَقْتُ» با فعل غایب «خَلَقَ» می یابیم که با اضافه کدن «ت» به آخر فعل ماضی غایب مفرد مذکور، فعل ماضی مخاطب مفرد مذکور ساخته می شود.

به خاطر بسپارید

برای ساختن فعل ماضی مخاطب مفرد مذکور:

آخر فعل ماضی غایب مفرد مذکور را ساکن می کنیم و سپس به آن «ت» اضافه می کنیم، مثال: صَدَقَ = صَدَقْ + ت = صَدَقْتَ

تمرین - فعل‌های غایب جدول را به مخاطب تبدیل کنید و معنی آنها را

بنویسید:

ماضی مخاطب	ماضی غایب
آدِنَتْ : اجازه داد	آذِنَ : اجازه داد
	آمَرَ : فرمان داد
	بَسَطَ : گسترد
	بَلَغَ : رسید
	خَرَجَ : خارج شد
	قَرَأَ : خواند
	حَسِبَ : پنداشت
	حَكَمَ : حکم کرد
	دَخَلَ : وارد شد
	ذَكَرَ : یاد کرد

آشنایی با معارف قرآن

وظایف اجتماعی مؤمنان

همان گونه که مؤمنان وظایف و تکاليف فردی دارند، وظایف و مسئولیت های اجتماعی نیز برای آنان مقرر شده است. برخی از این تکاليف اجتماعی در آيات این درس ذکر شده که به آنها اشاره می کنیم:

۱. قیام برای عدالت اجتماعی: در قرآن عدالت اجتماعی به عنوان یکی از اهداف هم نهضت انبیاء قلمداد شده است و پیامبران وظیفه دارنهاد مردم مؤمن را برای برپایی نظام مبتنی بر عدل و قسط دعوت کنند: «... وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُولَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ». در همین زمینه، قرآن با بیان دیگری مؤمنان را به اجرای عدالت و نیکوکاری امر می کند: «إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ».
  ۲. انفاق: افراد با ایمان در قبال هم کیشان نیازمند خود وظیفه دارند که با انفاق به یاری آنان بستابند. حتی انفاق به نیازمندان غیر مسلمان نیز امری پستدیده است. انفاق به اندازه ای اهمیت دارد که در بسیاری از آیات، در کنار نماز آمده است: «الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ».
  ۳. امر به معروف و نهی از منکر ک انسان مؤمن، همان گونه که در پی انجام خوبی هاست و از بدی ها پرهیز می کند، باید نسبت به سایر افراد جامعه احساس مسئولیت کند و آنان را از کار بد باز دارد و به کار خوب سفارش کند: «وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِعِصْمَهُمْ أُولَائِءِ بَعْضٌ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَاونَ عَنِ الْمُنْكَرِ».
- این فرضیه الهی در آیاتی از قرآن به همراه فرضیه نماز و زکات ذکر شده و اهمیت زیاد آن را می رساند.

۴. پرهیز از حرام خواری: فرد با ایمان در مبادلات مالی دقت می کند تا از حدود الهی پا را فراتر نگذارد و راه هایی را که در شریعت مقدس اسلام به عنوان کسب حرام از آنها یاد شده است، برای گذران معاش خود انتخاب نکند:

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بِيَنَّكُمْ بِالْبَاطِلِ».

۵. پرهیز از سوء ظن: برای حفظ سلامت و امنیت جامعه اسلامی، باید همواره از گمان بد نسبت به برادران و خواهران ایمانی پرهیز کرد، زیرا بدگمانی رابطه موذّت، همزیستی و تعاؤن میان انسان ها را سست می کند:

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَسِبُوا كَثِيرًا مِنَ الظُّنُونِ إِنَّ بَعْضَ الظُّنُونِ إِثْمٌ».

تمرین آزاد

۱۱۹

قرآن آموزان عزیزی که آمادگی بیشتری برای ترجمه آیات قرن کریم دارند، با استفاده از معانی کلمات داده شده، تمرین های زیر را ترجمه نمایند.

کلمه های جدید	عبارات قرآنی و آیات
أَنْفَقُوا : انفاق کنید بَيْع : خرید و فروش	۱.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا يَبْيَعُ ... وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ (بقره: ۲۵۴)
لَا تُبْطِلُوا : باطل نکنید مَنْ : منت أُذَى : اذیت - آزار	۲.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُبْطِلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنْ وَالْأَذَى (بقره: ۲۶۴)
اصْبِرُوا : صبر کنید صَابِرُوا : پایداری کنید رَابِطُوا : مراقبت کنید - مرزداری کنید	۳.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (آل عمران: ۲۰۰)
تَكُونَ : باشد تَرَاضِي : رضایت	۴.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضِي مِنْكُمْ (نساء: ۲۹)

مندی	.....
أَوْفُوا : وفا کنید عُقُودٍ : پیمان ها	۵.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ (مائده:۱)
تعاونُوا : همکاری کنید بر : نیکی عدوان : دشمنی	۶.) وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعَدْوَانِ (مائده:۲)
لا تَخُونُوا : خیانت نکنید تعلَمُونَ : می دانید	۷.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمَانَاتِكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ (انفال:۲۷)
إِيتَاءٌ : دادن ذِي الْقُرْبَىٰ : خویشاوند يَنْهَىٰ : باز می دارد فَحْشَاءٌ : کار زشت	۸.) إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَا عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ (نحل:۹۰)
نبَا : خبر تَبَيَّنُوا : تحقیق کنید	۹.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بَنَبِيًّا فَتَبَيَّنُوا (حجرات:۶)

جایزه ترجمه Translation Award

وَلَقَدْ آتَيْنَا لِقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنْ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا
يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْمِنْعَالِ

لقمان: ۱۲

و قطعاً لقمان را حکمت دادیم که خدای را سپاس بگزار، و هر کس که سپاس بگزارد، پس فقط برای خودش سپاس می‌گذارد.

سخنی با قرآن آموزان عزیز:

خوب است بدانید که شکر واقعی هر نعمتی مستلزم چهار چیز است:

۱. شناخت نعمت

۲. شناخت دهنده نعمت

۳. تشکر و سپاس از او

۴. بهره گیری کامل از نعمت در راستای خواسته او

حال که شما عزیزان در سایه شناخت خدای هدایت گر، با نعمت ارزشمند او یعنی قرآن کیم آشنا شده اید و گام های استواری برای فهم قرآن برداشته اید، سزاوار است با اخلاص و با همه وجود، از خدای مهربان تشکر کنید و با پیگیری

بیشتر و تداوم این راه، سپاس عملی خود را اعلام نمایید: «اگر شکر گزاری کنید،
نعمت خود را بر شما خواهم افزود». ^۱

یادآوری اصول پنج گانه

در مقدمه کتاب اوّل، یادآوری شد که برای فراغیری ترجمه و مفاهیم قرآن،
باید به رعایت پنج اصل وفادار باشید. این اصول عبارت بود از:

۱. اصل تدریج؛ ۲. تکرار و تمرین؛ ۳. تداوم و استمرار؛ ۴. ثبیت؛ ۵. تشویق.

با توجه به این سفارش قرآن: «وَذَكْرٌ فِإِنَّ الذَّكْرَيْ تَنَعُّمُ الْمُؤْمِنِينَ» ^۲ (و یاد آوری
کن (ای پیامبر)، پس قطعاً یادآوری و تذکرف مؤمنان را سود می بخشد؛ این
اصول را یک بار دیگر مذکور می شویم.

۱. فرایگری ترجمه و مفاهیم قرآن باید گام به گام، درس به درس و بخش به
بخش باشد و اصل تدریج در آن رعایت شود.

۲. این کار باید با حصوله، دقت، تمرین و تکرار همراه باشد تا فراغیری کامل
و ماندگار شود.

۳. فراغیری ترجمه و مفاهیم قرآن، هنگامی ثمر بخش است که استمرار داشته
باشد. بنابراین سعی کنید تا پایان این مجموعه، با نشاط و پشتکار با ما همراه
باشید تا در این تلاش علمی و خدایی، وقفه ای ایجاد نشود و به اهداف این
دوره آموزشی برسیم. هدف این است که شما عزیزان هنگامی که قرآن تلاوت
می کنید احساس کنید که خدای مهربان با شما سخن می گوید و مخاطب کلام
او هستید. به این شیوه قرآن خواندن، کام جان شما را شیرین می کند و لذتی
وصف ناشدنی دارد و به قول حافظ شیرین سخن قرآن:

^۱ - ابراهیم، ۷.

^۲ - ذاریات، ۵۵.

گر معنی تنزیل^۱ بداند حافظ   تنزیل به عشق دل بخواند حافظ

۴. برای ماندگار شدن و تثبیت توانایی های به دست آمده در ترجمه قرآن، قبلًا پیشنهاد شده بود که بهتر است با یک هم مباحثه و همدرس از افراد خانواده یا دوستان خود همراه شوید و با همکاری و مباحثه، این راه نورانی را طی کنید. حال که به میانه راه رسیده اید و نیمی از دروس آموزش ترجمه را فرا گرفته اید، پیشنهاد می کنیم شما ین‌ز تدریس حضوری درس های گذشته را شروع کنید و با تکیه بر خدای بزرگ و توانایی های خود آنچه را فرا گرفته اید به دیگران آموزش دهید.

۵. با مطالعه و قرائت روزانه و پیوسته آیات قرآن و توجه به معانی آنها، به شوق و ذوق خود نسبت به قرآن کریم بیفزایید و با استماع قرائت های زیبا و دلنواز قاریان خوش الحان، این اشتیاق را دو چندان کنید و گوش جان را به ترنم آوای فرح بخش کلام وحی بسپارید.

ضمناً باز یادآور می شویم که در ترجمه آیات و عبارت ها از روش تفکیک و ترجمه کلمه به کلمه استفاده کنید. قرآن آموزان عزیزی که تمرین های آزاد را تا اینجا ترجمه کرده اند در بقیه دروس نیز به این کار ادامه دهند و توانایی های خود را در ترجمه آیات قرآن بیشتر کنند.

مژده و بشارت

آیا می دانید: در این ۲۴ درس با حدود پانصد واژه و کلمه قرآنی آشنا شده اید که بیشتر آنها از کلمات پرکاربرد قرآن است؟!

آیا می دانید این ۵۰۰ واژه حدود پنجاه و پنج هزار کلمه از کلمات قرآن کریم را تشکیل می دهد و شما توانایی ترجمه این کلمات را یافته اید؟!

^۱ - منظور قرآن است که از طرف خدای مهریان بر پیامبر (ص) نازل شده است.

آیا می دانید: کل کلمات قرآن کریم حدود ۷۷۸۰۰ کلمه است و شما قرآن آموز عزیز با معانی بیش از ۷۰ درصد از این کلمات آشنان شده اید؟!

آیا می دانید: چنانچه مجموعه درس های آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن را فرابگیرید با حدود ۸۶ درصد از معانی کلمات و واژه های قرآن آشنا خواهید شد؟!

آیا می دانید: در پایان دوره، توانایی ترجمه تعداد بسیار زیادی از آیات ساده قرآن را به دست خواهید آورد و پیام و مفهوم اکثر آیات آن برای شما روشن خواهد شد. این ها بشارت هایی است که آمار و ارقام به شما می دهد و شما را به ادامه راه امیدوارتر خواهد نمود.

گامی بلندتر به سوی هدف

قرآن آموزان عزیز: تا کنون شش بخش از بخش های دوازده‌گانه آموزش ترجمه قرآن را فرا گرفته اید. کلمات آشنا و جدید هر درس را به خاطر سپرده اید و تمرین های مربوط به هر درس را با دقت و علاقه فراوان انجام داده اید. این موفقیت را به شما برادران و خواهران گرامی صمیمانه تبریک می گوییم. از بخش هفتم تمرین جدیدی به تمرینهای پنج گانه هر درس اضافه شده است که گامی جدید و رو به جلو برای مهارت بیشتر در ترجمه آیات نورانی قرآن است. این تمرین با عنوان «تمرین کارورزی برای ترجمه عبارات قرآنی» طراحی شده است.

اگر به مقدمه جلد اول این طرح آموزشی مراجعه کنید یکی از تعریف هایی که برای کلمه های آشنا ارائه شده، این است: کلماتی است که کلمات هم خانواده آن را در درس های گذشته خوانده اید و با استفاده از قواعدی که با عنوان «زبان قرآن» خواهید خواند، معنای آنها را می توانید حدس بزنید.

به عنوان مثال در بخش هفتم، درس بیست و پنجم، کلمه «کَسَبُوا» به دست آوردنده، در جدول کلمات آشنا آمده است، زیرا در بخش ششم، درس بیست و سوم شیوه ساختن فعل ماضی غایب جمع مذکور را فرا گرفته اید. ضمناً با هم خانواده آن، کلمه «كَسَبَتْ» به دست آورده در درس هجدهم آشنا شده اید. بنابراین با کمی دقت معنای کلمه «کَسَبُوا» را می توانید حدس بزنید و برای شما آشناست. برای راهنمایی بیشتر، این کلمات را در جدول کلمه های آشنا با کلمه هم خانواده آن – که قبلًا خوانده اید – و با ذکر نشانی ذکر کرده ایم و به این صورت در جدول کلمات آشنا آمده است:

کلمه های آشنا

ردیف	کلمه	معنا
۱	ضَلَّوا [۲۳/۶ ←]	گمراه شدند
۲	كَسَبُوا [۱۸/۵ ← كَسَبَتْ]	به دست آوردن

کلمه داخل قلاب را قبلًا خوانده اید، شماره اول، شماره بخش و شماره دوم شماره درس است. بنابراین هم خانواده کلمه «ضَلَّوا» را در بخش ششم درس بیست و سوم خوانده اید و هم خانواده کلمه «كَسَبُوا» را در بخش پنجم درس هجدهم خوانده اید.

در سایه فرایگری بخش «زبان قرآن» دروس، ده ها کلمه از کلمات پرکاربرد قرآن برای شما آشنا خواهد بود و با توجه به تکرار زیاد آنها در قرآن، معنای هزاران کلمه از کلمات قرآن برای شما آشنا جلوه خواهد کرد و این گامی دیگر در آشنایی با ترجمه و مفاهیم قرآن کریم است. به امید روزی که همه مسلمانان با معنا، مفهوم و پیام آیات انسان ساز قرآن آشنا شوند، ان شاء الله.

درس بیست و پنجم: کفر و کافران

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت و شمرده بخوانید.

۱. أَفَتُؤْمِنُونَ بِعَيْضِ الْكِتَابِ وَتَكُفُّرُونَ بِعَيْضٍ فَمَا جَرَأُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا

بقره: ۸۵ خُرُّ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

۲. وَالَّذِينَ كَفَرُوا أُولَئِكُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ

بقره: ۲۵۷ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

۳. يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَمْ تَكُنُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأَنْتُمْ تَشْهُدُونَ

العمران: ۷۰

۴. وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ خَيْرٌ لَا نَفْسِهِمْ إِنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ لِيَرْذَادُوا

العمران: ۱۷۸ إِثْمًا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ

۵. وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ

مائده: ۴۴

۶. إِنَّ شَرَّ الدَّوَابَ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ
انفال: ۵۵

۷. وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَاءِهِ أُولَئِكَ يَسِّعُوا مِنْ رَحْمَتِي وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
عنکبوت: ۲۴

۸. قُلْ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ
عنکبوت: ۵۲

۹. إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ
محمد: ۳۴

۱۰. وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا
فتح: ۱۳

جدول کلمه های آشنا و جدید

اگر قرار باشد یکی از دوستان یا یکی از افراد خانواده، معنی کلمات را از ما بپرسد، گویی توانایی بیشتری برای یادگیری کلمات در خود احساس می کنیم!

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
آماده کردیم	اعْتَدَّا	۱	پدران	آباءَ	۱
بکشید	اقْتُلُوا	۲	شما	أَنْتُمْ	۲
گواهی می دهید	تَشْهِدُونَ	۳	انسان - بشر	إِنْسَانٌ	۳
کفر می ورزید	تَكْفُرُونَ	۴	جمع «اول» - پیشینیان	أُولَئِنَّ - أُولَئِنَّونَ	۴
ایمان می آورید - ایمان دارید	تَؤْمِنُونَ	۵	جواب - پاسخ	جواب	۵
جنبدگان	دَوَابُ (جمع دَائِنَة)	۶	حلال	حلال	۶
آتش افروخته	سَعِيرٌ	۷	دعا - صدا زدن	دُعَاءُ	۷
مانع شدند	صَدَّوَا	۸	روزی داد	رَزَقَ	۸
نپندهارند - هرگز نپندهارند	لَا يَحْسِبُنَّ	۹	بد - بدی - بدترین	شَرٌّ	۹
هرگز نه (حرف نفی برای آینده)	لَنْ	۱۰	گمراه شدند	ضِلُّوا [← ضَلَّ] [۲۲/۶]	۱۰
تا زیاد کنند - تا بیفزایند	لَيْزَدُوا	۱۱	پیروزی	فَتْحٌ	۱۱
مردند	مَاتُوا	۱۲	به دست آوردن	کَسِبُوا ^۱ [← كَسَبَتْ: ۱۸۵]	۱۲
مهلت می دهیم	نُمْلِي	۱۳	کافران	كُفَّار (جمع کفر)	۱۳
می آمرزد	يَعْفُرُ	۱۴	یاری	نصر	۱۴
انجام می دهد	يَعْلُلُ	۱۵	بهره	نصیب	۱۵

^۱ - کلماتی که داخل قلاب با فلش مشخص شده است، قبلاً در جدول کلمات آمده است. عدد اول نشان شماره بخش و عدد دوم، نشان شماره درس است.

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی: گزینه های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید:

الف - کدام گزینه صحیح است؟

۱. تَشْهِدُونَ - تَكْفُرُونَ - تُؤْمِنُونَ :

الف - گواهی می دهید - کفر می ورزید - ایمان می آورید

ب - شهادت می دهید - کافر شدید - ایمان آورید

۲. لَا يَحْسَبَنَّ - يَغْفِرُ - يَقْعُلُ

الف - می پندارد - می آمرزد - تلاش کن

ب - نپندارد - می آمرزد - انجام می دهد

۳. صَدُّوَا - مَاتُوا - أَعْتَدَنَا :

الف - مانع شدند - مردند - آماده کردیم

ب - مانع شوید - بمیرید - آماده کنید

۴. دَوَابُ - سَعِيرٌ - لَنْ :

الف - جنبدگان - آتش افروخته - هرگز نه

ب - چهارپایان - آتش جهنم - هرگز

۵. نُمْلِي - أَنْتُمْ - لَيْزِدَادُوا :

الف - مهلت دادیم - شما - تا زیاد کند

ب - مهلت می دهیم - شما - تا زیاد کنند

ب - کدام کلمات، گزینه صحیح است؟

۱. آماده کردیم - مهلت می دهیم:

☐ ب - نُمْلِي - اغْنَدْنَا	☐ الف - أَعْنَدْنَا - نُمْلِي

۲. ایمان می آورید - کفر می ورزید:

☐ ب - تُؤْمِنُونَ - تَكْفُرُونَ	☐ الف - آمَنُوا - كَفَرُوا

۳. مانع شدند - مردند:

☐ ب - مَأْتُوا - صَدُّوا	☐ الف - صَدُّوا - مَأْتُوا

۴. می آمرزد - انجام می دهد:

☐ ب - يَغْفِرُ - يَقْعُلُ	☐ الف - يَقْعُلُ - يَغْفِرُ

۵. آتش افروخته - جنبندگان:

☐ ب - سَعِيرٌ - دَوَابٌ	☐ الف - دَوَابٌ - سَعِيرٍ

۲. گزینه های صحیح را انتخاب کنید.

الف - ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید.

۱. وَالَّذِينَ كَفَرُوا أُولَئِكُمُ الطَّاغُوتُ

الف - و کسانی که کفر ورزیدند فسیر پرستان آنها طغیانگرند

ب - و کسانی که کفر می ورزند، دوستان طاغوت ها هستند

۲. وَمَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ

الف - و کسی که به خدا و رسول ایمان نمی آورند

ب - و کسی که ایمان نیاورد به خدا و رسولش

۳. يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكُفُّرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ

- الف - ای اهل کتاب: برای چه کفر ورزیدید به آیه های خدا؟
- ب - ای اهل کتاب: برای چه کفر می ورزید به آیه های خدا؟

۴. وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ

- الف - و کسی که حکم نکرد به آنچه نازل کرد خدا
- ب - ای اهل کتاب: برای چه کفر می ورزید به آیه های خدا؟

۵. وَلَا يَحْسَبُنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا

- الف - و نپندراند کسانی که کافر شدند
- ب - و نپندراید ای کسانی که کفر می ورزید

ب - کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱. آنان خود، زیانکارانند:

- الف - **أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ**
- ب - **أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ**

۲. خارج می کنند آنها را از نور به سوی تاریکی ها:

- الف - **يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ**
- ب - **يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ**

۳. آنان نا امید شدند از رحمت من:

- الف - **أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ**
- ب - **أُولَئِكَ يَئِسُوا مِنْ رَحْمَتِي**

۴. پس هرگز نمی آمرزد خدا آنها را:

الف - إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا

ب - فَلَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ

۵. برای چه کفر می ورزید به آیه های خدا:

الف - لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ

ب - وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ

تبلیغی
Communication

۳. عبارات کوتاه زیر را با استفاده از روش تفکیک و کلمه به کلمه ترجمه

کنید:

ردیف	
۱	وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ
۲	أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ
۳	فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذلِكَ
۴	إِلَّا خِزْنٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
۵	إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِ عِنْدَ اللَّهِ
۶	إِنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ لِيَزْدَادُوا إِثْمًا
۷	إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ
۸	اللَّهِ
۹	ثُمَّ مَاتُوا وَإِنَّهُمْ كُفَّارٌ
۱۰	فَإِنَّا أَعْدَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا
۱۱	وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
۱۲	لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأَنْتُمْ
	تَشَهَّدُونَ
	وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ... أُولَئِكَ هُمُ
	الْخَاسِرُونَ

^۱ - این «دو» را در زبان عربی «او حالیه» می‌گویند و به معنی «در حالی که» است.

۴. عبارات قرآنی زیر را بخوانید و ترجمه آنها را کامل کنید.

۱. إِنَّمَا نُنَذِّلُ لَهُمْ لِيَرْدَادُوا إِثْمًا

فقط ..... به آنها ..... زیاد کنند

۲. فَإِنَّا أَعْنَدْنَا لِكَافِرِينَ سَعِيرًا

قطعا ..... آماده کردیم ..... آتش افروخته را.

۳. فَمَا جَرَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِرْزٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

..... نیست کیفر ..... انجام دهد ..... از شما ..... خواری در ..... دنیا.

۴. ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ

سپس ..... در حالی که ..... کافر بودند، پس ..... نمی ..... امرزد ..... آنها را.

۵. إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا

..... بدترین ..... نزد ..... کسانی هستند که .....

۵. قرآن آموزان عزیز! عبارات و آیات ده گانه متن درس را ترجمه کنید.

تمرین کاروzi برای ترجمه عبارات قرآنی

عبارت های قرآنی زیر را ترجمه کنید:

بقره: ۲۰۲

۱. أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ

نساء: ۱۶۷

۲. إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلَّوْا ضَلَالًا بَعِيدًا

مائده: ۸۸

۳. وَكُلُّوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ

يوسف: ۵

۴. إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلنِّسَاءِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ

رعد: ۱۴

۵. وَمَا هُوَ بِبَالِغٍ وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ

صفات: ۱۲۶

۶. اللَّهُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ

نصر: ۱

۷. إِذَا جَاءَ نَصْرٌ اللَّهِ وَالْفَتْحُ

زبان قرآن: فعل ماضی مخاطب جمع مذکور

فعل های زیر را با توجه به معانی آنها بخوانید:

ظَلَمْتُمْ : ستم کردید

دَخَلْتُمْ : داخل شدید

شَكَرْتُمْ : شکر کردید

قَتَلْتُمْ : کشتید

فعل های یاد شده، همگی ماضی هستند و فاعل آنها شنونده (مخاطب) و نیز مذکور و جمع است.

برای آشنایی با ساختار این فعل ها، آنها را با ماضی غایب مفرد مذکر مقایسه کنید:

دَخَلَ ← دَخَلْتُمْ   ظَلَمَ ← ظَلَمْتُمْ

قَتَلَ ← قَتَلْتُمْ   شَكَرَ ← شَكَرْتُمْ

همان گونه که ملاحظه می کنید در آخر این افعال (مخاطب جمع مذکور) «تم» آمده است.

به خاطر بسپارید

برای ساختن فعل ماضی مخاطب جمع مذکور:

آخر فعل ماضی غایب مفرد مذکر را ساکن می کنیم و سپس به آن «تم» اضافه می کنیم، مانند: دَخَلَ ← دَخَلْ + تُمْ ← دَخَلْتُمْ

تمرین ۱ - فعل ماضی مخاطب جمع از افعال: نَصَرَ - وَعَدَ - كَتَبَ - حَسْنَ -

شَرِبَ را بنویسد:

.....

تمرین ۲. جدول زیر را کامل کنید:

ماضی مخاطب جمع مذکور	ماضی غایب مفرد مذکور
كَتَبْتُمْ:	كَتَبَ: نوشته
صَدَقْتُمْ: راست گفتید	صَدَقَ:
..... : دانستید	علِمَ:
ترَكْتُمْ:	..... : ترك کرد
..... : ستم کردید	ظَلَمَ: ستم کرد

آشنایی با معارف قرآن

کفر و کافران

واژه های کفر و کافر برای هر مسلمانی آشناست، ولی بسیاری از مسلمانان از ویژگی های این انسان های فطرت گریز، اطلاع کافی ندارند. در ایات این درس بخشی از ویژگی های کافران و پی آمدهای ناگوار انکار و پوشاندن حق ذکر شده است.

در مقابل مؤمنان – که به حق ایمان می آورند – کافران دل به باطل می سپارند و همین اعتقاد باطل، سبب خسرات و زیان کاری آنها می شود: «وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ». آنان که بر این همه ایات و نشانه های خدا سرپوش می نهند و دیدار خدا و روز قیامت را انکار می کنند، از رحمت بی کران الهی نامیدند. چنین انسان های ناسپاسی، سزاوار عذاب دردناک هستند: «وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَئِكَ يَسِّعُوا مِنْ رَحْمَتِي وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ».

از دیدگاه قرآن، اسلام و دین حق مجموعه ای یک پارچه است. بنابراین اگر کسی به بعضی از رهنمودهای پیامبران و کتاب های آسمانی ایمان بیاورد و بخشن های دیگر آن را قبول نکند به کفر مبتلا شده است: «أَفَتُؤْمِنُونَ بِيَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكُفُّرُونَ بِيَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْنٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا...» علاوه بر این، قرآن کرمی ادعای ایمان را برای مؤمن بودن کافی نمی داند و کسی را که بر اساس دستورات الهی قضاوت و حکومت نکند، کافر می داند: «وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ».

جایگاه کافران در جهان هستی: از نظر خالق هستی هیچ جندبه ای بدتر از کافر نیست، زیرا همه موجودات عالم تسلیم فرمان آفریدگار خود هستند، حتی طبق بیان قرآن، در حال تسییح و تنزیه خداوند می باشند. بدیهی است موجودی که از همه ابزارهای شناخت برخوردار است و پیامبران الهی برای هدایت او، روشن ترین دلیل ها را اقامه کرد هاند ولی او هم چنان بر پیروی از باطل پافشاری می کند، پست ترین موجود جهان هستی است: «إِنَّ شَرَ الدُّوَابَّ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ».

مهلت به کافران: این موجود لجوج، هنگامی که برای طغیانگری خویش، مانعی نمی بیند، تصور می کند بخت یار اوست و این مهلت خداوند به سود او تمام خواهد شد، در حالی که این مهلت، او را در لجنزار گناه بیشتر غوطه ور می سازد و راه بازگشت را برای او دشوارتر می کند: «وَلَا يَحْسِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ خَيْرٌ لَا فِيهِمْ إِنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ لِيَرْدَادُوا إِثْمًا».

عاقبت کافران از دیدگاه قرآن

۱ - محرومیت از آمرزش الهی: «إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ كُفَارٌ فَلَن يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ».

۲. عذاب دردنگ: «أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ».

۳. طعمه آتش برافر و خته خدا: «فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا».

۴. جاودانگی در دوزخ: «وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلْمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ».

تذکر:

در تمرین های آزاد زیر کلمات اشنا خط کشیده شده است.

تمرین آزاد

۱۴۱

همانطور که می دانید این تمرین در تمام دروس اختیاری است، اما امیدوایم
همه شما عزیزان، تمرین آزاد را در تمام درس ها انجام دهید تا در ترجمه آیات
قرآن توانایی بیشتری کسب کنید.

کلمه های جدید	عبارات قرآنی و آیات
أنذرُتْ : ترساندی – بترسانی لم تُنذِرْ : نترساندی – نترسانی	۱.) إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (بقره: ۶)
يُخَفَّفُ : تخفیف داده می شود يُنْظَرُونَ : مهلت داده می شوند	۲.) إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَا تُوْلَوْهُمْ كُفَّارٌ أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ * خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ (بقره: ۱۶۱-۱۶۲)
نُداوِلُ : می گردانیم يُمحَصَّ : خالص کند – خالص می کند يُمْحَقَّ : نابود کند – نابود می کند	۳.) إِنْ يَمْسِسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِثْلُهُ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلَيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَتَّخِذُ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ * وَلَيُمَحَصَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ (آل عمران: ۱۴۱)
يُحَقُّ : ثابت کند – ثابت می کند يَقْطَعَ : قطع کند – قطع می کند ذَابِرَ : ریشه، دنباله	۴.) وَبِرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ ذَابِرَ الْكَافِرِينَ (انفال: ۷)

<p>مُعْجِزِي (مُعْجِزِينَ): ناتوان کندگان مُخْرِي : خوار کننده</p>	<p>۵.) وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَأَنَّ اللَّهَ مُعْجِزِي الْكَافِرِينَ (توبه: ۲)</p>
<p>قَاتِلُوا : بجنگید - پیکار کنید آیَتَانَ (جمع آیَتَینَ): پیمان ها يَتَهُونَ : دست بردارند</p>	<p>۶.) فَقَاتِلُوا أُمَّةَ الْكُفَّرِ إِنَّهُمْ لَا يَمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَتَهُونَ (توبه: ۱۲)</p>
<p>إِخْوَانَ (جمع إِخْوَةٍ): برادران اسْتَحْيُوا : ترجیح دادند</p>	<p>۷.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَخِذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلَيَاءَ إِنِ اسْتَحْبُوا الْكُفَّرَ عَلَى الْإِيمَانِ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ (توبه: ۲۳)</p>
<p>كَلِمَة : سخن - فرمان سُقْلَى : پست تر - پست ترین عُلْيَا : برتر - برترین</p>	<p>۸.) إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْتَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزُنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّقْلَى وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (توبه: ۴۰)</p>
<p>لَا يَيْأسُ : نامید نمی شود رَوْحُ : رحمت</p>	<p>۹.) إِنَّهُ لَا يَيْأسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ (یوسف: ۸۷)</p>
<p>لا تُطع: اطاعت نکن</p>	<p>۱۰.) فَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدُهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا (فرقان: ۵۲)</p>

درس بیست و ششم: شرک و مشرکان

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت و شمرده بخوانید.

۱. إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرِكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكَ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا
نساء: ۱۱۶

۲. مَنْ يُشْرِكَ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَمَ اللَّهَ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَاوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ
مائده: ۷۲

۳. قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ قُلِ اللَّهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ
يونس: ۳۵

۴. وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ
يوسف: ۱۰۶

۵. وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ
اسراء: ۱۱۱

۶. مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٌّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا
کهف: ۲۶

^۱ - معمولاً ض اگر کلمه «احد» در جمله منفی باید به معنای «هیچ کس» می باشد.

۷. قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلَيَعْمَلْ عَمَلاً صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا
کهف: ۱۱۰

۸. وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ... يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي
شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ
نور: ۵۵

۹. لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَسْتُوبَ اللَّهُ عَلَى
الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا
احزاب: ۷۳

۱۰. إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا
بینه: ۶

جدول کلمه های آشنا و جدید

با مباحثه و از یکدیگر پرسیدن، مفهوم کلمات بهتر در ذهن نقش می بندد.

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
یاران	أنصار	۱	گرفت	اتَّخَذْ [←] [۱۵/۴] اتَّخِذُوا	۱
امیدوار است	كَانَ يَرْجُوا	۲	گروه ها، حزب ها	أَحْرَابٍ	۲
کفر ورزید - کافر شد	كَفَرَ	۳	من	أَنَا	۳
نگرفت	لَمْ يَتَّخِذْ	۴	انسان	إِنْسَان	۴
پس باید انجام دهد	فَلْيَعْمَلْ	۵	انسان - بشر	بَشَرٌ	۵
نبود - نمی باشد	لَمْ يَكُنْ	۶	بلکه	بَلْ	۶
جایگاه	مَأْوَى	۷	جن	جِنَّةٌ	۷
فرزنده	وَلَدٌ	۸	دوزخ	جَهَنَّمُ	۸
آیا	هَشْلٌ	۹	قوم ثمود	ثَمُودٌ	۹
توبه می پذیرد - توبه می کند	يَتُوبُ	۱۰	فرزندان - نسل	ذُرِّيَّةٌ	۱۰
شرک می ورزد - شریک می گیرد	يُشْرِكُ	۱۱	شریک	شَرِيكٌ	۱۱
شرک ورزیده شود - شرک ورزیله می شود	يُشْرِكَ	۱۲	جمع شریک	شُرَكَاءُ	۱۲

شرک می ورزند - شریک میگیرند	يُشْرِكُونَ	۱۳	عبادت - بندگی	عِبَادَةٌ	۱۳
عذاب می کند	يُعَذِّبُ	۱۴	کار	عَمَلٌ	۱۴
تکذیب می کند	يُكَذِّبُ	۱۵	تکذیب کرد	كُذِّبَتْ [← گذشت] [۲۰/۵]	۱۵
			مانند - مثل	مِثْلٌ	۱۶
			- مجرمان گناهکاران	مُجْرِمِينَ - مُجْرِمُونَ	۱۷
			زنان مشرک	مُشْرِكَاتٍ	۱۸
			زنان منافق	مُنَافِقَاتٍ	۱۹
			مردان منافق	مُنَافِقِينَ - مُنَافِقُونَ	۲۰
			زنان مؤمن	مُؤْمِنَاتٍ	۲۱

تمرین و پرسش

۱ - قرآن آموزان گرامی! گزینه های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید

الف - کدام گزینه صحیح است؟

۱. **يُشْرِكُ** - **يُشْرِكُونَ** - **يُشْرِكُ** :

الف - شرک می ورزد - شرک می ورزند - شرک می ورزی

ب - شرک می ورزد - شرک می ورزند - شرک ورزیده می شود

۲. **لَمْ يَكُنْ - لَمْ يَتَحَذَّلْ - فَلَيَعْمَلْ** :

الف - نبود (نمی باشد) - نگرفت - پس باید انجام دهد

ب - نبود (نمی باشد) - نمی گیرد - انجام می دهد

۳. هل - آنا - ولد:

الف - آیا - ما - پسر

ب - آیا - من - فرزند

۴. کفر - انصار - مأوى :

الف - کافر شد - یاران - جایگاه

ب - کفر ورزید - یار - جایگاه

۵. یُتُوبُ - یُعَذِّبُ - کَانَ يَرْجُوا

الف - توبه کرد - عذاب نمود - امیدوار است

ب - توبه می پذیرد - عذاب می کند - امیدوار است

ب - کدام کلمات، گزینه صحیح است؟

۱. من - آیا:

ب - آنا - هل^۰

الف - هل^۰ - آنا

۲. شرک می ورزد - شرک می ورزند:

ب - یُشْرِکُ - یُشْرِکُونَ

الف - یُشْرِکُ - یُشْرِکُ

۳. امیدوار است - پس باید عمل کند:

ب - کَانَ يَرْجُوا - فَلَيَعْمَلُ

الف - کَانَ يَرْجُوا - یَعْمَلُ

۴. جایگاه - توبه می کند:

ب - مأوى - یَتُوبُ

الف - مأوى - تَابٍ

۵. نگرفت - نمی باشد:

ب - لَمْ يَتَّخِذْ - لَمْ يَكُنْ

الف - لَمْ يَكُنْ - لَمْ يَتَّخِذْ

۲. گزینه های صحیح را انتخاب کنید.

الف - ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید:

١. مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ^١ وَلِيٌّ

- الف - نیست برای شما غیر از خدا هیچ سرپرستی

- ب - نیست برای آنها غیر از او هیچ سرپرستی

٢. قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْكُمْ يُوحَى إِلَيَّ

- الف - بگو: من فقط بشری مانند شما هستم که وحی می شود به من

- ب - بگو: فقط من هستم بشری که، به من وحی می گردد

٣. فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ

- الف - پس هر کس امیدوار است دیدار پروردگارش را

- ب - پس کسی که امیدوار بود که، بینند یی وردگارش را

٤. مَن يُشْرِكُ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَمَ اللَّهَ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ

- الف - هر کس شرک پورزد به پروردگار، قطعاً حرام می کند یا او یهشت را

- ب - هر کس شرک بورزد به خدا، پس قطعاً حرام می کند (کرد) خدا بر او بهشت را □

٥. لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ

- الف - برای اینکه عذاب کرده، زنان و مردان منافق را

- ب - تا عذاب کند خدا، مردان منافق و زنان منافق را

^۱ - حرف «مِن» در جمله بالا و هر جمله منفی شبیه آن، معنی «هیچ» می‌دهد.

ب - کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱. نمی باشد برای او شریکی در فرمانروایی:

الف - لَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا

ب - لَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ

۲. وش ریک نگیرد نسبت به بندگی پروردگارش، هیچ کس را:

الف - لَا يُشْرِكُ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا

ب - يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا

۳. قطعاً خدا نمی آمرزد که شرک ورزیده شود به او:

الف - وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ

ب - إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرِكَ بِهِ

۴. پس باید انجام دهد کار شایسته ای:

الف - الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

ب - فَلَيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا

۳. عبارت های کوتاه زیر را با استفاده از روش تفکیک و کلمه به کلمه، ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	الَّذِي لَمْ يَتَخَذْ وَلَدًا	
۲	لَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا	
۳	وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ	
۴	يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا	
۵	أَنَّا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ	
۶	يَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ	
۷	وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ	
۸	وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ	
۹	هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَهْدِي	
۱۰	فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا	
۱۱	لِيُعَذَّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ	
۱۲	وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا	

۴. عبارات قرآنی زیر را بخوانید و ترجمه آنها را کامل کنید:

۱. يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا

مرا، شرک نمی ورزند ..... چیزی.

۲. فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَالًا صَالِحًا

هر کس ..... دیدار ..... پس باید انجام
..... دهد.

۳. وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مَنْ أَنْصَارٌ

او ..... است و نیست ..... هیچ .....

۴. مَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ قُلِ اللَّهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ

کسی است که ..... به سوی ..... بگو: ..... به حق.

۵. وَيَتُوبَ اللَّهُ عَلَىٰ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

و می پذیرد توبه را ..... از ..... و .....

۵. قرآن آموزان عزیز! عبارات و آیات ده گانه متن درس را ترجمه کنید.

^۱ - در این جا «علی» را «از» معنا کنید.

تمرین کارورزی پرای ترجمه عبارات قرآنی

عبارت های قرآنی زیر را ترجیح کنید:

١. وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبِّحَانَهُ بِلَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ لَهُ قَاتِنُونَ

١١٦:٥

انعام: ۱۱۲

٢. وَكَذِلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الْإِنْسَنِ وَالْجِنِّ

٣. وإلَيْهِ شُمُودُ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمَ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ

۶۱: ده

٣٨: عد

٤. ولقد أرسلنا رُسُلاً مِّن قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجاً وَدُرْرِيَّةً

۸۸:

ف قان: ۳۱

٦. وَكَذِلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ

غافر: ۵

٧. كَذَّبُتْ قَبْلَهُمْ قَوْمٌ نُوحٌ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ

الرَّحْمَنٌ: ٤٣

٨. هذه جَهَنْمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ

^۱ - در اصل «وَأَرْسَلْنَا إِلَيْ» بوده است.

زبان قرآن: فعل ماضی متکلم

افعال زیر را با توجه به معانی آنها با دقت بخوانید:

گروه دوم	گروه اول
عَلِمْنَا : دانستم	عَلِمْتُ : دانستم
تَرَكْنَا : ترک کردیم	تَرَكْتُ : ترک کردم
وَعَدْنَا : وعده دادیم	وَعَدْتُ : وعده دادم

فاعل فعل های گروه اول، گوینده (متکلم) و مفرد است.

فاعل فعل های گروه دوم، گوینده (متکلم) و جمع است.

در پایان این افعال «ت» و «نا» آمده است. بنابراین شیوه ساخت فعل ماضی

متکلم به این ترتیب است:

به خاطر بسپارید:

برای ساختن ماضی متکلم مفرد: آخر فعل ماضی غایب مفرد مذکور را ساکن

می کنیم، سپس به آن «ت» اضافه می کنیم، مثال:

$$\text{عَلِم} + \text{عَلِمْ} + \text{ت} = \text{عَلِمْتُ}$$

برای ساختن ماضی متکلم جمع: آخر فعل ماضی غایب مفرد مذکور را ساکن

می کنیم، سپس به آن «نا» اضافه می کنیم، مثال:

$$\text{عَلِم} \leftarrow \text{عَلِمْ} + \text{نا} = \text{عَلِمْنَا}$$

تمرین ۱. از افعال: قَتَلَ - شَهِدَ - حَسِبَ - فَتَحَ، فعل ماضی متکلم مفرد و

متکلم جمع بسازید:

تمرین ۲ – نمودار زیر را تکمیل کنید:

ماضی متکلم جمع	ماضی متکلم مفرد	ماضی غایب مفرد مذکور
..... :	..... :	نصر: یاری کرد
..... :	..... :	آخَذَ: گرفت
..... :	..... :	عَبَدَ: بندگی کرد
..... :	..... :	خَرَجَ: خارج شد
..... :	..... :	رَزَقَ: روزی داد

آشنایی با معارف قرآن

شرک و مشرکان

یکی از موانع اعتقاد راستین به خدای بزرگ، شرک است که در زمان همه پیامبران، بوده است. در قرآن کریم شکل های مختلف شرک ترسیم شده است که به برخی از آنها اشاره می شود.

شکل های مختلف شرک

برخی از مشرکان اعتقاد داشته اند که خدا فرزند دارد، قرآن این تصور باطل را رد می کند و می فرماید: «وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا». آنان معتقد بوده اند، همان گونه که انسان ها از فرزندانشان به عنوان کمک کار، بهره می گیرند، خدا نیز از فرنزد خود در آفرینش و اداره موجودات کمک می گیرد.

مشرکان می گویند، خداوند جهت اداره و حکومت بر هستی، شریکانی دارد که هر یک گوشه ای از کار حکومت بر جهان و جهانیان را به عهده دارند! قرآن، این ادعا را به شدت رد می کند «لَمْ يَكُنْ لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ» و «مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٌّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدٌ».

قرآن کریم بیهودگی اعتقاد به شریکان برای خدا را به نقد می کشد و می فرماید: «آیا اینها (شریکان)، شما را به حق هدایت می کنند؟! هرگز؛ فقط خداست که به سوی حق هدایتگر است «قُلْ هُلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ» **قُلِ اللَّهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ**.

شرک و محرومیت از نعمت‌های بزرگ

الف - مانع دیدار خدا: این آفت بزرگ اعتقادی، انسان را از نعمت‌های بزرگی محروم می‌کند. قرآن کریم، شرك را مانع دیدار (رحمت و لطف) خدا می‌شمارد: «**قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقاءَ رَبِّهِ فَلَيَعْمَلْ عَمَلاً صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا**».

ب - محرومیت از آمرزش الهی: در قرآن کریم از شرك به عنوان ظلم بزرگ یاد شده است: «**إِنَّ الشَّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ**» و از مشرکان به ظالمان و ستمگران تعییر شده است: «**مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ ... وَمَا لِلظَّالِمِينَ مَنْ أَنْصَارٌ**»، زیرا مشرک بر خود ستم می‌کند و وجودش را از لطف خداوند محروم می‌کند. از طرفی به خاطر شرك ورزیدن به خدایی ظلم می‌کند که نعمت‌های فراوان به او بخشیده است. نتیجه این ظلم بزرگ، محرومیت از آمرزش الهی است: «**إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرِكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ**».

ج - تحریم بهشت: بهشت برای انسان مشرک، تحریم شده است: «**مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَمَ اللَّهَ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ**». نه فقط از بهشت محروم می‌شود بلکه جایگاه ابدی او در آتش غضب الهی است «... **وَمَأْوَاهُ النَّارُ**».

تمرین آزاد

کلمه های جدید	عبارات قرآنی و آیات
تَعَالَوْا : بیايد	۱.) قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلْمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهُ (ال عمران: ۶۴)
لا نُشْرِكَ : شرك نورزیم أَرْبَابَ : جمع «رب»	۲.) وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئاً وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضاً أَرْبَاباً مِنْ دُونِ اللَّهِ (ال عمران: ۶۴)
افْتَرَى : دروغ بست	۳.) إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرِكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنِ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكُ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَى إِثْمًا عَظِيمًا (نساء: ۴۸)
أَشَدَّ : شدیدترین - سخت ترین أَشْرَكُوا : شرك ورزیدند	۴.) لَتَجَدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودُ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا (مائده: ۸۲)
	۵.) ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبَطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (اعام: ۸۸)

۶.) وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بْنَنِي لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشَّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ (لقمان: ۱۳)	بنیَ : پسرک من لا تُشْرِكْ : شرک نورزد
۷.) وَلَقَدْ أَوْحَى إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمْلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ (زمر: ۶۵)	اُشْرَكْتَ : شرک بورزی - شرک ورزیدی یَحْبَطَ : تباہ می شود
۸.) أَمْ لَهُمْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ (طور: ۴۳)	سُبْحَانَ : پاک و منزه است عَمَّا: عن + ما

تکمیلی ترجمه

^۱ - لیحبطنَ = لَ + یحبط + نَ : لَتَكُونَنَ = لَ + تَكُونَ + نَ حرف «ن» برای تأکید آمده است.

در بیست و هفتم: نفاق و منافقان

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت و شمرده بخوانید.

۱. وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ
بقره: ۸

۲. فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضاً وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ

بقره: ۱۰

۳. وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تَقْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ * أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ
الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ لَا يَشْعُرُونَ
بقره: ۱۲

۴. وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ
السُّفَهَاءُ وَلَكِنْ لَا يَعْلَمُونَ
بقره: ۱۳

۵. إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعاً
نساء: ۱۴۰

۶. وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ حَسْبُهُمْ
وَلَعَنَهُمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ
توبه: ۶۸

٧. وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا

احزاب: ١٢

٨. إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهُدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ
وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ
منافقون: ١

٩. هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُتَفِّقُوا عَلَىٰ مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّىٰ يَنْفَضُوا وَلِلَّهِ خَرَائِنُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْقِهُونَ
منافقون: ٧

١٠. يَقُولُونَ لَئِنْ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزَّ مِنْهَا الْأَذَلَّ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ
وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ
منافقون: ٨

تکمینی
Takmimi

جدول کلمه های آشنا و جدید

از روش های مفید یادگیری و به خاطر سپاری کلمات، پرسیدن از هم مباحثه و برعکس است.

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
تکبّر ورزیدی	اسْتَكْبِرْتُ	۱	ایمان آوردیم	آمَنَ [← آمنَ [۲۱/۶	۱
افزود - زیاد کرد	زَادَ - زَادَتْ	۲	خارج کردیم	أَخْرَجْنَا [← أَخْرَجْ [۱۹/۵	۲
کم خردان	سُفْهَاءَ (جمع سفیه)	۳	بله - آری	بَلَى	۳
فریب	غُور	۴	آمد	جَاءَتْ [← جَاءَ [۱۰/۳	۴
دروغ گویان	كَاذِبُونَ - كَاذِبَينَ	۵	جمع کننده	جامع	۵
همچنانکه	كَمَا	۶	آوردیم	جِئَنَابَ [← جِئْتَ [۱۶/۴	۶
بودی	كُنَتْ	۷	انبارها - خزانه ها	خَرَائِنَ (جمع خَرَائِةَ)	۷
فساد نکنید - تباہی نکنید	لَا تُفْسِدُوا	۸	حضرت داود - علیه السلام	داود	۸
گواهی می دهیم	تَشْهِدُ	۹	حضرت سلیمان - علیه السلام	سَلَيْمانَ	۹
- می فهمند - درک می کنند	يَشْعُرُونَ	۱۰	آسمان	سَمَاءَ	۱۰
گواهی می دهد	يَشْهُدُ	۱۱	آشکار - پیدا	شَهَادَةً	۱۱
می فهمند	يَقْرَئُونَ	۱۲	عاقبت - فرجام	عَاقِبَةً	۱۲

می گوید	يَقُولُ	۱۳	عزت - شکست نایابی	عِزَّةٌ	۱۳
دروغ می گویند	يَكْذِبُونَ ^۱	۱۴	تکذیب کردی	كَذَّبَتْ [←] كَذَّبُوا [۲۰/۵]	۱۴
		۱۵	بیماری - مرض	مَرَضٌ	۱۵
			اصلاح کنندگان	مُصْلِحُونَ - مُصْلِحِينَ	۱۶
			تبهکاران	مُفْسِدُونَ - مُفْسِدِينَ	۱۷
			هدایت کردیم	هَدَيْنَا [←] هَدَى [۱۴/۴]	۱۸
			روییدنی - گیاه	نَبَاتٌ	۱۹
			می داند	يَعْلَمُ [←] يَعْلَمُونَ [۱۳/۴]	۲۰

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی! گزینه های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید:

الف - کدام گزینه صحیح است؟

۱. **يَعْلَمُ - يَقُولُ - يَشْهُدُ :**

الف - می داند - می گوید - گواهی می دهد

ب - دانست - گفت - گواهی داد

^۱ - در آیه، عبارت «کانوا يَكْذِبُونَ» آمده است و این فعل، ماضی استمراری است و به معنی «دروغ می گفتند» می باشد.

٢. يَقْهُونَ - يَشْعُرُونَ - يُكَذِّبُونَ :

- الف - می فهمند - درک می کنند - تکذیب می کنند
  - ب - می فهمند - درک می کنند - دروغ می گویند
- ٣. آمَّا - كَانُوا - لَا تُفْسِدُوا :**

- الف - ایمان می آوریم - بودند - فساد نمی کنند
- ب - ایمان آوردیم - بودند - فساد نکنید

٤. زَادَ - شَهَدُ - غُرُورُ:

- الف - زیاد کرد - گواهی می دهیم - فریب
  - ب - زیاد می کند - گواهی دادیم - تکبر
- ٥. سُفَهَاءُ - كَادِبُونَ - كَمَا :**

- الف - کم خردان - دروغ گویان - شما دو نفر
- ب - کم خردان - دروغ گویان - همچنان که

ب - کدام کلمات، گزینه صحیح است؟

١. دروغ گویان - دروغ می گویند:

- ب - يُكَذِّبُونَ - كَادِبُونَ
  - الف - كَادِبِينَ - يُكَذِّبُونَ
٢. گواهی می دهد - گواهی می دهیم:
- ب - يَشْهَدُ - نَشْهَدُ
  - الف - نَشْهَدُ - يَشْهَدُ

٣. تبهکاران - اصلاح کنندگان:

- ب - سُفَهَاءُ - مُصْلِحُونَ
  - الف - مُفْسِدُونَ - مُصْلِحُونَ
٤. کم خردان - فساد نکنید:
- ب - سُفَهَاءُ - لَا تُفْسِدُوا
  - الف - مُفْسِدِينَ - لَا تُفْسِدُوا

٥. زیاد کرد - فریب:

- ب - زَادَ - غُرُورُ
- الف - زَادَتْ - مُفْسِدِ

۲. گزینه های صحیح را انتخاب کنید:

الف - ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید.

۱. وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ

الف - و از مردم کسی است که می گوید: ایمان آوردم به خدا

ب - و از مردم کسانی هستند که می گویند: ایمان آوردم به خدا

۲. إِذَا جَاءَكُمُ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَسْهَدُ

الف - هنگامی که آمدند (به سوی) تو منافقان، گفتند: گواهی می دهیم

ب - هنگامی که منافقان (به سوی) تو می آیند، می گویند: گواهی می دهیم

۳. وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ

الف - و هنگامی که گفته شد به آنها، فساد نکنید در زمین

ب - و هنگامی که گفت به آنها، در زمین فساد نکنید

۴. قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ

الف - گفتند: ایمان آوریم همچنان که بی خردان ایمان آوردند

ب - گفتند: آیا ایمان آوریم همچنان که ایمان آوردند کم خردان؟

۵. مَا وَعَدْنَا اللَّهُ وَرَسُولَهُ إِلَّا غُرُورًا

الف - وعده نداد ما را خدا و رسولش مگر فریبی

ب - آنچه وعده کرد خدا و رسولش، چیز جز فریب نبود

ب - کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱. ولی منافقان نمی دانند:

الف - **وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْقِلُونَ**

ب - **وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ**

۲. آگاه باشید، قطعاً آنها خود تبهکارند:

الف - **أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ**

ب - **أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ**

۳. قطعاً خدا، جمع کننده منافقان است در جهنم:

الف - **وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ ... نَارَ جَهَنَّمَ**

ب - **إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ ... فِي جَهَنَّمَ**

۴. در دل هایشان مرض است، پس افزود به آنها خدا، مرضی را:

الف - **إِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ**

ب - **فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضاً**

۵. و هنگامی که گفته شد به آنها، فساد نکنید در زمین:

الف - **وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تَفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ**

ب - **وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ**

۳. عبارات کوتاه زیرا را استفاده از روش تفکیک و کلمه به کلمه، ترجمه

کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ	
۲	وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ	
۳	وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ	
۴	لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ	
۵	قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ	
۶	أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ	
۷	إِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ	
۸	قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ	
۹	مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا	
۱۰	وَلَلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ	
۱۱	وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْقِلُونَ	
۱۲	وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ ..... نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا	

۴. عبارات قرآنی زی ررا بخوانید و ترجمه آنها را کامل کنید:

۱. وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ

و از ..... کسانی هستند که ..... ایمان آوردیم ..... و ..... قیامت.

۲. وَاللَّهُ يَشْهُدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ

و ..... گواهی می دهد ..... منافقان .....

۳. أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِنْ لَا يَعْلَمُونَ

قطعاً ..... خودشان ..... ولی .....

۴. وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ

و برای ..... عذابی است ..... به سبب آنچه .....

۵. وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا

وعده داد ..... (به) مردان منافق و ..... و کافران ..... (که) جاودانند .....

۵. قرآن آموزان عزیزاً عبارات و آیات ده گانه متن درس را ترجمه کنید.

تمرین کارورزی برای ترجمه عبارات قرآنی

عبارت های قرآنی زیر را ترجمه کنید:

انعام: ۸۴

۱. وَتُوحاً هَدَيْنَا مِنْ قَبْلٍ وَمِنْ ذُرْيَتِهِ دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ

انعام: ۹۹

۳. وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلُّ شَيْءٍ

طه: ۴۷

۴. قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى

زمیر: ۵۹

۵. بَلَى قَدْ جَاءَتُكَ آيَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ

حشر: ۲۲

۶. هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَالَمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَانُ الرَّحِيمُ

زبان قرآن: فعل ماضی – پیوست (۱)

در جدول زیر، دو گروه فعل ماضی غایب مفرد مذکور، نوشته شده است. به

این افعال توجه کنید:

گروه دوم	گروه اول
آنَزَلْ : نازل کرد	خَلَقَ: آفرید
أَرْسَلَ : فرستاد	كَتَبَ: نوشت
إِمْتَحَنَ : امتحان کرد	وَجَدَ: یافت

همه فعل های گروه اول از سه حرف تشکیل شده است، ولی فعل های گروه

دوم بیش از سه حرف دارند.^۱

به علت فراوانی فعل های ماضی گروه دوم، به قرآن آموزان عزیز تذکر می دهیم که، علامت های ذکر شده در درس های گذشته (۲۴، ۲۵، ۲۶)، به آخر فعل های ماضی گروه دوم نیز اضافه می شود. به این جهت برای شناخت فعل ماضی و معنای آن، فقط به آن علامت ها (ت – وا – ُتم ...) توجه کنید.

^۱ - برای توضیح درباره علت نقاوت این دو گروه فعل، در این مجموعه مجالی نیست. برای بررسی آن باید به کتاب های صرف عربی مراجعه نمود.

تمرین ۱ : نمودار زیر را طبق نمونه اول آن تکمیل کنید:

ماضی متکلم جمع	ماضی متکلم فرد	ماضی مخاطب جمع مذکور	ماضی مخاطب فرد مذکور	ماضی غایب جمع مذکور	ماضی غایب فرد مذکور
آنزلَنا	آنزلَتُ	آنزلَتُمْ	آنزلَتَ	آنزلَوا	آنزلَ
					أرسَلَ
					إمْتَحَنَ
					إسْتَكَبَرَ
					قَاتَلَ

تمرین ۲. نمودار زیر را تکمیل کنید:

ماضی مخاطب جمع مذکور	ماضی مخاطب فرد مذکور	ماضی غایب جمع مذکور	ماضی غایب فرد مذکور
آنزلَتُمْ:	.....: نازل کردند	آنزلَوا : نازل کردند	آنزلَ: نازل کرد
.....: فرستادید	.....: آرسَلتَ	.....: فرستادند	أرسَلَ: فرستاد
.....: إمْتَحَنْتُمْ	.....: امتحان کردی	.....: إمْتَحَنُوا:	إمْتَحَنَ: امتحان کرد
.....: تکبَرَ ورزیدید	.....: إسْتَكَبَرَتَ	.....: تکبَرَ ورزیدند	إسْتَكَبَرَ: تکبُر ورزید
.....: قاتَلَتُمْ	.....: جنگیدی	.....: قاتَلَوا :	قاتَلَ: جنگید
.....: بیم دادید	.....: آندرَتَ	.....: بیم دادند	آندرَ: بیم داد

آشنایی با معارف قرآن

نفاق و منافقان

در فرهنگ اسلامی، منفورترین انسان ها منافقان هستند. آنان برای آن که به مسلمانان بیشتر آسیب برسانند و کم تر آسیب ببینند، کفرشان را پنهان می کنند. در آیات فراوانی از قرآن، ویژگی ها و خطرات نفاق و منافقان آمده است. در این درس با بخشی از ویژگی های منافقان آشنا می شویم.

۱. دورويی و دروغ گویی: «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ»، «إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشَهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ» و «وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْدِبُونَ».

۲. تبهکاری و فساد: «وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ * أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ لَا يَشْعُرُونَ».

۳. بیماری دل: «فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضاً».

۴. کم خردی و سفیه بودن: «وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا آتُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِنْ لَا يَعْلَمُونَ».

۵. اتهام فریب به خدا و پیامبر (ص): «وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ .... مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا».

۶. درک نکردن واقعیات: منافقان نمی توانند قدرت و عزت خدا و مؤمنان را درک کنند، از این رو به خیال خود، مؤمنان را تحقیر می کنند و اقتدار دشمنان را به رخ آنان می کشند: «وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَقْهُونَ» و «وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ».

جایگاه منافقان در آخرت

این موجودات پلید در آخرت، بدترین جایگاه را در جهنم دارند و در پست ترین درجات دوزخ جای خواهند گرفت: «إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرِكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ». جهنم خانه همیشگی آنها خواهد بود: «وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافَقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارًا جَهَنَّمَ حَالِدِينَ فِيهَا» و از رحمت خدا به دور هستند: «... وَلَعَنْهُمُ اللَّهُ».

آموزش ترجمه
Translation Method

تمرین آزاد

۱۷۳

کلمه های جدید	عبارات قرآنی و آیات
رأیت : دیدی (می بینی) يَصُدُّونَ : مانع می شوند صُدُوداً : مانع شدنی	۱.) وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا (نساء: ۶۱)
ازدادوا : زیاد کردند – افزودند	۲.) إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ازدادوا كُفُراً لَمْ يَكُنْ اللَّهُ لِيُغَفِّرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيهِمْ سَبِيلًا * بَشِّرْ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا (نساء: ۱۳۸)
الدرگِ الأسفل : پایین ترین مرتبه	۳.) إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرْجَاتِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا (نساء: ۱۴۵)
يَحْذِرُ : می ترسد (می ترسند) تُنَبِّئُ : خبر دهد – خبر می دهد	۴.) يَحْذِرُ الْمُنَافِقُونَ أَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلِ اسْتَهْزِءُوا إِنَّ اللَّهَ مُخْرِجٌ مَا تَحْذِرُونَ (نوبه: ۶۴)

يَقْبِضُونَ : می بندند	<p>۵.) وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارًا جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ حَسِيبُهُمْ وَلَعْنَهُمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ (توبه: ۶۸)</p> <p>..... ....</p>
نَسُوا : فراموش کردن	<p>..... .....</p>
نَسِيَ : فراموش کرد	<p>..... .....</p>
أَغْلَظُ : سخت بگیر	<p>۶.) يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارِ وَالْمُنَافِقِينَ وَأَغْلَظُ عَلَيْهِمْ وَمَآوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ (توبه: ۷۳)</p> <p>..... .....</p>
اتَّقِ : تقوا پیشه کن	<p>۷.) يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيًّا حَكِيمًا (احزاب: ۱)</p> <p>..... .....</p>
انظُرُوا : بنگرید نَقْتَبِسُ : برگیریم	<p>۸.) يَوْمَ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ لِلَّذِينَ آمَنُوا انظُرُونَا نَقْتَبِسُ مِنْ نُورِكُمْ (حدید: ۱۳)</p> <p>..... .....</p>

درس بیست و هشتم: فسق و عصيان

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت و شمرده بخوانید.

۱. يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ
بقره: ۲۶

۲. وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ
بقره: ۹۹

۳. كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرَجْتُ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوُنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ
بِاللهِ وَلَوْ آمَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ

العمران: ۱۱۰

۴. ذَلِكَ بِإِنَّهُمْ^۱ كَانُوا يَكْفُرُونَ^۲ بِآيَاتِ اللهِ وَيَقْتُلُونَ^۳ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ذَلِكَ بِمَا
عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ
العمران: ۱۱۲

^۱ - «بِإِنَّهُمْ» به سبب آن است که آنها» ترجمه شود.

^۲ - «كَانُوا يَكْفُرُونَ» ماضی استمراری است و به معنی «کفر می ورزیدند» می باشد. ضمناً کلمه «يَقْتُلُونَ» را نیز «كَانُوا
يَقْتُلُونَ» معنا کنید، زیرا «كَانُوا» به علت تکرار نشدن، نیامده است.

^۳ - همان

۵. وَلْيَحْكُمْ أَهْلُ الْإِنْجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ

۴۷: مائدہ

۶. إِنَّ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ * وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ

۲۱۷-۲۱۶: شعراء

۷. أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَأْوُنَ * أَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوَى

۱۹-۱۸: سجدہ

۸. وَمَنْ يَعْصِي اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا

۳۶: احزاب

۹. وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ حشر: ۱۹

۱۰. قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَنْ لَمْ يَرِدْهُ مَالُهُ وَوَلْدُهُ إِلَّا خَسَارًا نوح: ۲۱

جدول کلمه های آشنا و جدید

کلمه های آشنا و جدید درس را بخوانید و به خاطر بسپارید. در این کار از هم مباحثه یا یکی از افراد خانواده مدد بگیرید.

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
فراموشاند – از یاد برد	آنـسـی	۱	(جمع بیت) خانه ها	بـیـوـتـ	۱
چهارپایان	آنـقـامـ	۲	تا – تا اینکه	حـتـیـ	۲
بیزار	بـرـیـءـ	۳	محترم – حرام	حـرـآـمـ	۳
توکل کن	تـوـکـلـ	۴	مرد	رـجـلـ	۴
پوست ها	جـلـوـدـ	۵	سخت – شدید	شـدـیدـ	۵
حکم کندگان	حـاـكـمـیـنـ	۶	نافمان – قانون شکن	فـاسـقـ	۶
خسارت – زیان	خـسـارـاـ	۷	گفت	قـالـ [۵/۲]	۷
گمراهی	ضـلـالـ	۸	(ماiene) استواری – ایستاده – ایستادگان	قـیـامـ	۸
عصیان کردند – سرپیچی کردند	عـصـوـاـ	۹	کعبه	کـعـبـةـ	۹
نباشید	لـاـ تـکـوـنـواـ	۱۰	فرشتگان	مـلـائـکـةـ	۱۰
زیاد نکرد – نیفزود	لـمـ يـزـدـ	۱۱	زنان	نسـاءـ	۱۱
فراموش کردند	نـسـواـ	۱۲	کفر می ورزد	يـكـفـرـ [۲۰/۵]	۱۲
مساوی اند	يـسـتـوـونـ	۱۳			
سرپیچی کند (سرپیچی می کند)	يـعـصـ (يعـصـیـ)	۱۴			

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی! گزینه های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید.

الف - کدام گزینه صحیح است؟

۱. **يَكْفُرُ - يُضِلُّ - يَعْصِي :**

الف - کفر ورزید - گمراه شد - سرپیچی کرد

ب - کفر می ورزد - گمراه می کند - سرپیچی می کند

۲. **بَرِيءٌ - خَسَارًا - ضَلَالٌ :**

الف - بیزار - زیان - گمراهی

ب - بیزاری - خسارت - گمراه کرد

۳. **عَصَوًا - نَسُوا - أَنْسَى :**

الف - سرپیچی کردند - فراموش کردند - فراموشاند

ب - عصيان می کند - فراموش می کند - فراموش کرد

۴. **يَكْفُرُونَ - يَسْتَوْنَ - فَاسِقِ :**

الف - کفر می ورزند - مساوی اند - نافرمان

ب - کفر ورزیدند - مساوی نیستند - قانون شکن

۵. **لَا تَكُونُوا - تَوَكَّلُ - لَمْ يَزِدْ :**

الف - نباشند - توکل کرد - زیاد نکرد

ب - نباشید - توکل کن - زیاد نکرد

ب - کدام کلمات، گزینه صحیح است؟

۱. فراموش کردند - عصیان کردند:

☐ ب - نَسُوا - عَصَوْا	☐ الف - أَنْسَى - يَعْصِي
۲. گمراهی - گمراه می کند:	
☐ ب - يُضْلِلُ - ضَلَالٌ	☐ الف - ضَلَالٌ - يُضْلِلُ
۳. کفر می ورزد - کفر می ورزند:	
☐ ب - يَكْفُرُونَ - يَكْفُرُ	☐ الف - يَكْفُرُ - يَكْفُرُونَ
۴. توکل کن - بیزار:	
☐ ب - تَوَكَّلْ - بَرِيءٌ	☐ الف - بَرِيءٌ - تَوَكَّلْ
۵. نباشد - زیاد نکرد:	
☒ ب - لَا تَكُونُوا - لَمْ يَزِدْ	☐ الف - لَمْ يَزِدْ - لَا تَكُونُوا

۲. گزینه های صحیح را انتخاب کنید

الف - ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید.

۱. أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقاً

☐ الف - پس آیا کسی که باشد مؤمن، مانند کسی است که باشد نافرمان؟	☐ ب - آیا هر کس مؤمن بود، فاسق نمی شود؟
۲. وَلِيَحْكُمُ أَهْلُ الْإِنْجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ	
☐ الف - و حکم می کند هر مسیحی به آنچه نازل می کند خدا در آن	☐ ب - و باید حکم کنند اهل انجیل (مسیحیان)، به آنچه نازل کرد خدا در آن

۳. وَلَوْ آمِنَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ

- الف - و اگر ایمان بیاورند اهل کتاب، حتما می باشد بهتر برای آنها
- ب - و اگر ایمان بیاورند اهل کتاب، خوب است برای آن
۴. يُضْلِلُ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا
- الف - گمراه می شود به آن بسیاری، و هدایت می شود به آن بسیاری
- ب - گمراه می کند به وسیله آن بسیاری را، و هدایت می کند به وسیله آن بسیاری را

۵. وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ

- الف - و قطعاً نازل کردیم به سوی تو، نشانه های روشن را
- ب - و قطعاً نازل می کنیم به تو، معجزات روشن را
ب - کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱. مانند کسانی که فراموش کردند خدا را :

- الف - **كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ**
- ب - **فَأَنْسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ**

۲. آن به سبب آن است که آنها:

- الف - **ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا**
- ب - **ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ**
- ۳. آنها خود، نافرمانند:
- الف - **وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ**
- ب - **أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ**

۴. و هر کس سرپیچی کند خدا را:

الف - **فَإِنْ عَصَوْكَ**

ب - **وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ**

۵. پس قطعاً گمراه شد:

الف - **فَقَدْ ضَلَّ**

ب - **يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا**

۳. عبارات کوتاه زیر را با استفاده از روش تفکیک و کلمه به کلمه، ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	أَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ	
۲	مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ	
۳	وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ	
۴	فَإِنَّسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ	
۵	وَمَنْ يَعْصِي اللَّهَ وَرَسُولَهُ	
۶	فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا	
۷	فَقُلْ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ	
۸	وَتَوَكَّلْ عَلَى الْغَرِيزِ الرَّحِيمِ	
۹	كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ	
۱۰	فَالْمُوْحَدُ رَبُّهُمْ عَصَوْيٰ ^۱	

^۱ - «رب» در اصل «ربی» بوده است.

۴. عبارات قرآنی زیر را بخوانید و ترجمه آنها را کامل کنید:

۱. **وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ**

..... مانند کسانی که ..... پس فراموشاند (از) آنها .....

۲. **ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ**

..... به سبب آن است که ..... کفر می ورزیدند .....

۳. **ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ**

..... به سبب آن است که ..... کفر می ورزیدند .....

۴. **فَإِنْ عَصَمَ فَقْلُ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ**

پس اگر ..... تو را ، پس ..... قطعاً من ..... هستم ..... عمل می کنید.

۵. **وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ**

و ..... حکم و داوری نکنند ..... نازل کرد ..... پس ..... خود ..... اند.

۵. قرآن آموزان عزیز! عبارات و آیات ده گانه متن درس را ترجمه کنید.

تمرین کارورزی برای ترجمه عبارات قرآنی

عبارت های قرآنی زیر را ترجمه کنید:

۱. مِنْ قَبْلُ هُدِي لِلنَّاسِ وَأَنْزَلَ الْفُرْقَانَ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ

العمران: ۴

۲. وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ

العمران: ۴۲ العالَمِينَ

۳. خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَتُدْخِلُهُمْ ظَلَّلًا ظَلِيلًا

نساء: ۵۷ مائدہ: ۹۷

۴. جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَاماً لِلنَّاسِ

۵. فَاصْبِرُوا حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ

۶. وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ جُلُودِ الْأَنْعَامِ بُيُوتًا

۷. وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ

نحل: ۸۰ غافر: ۲۸

زبان قرآن: فعل ماضی - پیوست (۲)

تاب: توبه کرد، کان: بود، قال: گفت.

با دقت در معنی فعل های یاد شده، متوجه خواهید شد که هر سه آنها، فعل ماضی غایب مفرد مذکور هستند. اکنون با توجه به قواعد و روش ساختن فعل های ماضی مخاطب مفرد مذکور، ماضی مخاطب جمع مذکور، و نیز ماضی متكلّم مفرد و جمع، به آخر فعل های ذکر شده در بالا (ت - تُم - تُن) اضافه می کنیم و به شکل زیر در می آید:

متکلم جمع	متکلم مفرد	مخاطب جمع مذکور	مخاطب مفرد مذکور
تُبنا	تُبتُ	تُبْتُم	تُبَتَ
كُنَا	كُنْتُ	كُنْتُمْ	كُنَتَ
قُلْنَا	قُلْتُ	قُلْتُمْ	قُلَتَ

مالحظه می کنید که پس از ساختن افعال داخل جدول، تغییراتی در فعل مفرد غایب مذکور آنها ایجاد شده است.^۱ البته با توجه به علامت های (ت - تُم - تُ - نَا) شما می توانید صیغه این افعال را تشخیص دهید.

^۱ - بررسی جگونگی و علت این تغییرات، در کتاب های «صرف» زبان عربی آمده است.

تمرین - جدول زیر را - با توجه به توضیحاتی که داده شد - کامل کنید.

ماضی متکلم جمع	ماضی متکلم فرد	ماضی مخاطب جمع مذکور	ماضی مخاطب فرد مذکور	ماضی غایب فرد مذکور
عَدْنَا	عُدْتُ	عُدْتُمْ	عُدْتَ	عَادَ
			جِئْتَ	جَاءَ
		شِئْتُمْ		شَاءَ
زِدْنَا				زَادَ
			أَصَبْتَ	أَصَابَ
			إِسْتَطَعْتَ	إِسْتَطَاعَ
			طِبْتَ	طَابَ
			إِسْتَجَابَ	إِسْتَجَابَ
			أَحْاطَتْ	أَحْاطَ
		قُمْتُمْ		قَامَ
	أَقَمْتُ			أَفَامَ
إِرْتَبَنَا				إِرْتَابَ
				إِرْتَابَ
			إِخْتَرْتَ	إِخْتَارَ

تذکر مهم

چنانچه کلماتی مانند «لو - ان» به معنی «اگر» و نیز کلمه «من: هر کس» در جمله، پیش از فعل ماضی قرار گیرد، غالباً فعل ماضی به صورت «مضارع» معنا می شود، مانند:

وَلَوْ أَمَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ: و اگر ایمان بیاورند اهل کتاب

فَإِنْ عَصَوْكَ: پس اگر سرپیچی کنند ترا.

وَمَنْ كَفَرَ: و هر کس کفر بورزد.

آشنایی با معارف قرآن

فسق و عصیان

در ای ندرس با دو اصطلاح قرآنی فسق و عصیان آشنا می شویم. ان دو واژه تقریباً به یک معنا به کار رفته است. در زبان فارسی «فسق» را به «نافرمانی» و «عصیان» را به «سرپیچی» ترجمه می کنند.

به کار بردن واژه فسق برای انسان، از نواوری های لغوی قرآن است و پیش از قرآن کریم برای توصیف آدمیان، به کار نمی رفته است. مثلاً عبارت «فَسَقَتَ اللَّمَرْةُ» یعنی «خرما از پوست در آمد»، اما این که قرآن برخی از انسان ها را به فسق توصیف می کند به این جهت است که فاسق با پای بند نبودن به احکام خدا، پای خود را از پوسته و دیواره بندگی بیرون می نهد (همان گونه که خرما از پوست خود خارج می شود). البته ممکن است انسان فاسق بعضی از فرمانهای خدا را اطاعت کند و بعضی دیگر را سرپیچی کند و گاهی کاملاً از راه و رسم بندگی خارج شده و کافر شود، چنانچه در آیه ۱۸ سوره سجده بنا به قول بسیاری از مفسران، «فاسق» همان کافر است، زیرا مقابل مؤمن قرار داده شده است: «أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوْنَ».

از دیدگاه قرآن، اگر کسی بر اساس آموزه های دینی حکومت و داوری نکندن، فاسق است: «وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ». از جمله کسانی که در قرآن به عنوان نفاقت توصیف شده اند، کسانی هستند که به آیات الهی کفر بورزنند، زیرا آنان از بندگی حق تعالی سرباز می زنند: «وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آیَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ».

در قرآن واژه عصیان و کلمه های هم خانواده آن، فراوان به کار رفته است و دارای مفهومی همانند فسق است. در زبان فارسی، کلمه «عصیان» را غالباً «سرپیچی» ترجمه می کنند. خداوند سرپیچی کنندگان از فرمان خدا و پیامبر (ص) را گمراه می داند: «**وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا**» و به پیامبرش می فرماید: از عملکرد عصیان گران، اظهار بیزاری کن: «**فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنَّ بَرِيئَءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ * وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ**».

بسیاری از بدبختی های دنیوی و اخروی امت های گذشته و پیشینیان، به علت عصیان و سرپیچی آنان از فرمان خدا بوده است: «**ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآياتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا**». اگر کافران بنی اسرائیل مورد لعنت خدا و پایمبران قرار گرفته اند به خاطر عصیانشان بوده است: «**لُعْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا**». به دیگر سخن، همان طور که رستگاری و سعادت انسان در گروه اطاعت از خدا و پیامبر (ص) است: «**وَمَن يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا**»، کلید ناکامی و بد فرجامی انسان نیز، نافرمانی و سرپیچی او از تعالیم الهی انبیاست.

تلاش برای ترجمه

تمرين آزاد

عبارات قرآنی و ایات	کلمه های جدید
۱.) فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُدُونَ (بقره: ۵۹)	بدل : تبدیل کرد ظلموا : ستم کرد رجز : عذاب
آسمانی کانوا یفسدون : نافرمانی می کردند	
۲.) وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلُهُ نَارًا خَالِدًا (نساء: ۱۴)	یتعدد : تجاوز کند مهین : خوار کننده فیها وله عذاب مهین
۳.) لَعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ تَبَّئِ إِسْرَائِيلَ عَلَى إِسْرَائِيلِ دَاؤُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ (مائده: ۷۸)	لعین : لنعت شد کانوا یعتدون : تجاوز ز می کردند
۴.) كَذِلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (یونس: ۳۳)	حقت : ثابت شد فسقوا : نافرمانی کردن

<p>جَحَدُوا : انکار كَرْدَنَد عَنِيدٍ : ستیزه جو</p>	<p>۵.) وَتَلْكَ عَادُ حَجَدُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا أَمْرًا (هود: ۵۹) ....</p>
<p>اسْجَدُوا : سجده کنید سَجَدَوا : سجده كَرْدَنَد فَسَقَ : نافرمانی کرد</p>	<p>۶.) وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةَ اسْجَدُوا لِأَدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَقَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ (كهف: ۵۰) ....</p>
<p>أَبْتٍ : پدرم لَا تَعْبُدُ : بندگی نکن عَصِيًّا : نافرمان</p>	<p>۷.) يَا أَبْتٍ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِرَحْمَنِ عَصِيًّا (مریم: ۴۴) ....</p>
	<p>۸.) وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةً إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخَيْرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ (احزان: ۳۶) ....</p>
<p>حَبَّ : دوست داشتنی كَرْد زَيْنٌ : زینت بخشید كَرَّهَ : ناخوشایند ساخت</p>	<p>۹.) وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَرَزَقَنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ (حجرات: ۷) ....</p>

درس بیست و نهم: دعوت به تقوی

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت و شمرده بخوانید.

۱. يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

بقره: ۲۱

۲. حُذُّوْمَا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَادْكُرُوْمَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

بقره: ۶۳

۳. تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَرْبُغُوهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

بقره: ۱۸۷

۴. وَلَقَدْ وَصَّيَّنَا الَّذِينَ أُتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنِ اتَّقُوا اللَّهَ

نساء: ۱۳۱

شَعِيعُ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

۵. وَأَنذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ يُحْشَرُوْا إِلَى رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيُّ وَلَا

انعام: ۵۱

۶. وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَبَرُّو السَّبِيلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ذَلِكُمْ

انعام: ۱۵۳

وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

۷. وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارِكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعْلَكُمْ تُرْحَمُونَ
انعام: ۱۵۵

۸. وَإِلَى عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَا قَوْمٍ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ

اعراف: ۶۵

۹. إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ * فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِي * وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ

شعراء: ۱۰۷-۱۰۹
أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ

۱۰. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا * وَيَغْفِرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ

احزاب: ۷۱

تبلیغیه
Tafsir-e-Mas'udi

جدول کلمه های آشنا و جدید

کلمه های آشنا و جدید را بخوانید و به خاطر بسپاید. پس از آن یکی از افراد خانواده یا هم مباحثه، کلمه ها و معانی آنها را از شما بپرسد تا مطمئن شوید معانی کلمات را می دانید.

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
پیروی کنید	اتَّبِعُوا	۱	شما را	ایَاكُمْ	۱
درخواست می کنم	أَسْأَلُ	۲	حدود - مرزها	حُدُودُ	۲
داده شدند	أُوتُوا	۳	گناهان	ذُنُوبٍ	۳
دور کند - دور کرد	تَفَرَّقُ	۴	شفاعت کننده - واسطه	شَفِيعٌ	۴
بگیرید	خَذُوا	۵	قوم حضرت هود (ع)	عَادٌ	۵
این - آن	ذَلِكُمْ	۶	قدرت - نیرو	قُوَّةٌ	۶
پیروی نکنید	لَا تَتَبَعُوا	۷	مسجد	مَسْجِدٍ	۷
نردیک نشوید	لَا تَقْرِبُوا	۸	جایگاه - مکان - جا	مَكَانٌ	۸
نیست	لَيْسَ	۹	صورت ها - چهره ها	وُجُوهٍ	۹
- سفارش کرد - وصیت کرد	وَصَّيْ	۱۰	حضرت هود (ع)	هُودٌ	۱۰
سفارش کردیم - وصیت کردیم	وَصَيْنَا	۱۱	محشور می شوند - جمع می شوند	يُحْشَرُونَ [← ۲۹/۸] يُحْشِرُوا [۲۹/۸]	۱۱
بیان می کند	يُبَيِّنُ	۱۲	خلق می کنند	يُخْلَقُونَ [← ۱۳/۴] يَخْلُقُ [۱۳/۴]	۱۲
تقوا پیشه کنند - تقوا پیشه می کنند	يَتَّقُونَ	۱۳	می گویند	يَقُولُونَ [← ۲۷/۷] يَقُولُ [۲۷/۷]	۱۳

محشور شوند – جمع شوند	يُخْشِرُوا	۱۴			
می ترسند	يَخَافُونَ	۱۵			
می خوانند	يَدْعُونَ	۱۶			
ظلم می کنند	يَظْلِمُونَ	۱۷			
عمل می کنند – انجام می دهند	يَعْمَلُونَ	۱۸			
کسب می کنند – به دست می آورند	يَكْسِبُونَ	۱۹			

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی! گزینه های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید.

الف – کدام گزینه صحیح است؟

۱. اَتَّبِعُوا – لَا تَتَّبِعُوا – لَا تَقْرَبُوا :

- الف – پیروی کنید – پیروی نکنید – نزدیک نشوید
- ب – پیروی کردند – پیروی نکردند – نزدیک نشدند
- ۲. لَيْسَ – وَصَّىٰ – وَصَّيْنَا :

  - الف – مساوی نیست – وصیت – وصیت کردیم
  - ب – نیست – وصیت کرد – وصیت کردیم
  - ۳. يَبْيَنَ – يَتَّقَوْنَ – يَخَافُونَ :

    - الف – روشن شد – تقوا پیشه گیرند – می ترسند
    - ب – بیان می کند – تقوا پیشه می کنند – می ترسند

٤. أُوتُوا - يُحْشِرُوا - ذَلِكُم :

- الف - داده شدند - جمع شوند - آن
- ب - دادند - جمع کردند - این
٥. اسْأَلِ - تَفَرَّقُ بِ - خِذُوا :
- الف - درخواست می کنم - دور کرد - بگیرید
- ب - درخواست کردم - دور کند - گرفتند

ب - کدام کلمات، گزینه صحیح است؟

۱. شما را - شفاعت کننده:

- الف - كُمْ - وَصَى
- ب - إِيَّاكُمْ - شَفِيعُ

۲. پیروی کنید - درخواست می کنم:

- الف - اتَّبَعُوا - أُوتُوا
- ب - اتَّبَعُوا - اسْأَلِ

۳. نزدیک نشوید - بگیرید:

- الف - لَا تَقْرُبُوا - خِذُوا
- ب - لَا تَتَّبِعُوا - خِذُوا

۴. جمع شوند - تقوا پیشه می کنند:

- الف - يُحْشِرُوا - يَتَّقُونَ
- ب - يَخَافُونَ - يَتَّقُونَ

۵. نیست - دور کرد:

- الف - لَيْسَ - يُبَيِّنُ
- ب - لَيْسُ - تَفَرَّقَ بِ

۲. گزینه های صحیح را انتخاب کنید.

الف - ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید:

۱. يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ

الف - ای مردم: بندگی کنید خدای را که آفرید شما را

ب - ای مردم: بندگی کنید پروردگارتان را که آفرید شما را

۲. قَالَ يَا قَوْمٍ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ

الف - گفت: ای قوم من، بندگی کنید خدا را، نیست برای شما هیچ معبدی جز او

ب - و قطعاً وصیت می کنیم آنان را که دارای کتاب اند

۴. فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأُطِيعُونِ

الف - پس تقوای خدا را پیشه کردند و او را اطاعت نمودند

ب - پس تقوای خدا را پیشه کنید و اطاعت کنید مرا

۵. اَتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا

الف - تقوای خدا را پیشه کردند و گفتاری راست گفتند

ب - تقوای خدا را پیشه کنید و بگویید گفتاری استوار

ب - کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱. این راه راست من است، پس پیروی کنید آن را:

الف - **هذا كتاب أنزلناه مباركاً فاتبعوه**

ب - **هذا صراطٌ مُسْتَقِيمٌ فَاتَّبِعُوهُ**

۲. این حدود خداست، پس نزدیک نشوید به آن:

الف - **ذلِكُمْ وَصَاعِدُكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ**

ب - **تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرُبُوهَا**

۳. ای کسانی که ایمان آورده اید: تقوای خدا را پیشه کنید:

الف - **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ**

ب - **يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمْ**

۴. این چنین بیان می کند خدا، آیه هایش را برای مردم:

الف - **ذلِكُمْ وَصَاعِدُكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ**

ب - **كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ**

۳. عبارات کوتاه زیر را با استفاده از روش تفکیک و کلمه به کلمه، ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ	
۲	وَإِلَى عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا	
۳	مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ	
۴	إِنَّ لَكُمْ رَسُولٌ أُمِينٌ * فَاتَّقُوا اللَّهَ	
۵	يَعْفِرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ	
۶	وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا	
۷	فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ	
۸	وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ	
۹	وَهَذَا كِتَابٌ أُنزَلْنَاهُ مُبَارِكٌ	
۱۰	وَأَنذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ	
۱۱	خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ	
۱۲	وَأَذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ	
۱۳	وَلِكُلٍّ ^۱ دَرَجَاتٌ مِمَّا عَمِلُوا	

^۱ - «لِكُلٍّ» را «برای هر گروهی» معنی کنید.

۴. عبارات قرآنی زیر را بخوانید و ترجمه آنها را کامل کنید.

۱. وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَا قَوْمٍ اعْبُدُوا اللَّهَ

و (فرستادیم) به سوی ..... برادرشان ..... را، گفت: ..... قوم من ..... خدا را.

۲. فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ * وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ

پس ..... و اطاعت کنید مرا. و درخواست نمی کنم ..... بر ..... هیچ .....

۳. وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا * يَغْفِرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ

و ..... گفتاری ..... می آمرزد ..... گناهان .....

۴. وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ

و ..... راه ها (ی متفرق) را تا ..... شما را از .....

۵. وَأَنذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَن يُخْشِرُوا إِلَيْ رَبِّهِمْ

و ..... به وسیله آن ..... می ترسند این که ..... به سوی .....

۵. قرآن آموزان عزیز! عبارات و آیات ده گانه متن درس را ترجمه کنید:

تمرین کارورزی برای ترجمه عبارات قرآنی

عبارت های قرآنی زیر را ترجمه کنید:

العمران: ۷۸

۱. وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ

العمران: ۱۱۷

۲. وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ أَنفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ

انعام: ۱۳۲

۳. وَلِكُلٌّ دَرَجَاتٌ مِمَّا عَمِلُوا وَمَا رَبِّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ

اعراف: ۳۱

۴. يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ

يونس: ۸

۵. أُولَئِكَ مَأْوَاهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

نحل: ۲۰

۶. وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا

فرقان: ۳۴

۷. الَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَى وُجُوهِهِمْ إِلَى جَهَنَّمَ أُولَئِكَ شَرُّ مَكَانٍ

زبان قرآن: فعل مضارع

فعل های زیررا ک هدر دو گروه آمده است، با توجه به معانی آنها بخوانید و

با هم مقایسه کنید:

گروه دوم		گروه اول	
می آفریند	يَخْلُقُ	آفرید	خَلَقَ
امر می کند	يَأْمُرُ	امر کرد	أَمَرَ
متذکر می شود	يَتَذَكَّرُ	متذکر شد	تَذَكَّرَ
قرار می دهد	يَجْعَلُ	قرار داد	جَعَلَ
روزی می دهد	يَرْزُقُ	روزی داد	رَزَقَ
می خواهد	يَشَاءُ	خواست	شَاءَ
انجام می دهد	يَعْمَلُ	انجام داد	عَمِلَ

فعل های گروه اول «ماضی» هستند و بر انجام کاری در زمان گذشته دلالت می کنند، ولی به فعل های گروه دوم «مضارع» می گویند و بر انجام کاری در زمان حال و آینده دلالت می کنند. همان گونه که ملاحظه می کنید فعل های مضارع با ماضی خود حرف مشترکی دارند، فقط در ابتدای افعال مضارع، حرف «ی» اضافه شده است.

شیوه ساختن مضارع غایب مفرد مذکور

به اوّل فعل ماضی غایب مفرد مذکور حرف «ی» اضافه کنید، مانند:

خَلَقَ ← یـ + خلق = يَخْلُقُ.

تمرین – جدول زیر را با توجه به نمونه اوّل آن، کامل کنید:

مضارع غایب مفرد مذکور	ماضی غایب مفرد مذکور
يَفْعَلُ: انجام می دهد	فَعَلَ: انجام داد
يَقُولُ:	قَالَ: گفت
يَعْلَمُ:	عَلِمَ: دانست
يَكْفُرُ: کفر می ورزد	كَفَرَ: .....
يَنْزَلُ:	نَزَّلَ: نازل کرد
يَتَصْرُّ: یاری می کند	نَصَرَ: .....
يَقَاتِلُ:	قَاتَلَ: جنگید
يَعْصِي: سرپیچی می کند	عَصَى: .....
يَغْفِرُ:	غَفَرَ: آمرزید

آشنایی با معارف قرآن

دعوت به تقوا

اهمیت تقوا

یکی از برترین فضیلت‌ها که در قرآن به آن بسیار سفرash شده است، تقوا است. تقوای الهی به اندازه‌ای اهمیت دارد که بر خطیب نماز جمعه و نماز عید واجب است که مردم را به رعایت آن فرا بخواند. از طرفی، سفارش به تقوا در قرآن کریم به عنوان سیره همه انبیاء مطرح شده است: «وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنِ اتَّقُوا اللَّهَ» ، «وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ».

مفهوم تقوا: کلمه تقوا از مصدر «وقایة» به معنای «نگهداری کردن» گرفته شده است و اصطلاحاً صفت ثابتی در انسان است که او را از بدی‌ها باز می‌دارد و به خوبی‌ها راهنمایی می‌کند.

راه‌های دستیابی به تقوا

تعالیم اسلامی ما را به کسب تقوا و رعایت آن فرا می‌خواند. بنابراین باید راه‌های دستیابی به این فضیلت را بدانیم. برخی از راه‌های به دست آوردن تقوا به این شرح است:

۱. عبادت خدا: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقَوْنَ». در این آیه، عبادت خدا وسیله‌ای برای با تقوا شدن قلمداد شده است.

در آیه بعدی حضرت هود (ع)، پرستش و بندگی خدا را شرط تقوا ذکر می‌کند: «وَإِلَى عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَأْقُومٌ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقَوْنَ».

۲. عمل به احکام الهی: «خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَادْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقَوْنَ».

در آیه ۱۵۳ سوره انعام از مجموعه اعتقدات و احکام الهی که توسط پیامبر اسلام

(ص) آورده شده، به صراط مستقیم یاد شده است و از مرد مخواسته است برای با تقوا شدن از این را هراست پیروی کنند: «وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ذَلِكُمْ وَصَاعِدُكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقَونَ».

۳. نزدیک نشدن به حريم حدود الهی: «تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرِبُوهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقَونَ»، در این آیه، مراعات اموری که خداوند تحریم کرده است، و نزدیک نشدن به آنها از مسلمانان خواسته شده است. هم چنین عمل به واجبات و چون و چرا نکردن در آن مورد تأکید قرار گرفته است و همه این ها به عنوان وسیله متقدی شدن معرفی شده است.

۴. گفتار محکم و استوار: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا».

سخن سنجیده و استوار از اموری است که باعث تحکیم تقوا می گردد.

۵. ترس از قیامت: «وَأَنذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَن يُحْشِرُوا إِلَى رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ يَتَّقَونَ». در این آیه، خداوند به پیامبر (ص) دستور داده است که انسان ها از روز محر و قیامت بیم دهد و بتراساند، روزی که هیچ کس را جز خدا - و کسانی که او اجازه دهد^۱ - توان شفاعت نیست، تا به این وسیله تقوا پیشه کنند و متقدی گردند.

^۱ - کیست که در نزد او، جز به فرمان او شفاعت کند؟ (بقره، ۲۵۵).

قرآن آموز عزیز! تمرین آزاد در حقیقت، کامل کننده تمرین های دیگر است، آن را فراموش نکنید.

کلمه های جدید	عبارات قرآنی و آیات
تَأْتُوا : بباید – وارد شوید ظُهُور: پشت ها وَأَتُوا : و بباید – و وارد شوید	۱.) يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلَةِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ النَّاسِ وَالْحَجَّ وَلَيْسَ أَبْرُ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقَى وَأَتَوَا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ (بقره: ۱۸۹)
	۲.) وَجِئْتُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَتَقْوَا اللَّهَ وَأَطِيعُونَ * إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبِّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ (آل عمران: ۵۰-۵۱)
تُقَاءَ : تقوا لا تَمُوتُنَّ : نمیرید	۳. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ (آل عمران: ۱۰۲)
تُحْشِرُونَ : محشور می شوید	۴.) وَإِنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَاتَّقُوهُ وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ (انعام: ۷۲)

	<p>۵.) إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ (یونس: ۶)</p> <p>..... .....</p>
۶.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (حجرات: ۱)	<p>لا تُقْدِمُوا : پیشی نگیرید.</p> <p>..... .....</p>

درس سی ام آثار و برکات تقوا (۱)

قرآن آموز عزیز!

ایات در سرا یک بار با دقت و شمرده بخوانید:

۱. وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَاتَّقُوا لَمَّا يُبَشِّرُهُمْ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ
بقره: ۱۰۳

۲. وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ يَا أُولَئِكَ الْأَلْبَابِ
بقره: ۱۹۷

۳. إِعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَيْرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ
مائده: ۸

۴. وَلَلَّدَارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقَوْنَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ
انعام: ۳۲

۵. إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِتَقْوِيمٍ
یتنقون
یونس: ۶

۶. وَلَا جُرْحُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقَوْنَ
یوسف: ۵۷

۷. ذَلِكَ وَمَنْ يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَىِ الْقُلُوبِ
حج: ۳۲

۸. إِنَّ الَّذِينَ يَغْضُبُونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ
لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ

حجرات: ۳

۹. يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنثَى... إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَانُكُمْ

حجرات: ۱۳

۱۰. إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ أَنْ أَنذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيهِمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ *
قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ * أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِي * يَغْفِرُ لَكُمْ مَنْ
ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرُكُمْ إِلَى أَحَلٍ مُسَمَّى إِنَّ أَحَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخِّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

نوح: ۱-۴

جدول کلمه های آشنا و جدید

در فراگیری این کلمات، همانند گذشته، یاری گرفتن از هم مباحثه – یا یکی
از افراد خانواده – فراموش نشود!

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
با تقواتین – با تقواتر	اَتَّقِيٰ	۱	اصل – ریشه	اَصْلٌ	۱
عدالت پیشه کنید	إِعْدِلُوا	۲	صوت ها – صداها	اَصْوَاتٌ	۲
نژدیک تر – نزدیک ترین	أَقْرَبُ	۳	تبديل – تغییر	تَبْدِيلٌ	۳
گرامی ترین – گرامی تر	أَكْرَمٌ	۴	تقوا – پرهیزگاری	تَقْوَىٰ	۴
امر کرد – فرمان داد	أَمْرَ	۵	پاداش – ثواب	ثَوَابٌ	۵
امتحان کرد	اِمْتَحَنَ	۶	توشه	زَادٌ	۶
زن – جنس ماده	أُنْثَىٰ	۷	درخت	شَجَرَةٌ	۷
توشه برگیرید	تَزَوَّدُوا	۸	شعائر	شَعَائِرٌ	۸
انجام می دهید	تَعَمَّلُونَ	۹	علم – دانایی	عِلْمٌ	۹
روی گرداند	تَوَلَّٰ	۱۰	عنکبوت	عَنْكُبُوتٍ	۱۰
مرد – جنس نر	ذَكَرٌ	۱۱	فرع – شاخه	فَرعٌ	۱۱
دیدی	رَأَيْتَ	۱۲	نژدیک	قَرِيبٌ	۱۲
تکذیب کرد	كَذَبَ	۱۳	وعده ها – گفتارها – فرمانها	كَلِمَاتٌ	۱۳
پاداش – ثواب	مُثُوبَةٌ	۱۴	گفتار – فرمان	كَلِمةٌ	۱۴
می بیند	بَرَىٰ	۱۵	چگونه – هرگونه	كَيْفٌ	۱۵
بزرگ بدارد	يُعَظِّمُ	۱۶	حضرت لوط (ع)	لُوطٌ	۱۶

پایین می آورند – فرو می نهند	يَغْضُونَ	۱۵	مرگ	موت	۱۷
			مرد	مَيْتٌ	۱۸
			وای	وَيْلٌ	۱۹

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی! گزینه های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید.

الف - کدام گزینه صحیح است؟

۱. **أَتَقَىٰ - أَقْرَبٌ - أَكْرَمٌ :**

الف - با تقوا - نزدیک - گرامی

ب - باتقوا ترین - نزدیک تر - گرامی ترین

۲. **أَمْرٌ - كَذَبٌ - امْتَحَنَ :**

الف - امر کرد - دروغ گفت - امتحان کرد

ب - فرمان داد - تکذیب کرد - امتحان کرد

۳. **إِعْدِلُوا - تَرَوَّدُوا - تَعْمَلُونَ :**

الف عدالت پیشه کنید - توشه برگیرید - انجام می دهید

ب - عدالت پیشه کردن - توشه برگرفته - انجام می دهند

۴. **أُنْثَىٰ - ذَكَرٌ - مَئُوبَةٌ :**

الف - زن - مرد - ثواب

ب - زن - یاد - پاداش

۵. **تَوَلَّىٰ - رَأَيْتَ - يَرَىٰ :**

الف - روی گرداند - دیدی - دید

ب - روی گرداند - دیدی - می بیند

ب - کدام کلمات، گزینه صحیح است؟

۱. فرو می نهند - پرهیزگاری:

الف - يَعْصُونَ - تَقْوَى

ب - يَغْضُونَ - اتَّقَى

۲. ثواب - روی گرداند:

الف - مَثُوبَةٌ - تَوَلَّ

ب - مَكْوَبَةٌ - اعْدَلُوا

۳. امتحان کرد - دیدی:

الف - امْتَحَنَ - يُرِي

ب - امْتَحِنُ - رَأَيْتَ

۴. نزدیک تر - مرد:

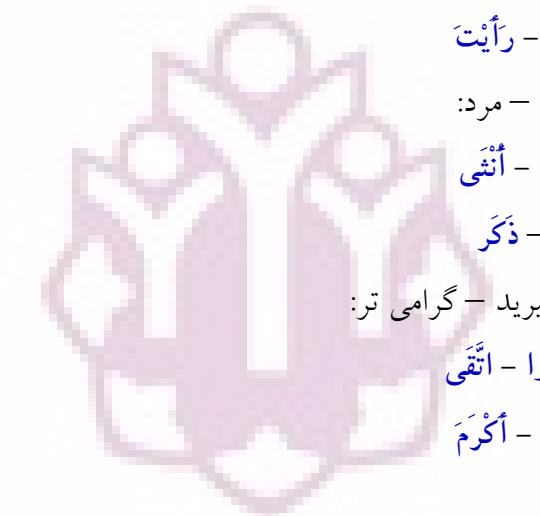
الف - أَقْرَبَ - أَنْشَى

ب - أَقْرَبَ - ذَكَرَ

۵. توشه برگیرید - گرامی تر:

الف - تَنَزَّهُوا - اتَّقَى

ب - تَنَزَّهُوا - أَكْرَمَ

تَنَزَّهُكَ تَنَزَّهُكَ
Tanzahkha Tanzahkha

۲. گزینه های صحیح را انتخاب کنید

الف - ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید:

۱. يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّنْ ذَكَرٍ وَأُنثَى

الف - ای مردم: ما شما را زن و مرد آفریدیم

ب - ای مردم: قطعاً ما آفریدیم شما را از مردی و زنی

۲. وَتَزَوَّدُوا فِإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى

الف - و توشه برگیرید، پس قطعاً بهترین توشه تقواست

ب - و توشه برگرفتند، زیرا بهترین توشه تقواست

۳. إِنَّ الَّذِينَ يَعْصُمُونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ

الف - قطعاً کسانی که پایین می آورند صداهای خود را نزد رسول خدا

ب - قطعاً کسانی که پایین می آورند صداهایشان را نزد پیامبر خدا

۴. وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ

الف - و قطعاً خانه آخرت (بهشت) بهتر است برای کسانی که تقوا پیشه می

کنند

ب - و خانه آخرت (بهشت) بهترین خانه برای متقین است

۵. إِعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهُ

الف - عدالت پیشه کنید، آن به تقوا الهی نزدیک تر است

ب - عدالت پیشیه کنید، آن نزدیک تر است به تقوا، و تقوای خدا را پیشه کنید

ب - کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱. و قطعاً پاداش آخرت بهتر است، برای کسانی که ایمان آوردنند:

الف - **وَلَدَّارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ**

ب - **وَلَا جُرُّ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ آمَنُوا**

۲. و هر کس بزرگ بدارد شعائر خدا را:

الف - **وَمَنْ يُعَظِّمْ حُرُمَاتِ اللَّهِ**

ب - **وَمَنْ يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللَّهِ**

۳. قطعاً گرامی ترنی شما نزد خدا، با تعواترین شمامست:

الف - **إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقَاءُكُمْ**

ب - **إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ**

۴. برای کسانی که ایمان آوردنند و تقوا پیشه می کردند:

الف - **لَا يَأْتِيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَّقُونَ**

ب - **لِلَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ**

۳. عبارات کوتاه زیر را با استفاده از روش تفکیک و کلمه به کلمه، ترجمه

کنید:

ردیف	عبارات	ترجمه
۱	وَاتَّقُونِ يَا أُولَى الْأَلْبَابِ	
۲	إِنَّ الَّذِينَ يَغْضُبُونَ أَصْوَاتَهُمْ	
۳	أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ	
۴	لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ	
۵	وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَاتَّقُوا	
۶	لَمْتُوْبَةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ	
۷	إِنَّ اللَّهَ خَيْرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ	
۸	وَمَنْ يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللَّهِ	
۹	أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّى	
۱۰	إِنَّ فِي اختِلافِ الْأَلَيْلِ وَالنَّهَارِ	
۱۱	مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيهِمْ عَذَابُ أَلِيمٍ	
۱۲	أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِ	

۴. عبارات قرآنی زیرا ربخوانید و ترجمه آنها را کامل کنید:

۱. إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ أَنْ أَنذِرْ قَوْمَكَ

قطعما ..... نوح را ..... قومش، این که ..... قومت را.

۲. إِنِّي لِكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ * أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَأَتَقُوْهُ وَأَطِيعُونِ

برای شما ..... آشکار هستم ..... خدا را و ..... او را پیشه کنید و ..... مرا.

۳. وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ

و آنچه ..... خدا ..... آسمان ها و ..... حتماً ..... برای گروهی که .....

۴. وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا

و ..... برای کسی که ..... نسبت به ..... آتش افروخته را.

۵. لَمَشُوَّةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ

قطعما ..... از ..... خداوند ..... اگر .....

۵. قرآن آموزان عزیز: عبارات و ایات ده گانه متن درس را ترجمه کنید.

تمرین کارورزی برای ترجمه عبارات قرآنی

عبارت های قرآنی زیر را ترجمه کنید:

اعراف: ۵۶

۱. إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ الْمُحْسِنِينَ

يونس: ۶۴

۲. لَهُمُ الْبُشْرَى فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ**الْعَظِيمُ****۳. وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمُؤْمِنٍ وَمَنْ وَرَأَهُ عَذَابٌ غَلِظٌ** ابراهیم: ۱۷

ابراهیم: ۲۴

۴. أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةً طَيِّبَةً أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي**السَّمَاءِ**

فرقان: ۱۱

۵. بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْنَدُنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا

شعراء: ۱۶۰-۱۶۱

۶. كَذَّبُتْ قَوْمٌ لُوطٌ الْمُرْسِلِينَ * إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخْوَهُمْ لُوطٌ أَلَا تَتَّقُونَ

قصص: ۸۰

نجم: ۳۳

۷. وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلْكُمُ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا**۸. أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّ**

زبان قرآن: فعل مضارع غایب جمع مذکور

فعل های گروه اول و دوم را با توجه به ساختار و معانی آنها، با دقت بخوانید.

گروه دوم	گروه اول
يَعْقِلُونَ : می اندیشدند	يَعْقِلُ : می اندیشد
يَعْلَمُونَ : می دانند	يَعْلَمُ : می داند
يَفْقَهُونَ : می فهمند	يَفْقَهُ : می فهمد
يُقَاتِلُونَ : می رزمند	يُقَاتِلُ : می رزمد
يَكْفُرُونَ : کفر می روزند	يَكْفُرُ : کفر می روزد
يُنْفِقُونَ : انفاق می کنند	يُنْفِقُ : انفاق می کند

فعل های گروه اول، مضارع غایب مفرد مذکور و فعل های گروه دوم، جمع همان افعال است.

برای ساختن فعل جمع، تغییری که در فعل مفرد ایجاد شده است، اضافه شدن «ون» به آخر فعل مفرد است: يَعْلَمُ + ون $\leftarrow$ يَعْلَمُونَ

شیوه ساختن مضارع غایب جمع مذکور:

به آخر مضارع غایب مفرد مذکور «ون» اضافه می شود، مانند:

$\text{يَعْلَمُ} \leftarrow \text{يَعْلَمُونَ}$

تمرین - جدول زیر را با توجه به نمونه اول آن، کامل کنید:

مضارع غایب جمع مذکور	مضارع غایب مفرد مذکور	ماضی غایب جمع مذکور	ماضی غایب مفرد مذکور
يَعْلَمُونَ: می دانند	يَعْلَمُ: می داند	عَلِمُوا: دانستند	عَلِمَ: دانست
:	يَكْفُرُ:	:	كَفَرَ: کفر ورزید
يُنْفِقُونَ:	:	:	آنْفَقَ: انفاق کرد
:	يُجَاهِدُ:	:	جَاهَدَ: جهاد کرد
:	يُؤْمِنُ:	:	آمَنَ: ایمان آورد
:	يَجْعَلُ:	:	جَعَلَ: قرار داد
:	يُسَخِّرُ:	:	سَخَّرَ: تسخیر کرد
:	يَضْرِبُ:	:	ضَرَبَ: زد

آشنایی با معارف قرآن

آثار و برکات تقوا (۱)

تقوا معیار برتری

در فرهنگ اسلامی و قرآنی، معیار امتیاز و برتری انسان‌ها تقواست. نژاد، قومیت، رنگ، ثروت، قدرت مادی و ... وسیله ارزیابی کرامت و بزرگی آدمیان نیست. «إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاَكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَيْرٌ».

آثار تقوا

۱ - تقوا بهترین توشه: اگر تقوا این چنین برجسته شده است، به علت آثار و برکات فراوانی است که بر آن مترتب است. تقوا بهترین توشه برای زندگی ابدی انسان است و قرآن‌کریم ما را تشویق می‌کند که از این زاد و توشه برای آینده خود بهره بگیریم:

«وَتَزَوَّدُوا فِيْنَ حَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ».

رابطه تقوا و فضائل اخلاقی: اساس بسیرای از فضائل اخلاقی، تقواست، یکی از این فضائل، عدالت است و قرآن به ما امر می‌کند که عدالت پیشه باشیم، زیار با تقوا، قرابت و نزدیکی دارد: «إِعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ». قرآن هم چنین ما را به عفو و گذشت در کارها دعوت می‌کند و آن را نیز به تقوا نزدیک می‌داند «وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ».

۲ - آمرزش الهی: از برکات تقوا، بهره مندی از آمرزش و پاداش بزرگ خداوند است: «أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِ * يَغْفِرْ لَكُمْ مَنْ ذُنُوبِكُمْ»، «أُولَئِكَ

الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَىٰ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ» و «وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَأَتَقَوُا لَمَّا شُوَبَّةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ».

۳. پاداش ماندگار اخروی: برترین و ماندگارترین اثر و برکت تقوا، پاداش اخروی است: «وَلَلَّهُ أَكْبَرُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقَوْنَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ».

تذکر:

در تمرین های آزاد زیر کلمات اشنا خط کشیده شده است.

تمرین آزاد

کلمه های جدید	عبارات قرآنی و آیات
تَعْفُوا : عفو کنید لَا تَنْسُوْا : فراموش نکنید	۱.) وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوْهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيْضَةً فَصِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُوْنَ أَوْ يَعْفُوْا إِلَيْهِ عَقْدَهُ النِّكَاحِ وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبَ لِلتَّقْوَىٰ وَلَا تَنْسُوْا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ (بقره: ۲۳۷)
ظلم : ظلم گردیده می شوید فَتِيل : (به اندازه) نخ هسته خرما	۲.) قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَىٰ وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا (نساء: ۷۷)
یُواری : می پوشاند سوآت : عورت ها ریش: زینت	۳.) يَابِنِي آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُوارِي سَوْءَاتِكُمْ وَرِيشًا وَلِبَاسُ التَّقْوَىٰ ذَلِكَ خَيْرٌ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَكَّرُونَ (اعراف: ۲۶)
ننجی : نجات می دهیم نذر : وا می گذاریم جیشیاً : به زانو در افتاده	۴.) ثُمَّ نُنْجِي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِيشًا (مریم: ۷۲)

وَأَمْرٌ : و امر کن اصطَبِرْ : شکیبا باش نَسْئَلُ : درخواست می كَيْم - سَؤَال مَى كَيْم نَرْزُقُ : روزی می دهیم	۵.) وَأَمْرٌ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبَرْ عَلَيْهَا لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا نَّحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى (طه: ۱۳۲)
يَتَّقِيٰ : تقوا پیشه کن مَخْرَجٌ : راه نجات – گشايش	۶.) وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلَ لَهُ مَخْرَجًا (طلاق: ۲)
يَذْكُرُونَ : پند می گیرند	۷.) وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَى وَأَهْلُ الْمَعْفَرَةِ (مدثر: ۵۶)

درس سی و یکم: آثار و برکات تقوا (۲)

قرآن آموzan عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت و شمرده بخوانید.

۱. فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَقَوَّا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ
العمران: ۱۷۹

مائده: ۱۰۰

۲. فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

۳. وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقُوا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ
اعراف: ۹۶

۴. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَقَوَّا اللَّهُ يَجْعَلُ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرُ
لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ
انفال: ۲۹

یوسف: ۱۰۹

۵. وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقُوا أَفَلَا تَعْقِلُونَ

۶. وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقُوا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرًا لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا
حَسَنَةٌ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلِنَعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ
نحل: ۳۰

۷. إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقُوا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ^۱

۸. وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا * وَيَرْزُقُهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَن يَتَوَكَّلْ^۲
عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسِيبٌ إِنَّ اللَّهَ بَالغُ أَمْرُهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا طلاق:۳

۹. وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا طلاق:۴

۱۰. وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرُ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ طلاق:۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
Bismillah ar-Rahman ar-Rahim

^۱ - مُحسِنُونَ - مُحسِنِينَ: نیکوکاران

جدول کلمه های آشنا و جدید

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
اگر تقوا پیشه کنید	أَنْ تَتَّقُوا	۱	حضرت اسحاق (ع)	إِسْحَاقٌ	۱
رستگار شوید - رستگار می شوید	تُفْلِحُونَ	۲	حضرت اسماعیل (علیه السلام)	إِسْمَاعِيلَ	۲
کافی - بس	حَسْبٌ	۳	کارها	أُمُورٍ	۳
جایی که - هر جا - هر گونه	جَيْثُ	۴	فرزندان	أُولَادٍ (جمع وَلَدٌ)	۴
دارای - صاحب	ذُو - ذَا - ذِي	۵	برکت ها	بَرَكَاتٍ	۵
گناهان - بدی ها	سَيِّئَاتٍ (جمع سَيِّءَةٍ)	۶	پیمان	حُسْنٌ	۶
گشودیم - می گشاییم	فَتَحْنَا	۷	پیمان	عَهْدٌ	۷
گمان نمی کند	لَا يَحْتَسِبُ	۸	آزمایش - فتنه	فِتْنَةٌ	۸
چه چیز؟	مَاذَا	۹	شهرها - آبادی ها	قُرَىٰ (جمع قریة)	۹
راه نجات - گشایش	مَخْرَجٌ	۱۰	قرار می دهد	يَجْعَلُ [۷/۲]	۱۰
تقوا پیشه کند (تقوا پیشه می کند)	يَتَّقِ (يَتَّقِي)	۱۱	حضرت یعقوب (علیه السلام)	يَعْقُوبُ	۱۱
آسانی	يُسْرٌ	۱۲	رزوی می دهد	يُرْزُقُ [۲۲/۶] رَزْنَا	۱۲
می پوشاند	يُكْفَرُ	۱۳	حضرت یوسف (علیه السلام)	يُوْسُفَ	۱۳

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزا نگرامی! گزینه های صحیح را انتخاب کنید و علائم بزنید:

الف - کدام گزینه صحیح است؟

۱. **يَرْزُقُ** - **يَجْعَلُ** - **يُكَفِّرُ** :

الف - روزی می دهد - قرار می دهد - می پوشاند

ب - روزی داد - قرار داد - پوشاند

۲. **يُسْرٌ** - **مَخْرَجٌ** - **حَسْبٌ**:

الف - آسانی - راه نجات - کافی

ب - آسان - خارج - حساب

۳. **يَتَّقِّى** - **تَتَّقُوا** - **فَتَّحُنَا** :

الف - تقوا پیشه کرد - تقوا پیشه کردید - گشودیم

ب - تقوا پیشه کند - تقوا پیشه کنید - گشودیم

۴. **حَيْثُ** - **لَا يَحْتَسِبُ** - **سَيِّئَاتُ** :

الف - هر جا - گمان نمی کنید - گناه

ب - هر جا - گمان نمی کند - گناهان

۵. **تُفْلِحُونَ** - «**ذُو، ذَا، ذِي**» - **مَاذَا** :

الف - رستگار می شوید - دارای - چه چیز

ب - رستگار شدید - صاحب - چه چیز

ب - کدام کلمات، گزینه صحیح است؟

۱. قرار می دهد- آسانی:

الف - يَجْعَلُ - حَسْبٌ

ب - يَجْعَلُ - يُسْرٌ

۲. می پوشاند - گشودیم:

الف - يُكَفِّرُ - فَتَحَا

ب - يُكَفِّرُ - مَخْرَجٍ

۴. هر گونه - راه نجات:

الف - حَيْثُ - مُخْرَجٍ

ب - حَيْثُ - حَسْبٌ

۵. کافی - گمان نمی کند:

الف - حَسْبٌ - لَا يَحْسِبُ

ب - يُسْرٌ - لَا يَحْسِبُ

۲. گزینه های صحیح را انتخاب کنید.

الف - ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید.

۱. إِن تَتَقَوَّلَ اللَّهَ يَجْعَلُ لَكُمْ فُرْقَانًا

الف - اگر تقوای خدا را پیشه می کردند، قرار می داد برای آنها وسیله جدا ساختن حق از باطل را.

ب - اگر تقوای خدا را پیشه کنید، قرار می دهد برای شما وسیله جدا ساختن حق از باطل را.

۲. فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولَئِ الْأَلْبَابِ

الف - پس تقوای خدا را پیشه کنید ای صاحبان خرد (خردمندان)

ب - پس تقوا پیشه کردند آن خرمدنان

۳. وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقُوا

الف - و اگر که اهل شهرها ایمان آورند و تقوا پیشه کنند

ب - و اگر اهل آبادی ها، ایمان آورید و تقوا پیشه سازید

۴. وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا

الف - و هر کس تقوای خدا را پیشه کند، (خدا) قرار می دهد برای او

□ گشایشی

ب - و کسی که تقوای خدا را پیشه کند، قرار می گیرد برای او راه نجاتی

۵. وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ

الف - و اگر ایمان آورند و تقوا پیشه کنند، برای آنها پاداشی بزرگ است □

ب - و اگر ایمان آورید و تقوا پیشه کنید، پس برای شما پاداشی بزرگ است □

ب - کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱. و هر کس تقوای خدا را پیشه کند، قرار می دهد برای او در کارشن آسانی:

الف - **وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا**

ب - **وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا**

۲. و قطعاً سرای آخرت (بهشت) بهتر است برای کسانی که تقوا پیشه کردند:

الف - وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلِنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ

ب - وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقُوا

۳. می پوشاند از شما گناهاتان را:

الف - يُكَفِّرُ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ

ب - يُكَفِّرُ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ

۴. قطعاً خداوند با کسانی است که تقوا پیشه کردند:

الف - إِنَّ تَنْتَقُوا اللَّهَ يَجْعَلُ لَكُمْ فُرْقَانًا

ب - إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقُوا

تَنْتَقُوا اللَّهُ يَعْلَمُ
Constitution of Islam

۳. عبارات کوتاه زیر را با استفاده از روش تفکیک و کلمه به کلمه، ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	وَيَعْفِرُ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ	
۲	لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ	
۳	وَيَرْزُقُهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ	
۴	وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسِيبٌ	
۵	فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ	
۶	وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا	
۷	مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرًا	
۸	لِلَّذِينَ أَخْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ	
۹	وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلِنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِينَ	
۱۰	إِنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا	
۱۱	وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا	
۱۲	لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ	

۴. عبارات قرآنی زیر را بخوانید و ترجمه آنها را کامل کنید:

۱. وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرُ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ

و هر کس ..... می پوشاند ..... گناهانش را.

۲. وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرًا

و گفته شد ..... تقوا پیشه کردند ..... فرو فرستاد ..... گفتند: .....

۳. لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ

برای ..... نیکی کردند ..... دنیا ..... و قطعاً ..... بهتر است.

۴. وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرُ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

و ..... از شما ..... شما را ..... برای شما و ..... دارای ..... بزرگ است.

۵. وَيَرْزُقُهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسِيبٌ

و ..... او را ..... جایی که ..... و هر کس ..... بر ..... پس او ..... او را.

۵. قرآن آموزا نعزیز! عبارات و آیات ده گانه متن درس را ترجمه کنید.

تمرین کارورزی برای ترجمه عبارات قرآنی

۱. الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ
بقره: ۳

۲. قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ
وَيَعْقُوبَ
بقره: ۱۳۶

۳. فَاتَّاهُمُ اللَّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ
آل عمران: ۱۴۸

۴. وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أُمُوْلُكُمْ وَأُولَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ
انفال: ۲۸

۵. كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدُ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ
توبه: ۷

۶. وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلٍ بِالْبَيِّنَاتِ
غافر: ۳۴

زبان قرآن: فعل مضارع مخاطب مذکور (مفرد و جمع)

فعل های زیر را با توجه به معانی آنها بخوانید:

گروه دوم	گروه اول
تَخْلُقُ : می آفرینی	يَخْلُقُ : می آفریند
تَجْعِيلُ : قرار می دهی	يَجْعَلُ : قرار می دهد
تُنْفِقُ : انفاق می کنی	يُنْفِقُ : انفاق می کند

پس از دقت در معنای فعل های مضارع بالا متوجه می شوید که فعل های گروه اول، مضارع غایب، و گروه دوم، مضارع مخاطب است. تفاوت این دو گروه از فعل ها در این است که فعل های غایب با حرف «ی» و فعل های مخاطب با حرف «ت» آغاز شده است.

بنابراین، برای ساختن مضارع مخاطب، حرف «ی» در اول فعل غایب را، به «ت» تبدیل کنید، مانند: **يَخْلُقُ** ← **تَخْلُقُ**

فعل های جمع مخاطب نیز بر اساس همین قاعده ساخته می شود:

يَعْلَمُونَ : می دانند ← **تَعْلَمُونَ** : می دانید

يَعْبُدُونَ : بندگی می نند ← **تَعْبُدُونَ** : بندگی می کنید

يُقَاتَلُونَ : می رزمند ← **تُقَاتِلُونَ** : می رزمید

شیوه ساختن مضارع مخاطب مذکور

حرف «ي» در مضارع غایب مفرد و جمع، به حرف «ت» تبدیل می شود،
 مانند: **يَعْلَمُ** ← **تَعْلَمُ** : **يَعْلَمُونَ** ← **تَعْلَمُونَ**

تمرین – قرآن آموزان عزیز! جدول زیر را با توجه به نمونه اول آن کامل

کنید:

مضارع مخاطب جمع مذکور	ماضی مخاطب جمع مذکور	مضارع مخاطب مفدر مذکور	ماضی مخاطب مفرد مذکور
تَجْعَلُونَ : قرار می دهید	جَعَلْتُمْ : قرار دادید	تَجْعَلُ : قرار می دهی	جَعَلْتَ : قرار دادی
..... :	..... :	..... :	دَخَلْتَ : داخل شدی
..... :	..... :	..... :	نَصَرْتَ : یاری کردی
..... :	..... :	..... :	عَلِمْتَ : دانستی
..... :	..... :	..... :	عَمِلْتَ : انجام دادی
..... :	..... :	..... :	جَاهَدْتَ : جهاد کردی

آشنایی با معارف قرآن

آثار و برکات تقوا (۲)

در درس پیشین، بعضی از آثار و برکات تقوا از دیدگاه قرآن کریم بیان شد.

در آیات این درس با برخی دیگر از اثرات تقوا آشنا می شوید.

۴. تشخیص حق و باطل: نتیجه تقوای الهی بینشی روشن است که در پرتو آن

می توان حق را از باطل، صحیح را از ناصحیح و خوب را از بد تشخیص داد: «بِاَيْمَانِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللَّهُ يَجْعَلُ لَكُمْ فُرْقَانًا».

۵. فلاح و رستگاری: در سایه تقوا انسان به رستگاری حقيقی دست می یابد:

«فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولَى الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ».

۶. گشايش در کارها و روزی: به برکت تقوا، کارها و امور انسان گشايش می

یابد و کارها آسان می گردد و از جاهایی که حسابش را نمی کند، رزق و روزی

فراهرم می شود: «وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلُ لَهُ مَخْرَجًا * وَيَرْزُقُهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ» و
«وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلُ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا».

۷. نزول برکات الهی: اگر امتی راه تقوا را پیشه خود کنند، خداوند درهای

برکت و رحمت را از آسمان و زمین بر آنان می گشايد: «وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرْبَى آمَنُوا

وَاتَّقُوا لَفَتَحَنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ».

۸. پشتيبانی خدا: کسی که راه تقوا را در پیش گیرد، از حمایت خدای بزرگ

برخوردار خواهد شد و خدای آگاه و توانا با اوست: «إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقُوا

وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ».

۹. پوشاندن گناهان: در درس گذشته ذکر شد که یکی از برکات تقوا، بهره

مندی از آمرزش الهی و بخشش گناهان است. در این درس نیز در آیه ۵ سوره

طلاق، تقوا سبب پوشاندن گناهان و نادیده گرفتن آنها قلمداد شده است: «وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرُ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ». هم چنین آیه ۲۹ سوره انفال، پوشاندن گناهان و آمرزش آنها را از نتایج تقوا می شمارد: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَتَّقُوا اللَّهَ ... يُكَفِّرُ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرُ لَكُمْ».

تکمیلی ترجمه
Complementary Translation

کلمه های جدید	عبارات قرآنی و آیات
تَصْبِرُوا : صبر کنید	۱.) إِنَّ تَمْسَكْمَ حَسَنَةً تَسُؤْهُمْ وَإِنْ تُصِبْكُمْ سَيِّئَةً يَفْرَحُوا بِهَا وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَقَوَّلَا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُكُمْ شَيْئاً إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْلَمُونَ مُحِيطٌ (ال عمران: ۱۲۰)
اسْتَجَابُوا : اجابت کردند قرح : جراحت	۲.) الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِمَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ لِلَّذِينَ أَخْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرٌ عَظِيمٌ (ال عمران: ۱۷۲)
كَفَرُنَا : پوشانیدم – می پوشانیم أَدْخَلْنَا : داخل می کنیم نَعِيمٍ : پر نعمت	۳.) وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابَ آمَنُوا وَاتَّقُوا لَكَفَرُنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأَدْخِلَنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ (مائده: ۶۵)
مَسٌّ : لمس (وسوسه) کند تَذَكَّرُوا : متذکر می شوند – متذکر شدند مُبَصِّرُونَ : بینایان	۴.) إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبَصِّرُونَ (اعراف: ۲۰۱)

وُعِدَ : وعده داده شد أُكْلٌ : خوراکی ظُلٌّ : سایه عَقْبَى : عاقبت	<p>۵.) مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ أُكْلُهَا دَائِمٌ وَظِلُّهَا تِلْكَ عَقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوا وَعَقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ (رعد: ۳۵)</p> <p>..... .....</p>
غُرْفٌ : غرفه ها مَبْنِيَّةٌ : ساخته شده يُخْلِفُ : تخلف می کند	<p>۶.) لَكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ مَبْنِيَّةٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعَدَ اللَّهُ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِيعَادَ (زمر: ۲۰)</p> <p>..... .....</p>
يُنَجِّي : نجات می دهد مَقَازَة : رستگاری	<p>۷.) وَيَنْجِيَ اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوا بِمَقَازَتِهِمْ لَا يَمْسِهِمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ يَحْزُنُونَ (زمر: ۶۱)</p> <p>.....</p>
فُتِحَتْ : گشوده می شود – گشوده شد خَزَنَة : نگهبانان	<p>۸.) وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّى إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ حَزَنَتْهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ (زمر: ۷۳)</p> <p>.....</p>
كَفَلَيْنِ : دو سهم تَمْشُونَ : راه می روید	<p>۹.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرَسُولِهِ يُؤْتَكُمْ كَفَلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلُ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ (حدید: ۲۸)</p> <p>..... .....</p>

درس سی و دوم: متنّین

قرآن آموزان عزیز!

آیات درس را یک بار با دقت و شمرده بخوانید.

۱. إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبةُ لِلْمُتَّقِينَ
اعراف: ۱۲۸

انفال: ۳۴

۲. إِنْ أُولَيَاوْهُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

۳. تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ تُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا^۱ أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ
هود: ۴۹

هذا فاصبر إِنَّ الْعَاقِبةَ لِلْمُتَّقِينَ

حجر: ۴۶-۴۷

۴. إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعَيْنٍ * ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمِنِينَ

انبیاء: ۴۸

۵. وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا^۲ لِلْمُتَّقِينَ

۶.) تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبةُ

(قصص: ۸۳) لِلْمُتَّقِينَ

^۱ - نماکنت تعلم: نمی دانستی، فعل ماضی استمراری است.

^۲ - کلمه های «فرقان - ضیاء - ذکر» در این آیه، صفاتی برای «تورات» است.

٧. الْأَخِلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَى الْمُتَقِينَ * يَا عِبَادِنَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ
زخرف: ٦٧-٦٨

وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ

٨. إِنَّ الْمُتَقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ * فِي جَنَّاتٍ وَعَيْنٍ
دخان: ٥٢

٩. وَأَزْلَقْتِ الْجَنَّةَ لِلْمُتَقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ
ق: ٣١

١٠. إِنَّ لِلْمُتَقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٍ النَّعِيمُ * أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ
قلم: ٣٤-٣٥

دانشگاه علم و صنعت اسلامی
University of Technology and Science of Islam

جدول کلمه های آشنا و جدید

معنا	کلمه (جدید)	ردیف	معنا	کلمه (آشنا)	ردیف
جمع «آمن = در امان»	آمِنِینَ : آمِنُونَ	۱	خوشان - رَحْم ها	أَرْحَام	۱
دستان	أَحْلَاء	۲	تو	أَنْتَ	۲
داخل شوید	أُدْخُلُوا	۳	جمع «یوم: روز»	أَيَّا	۳
نزدیک می شود - نزدیک شد	أُزْلِقْتُ	۴	دور	بعید	۴
صبر کن	اصْبِرْ	۵	می دانی	تَعْلَمُ [← يَعْلَمُ] ۲۷/۷	۵
نیستند ^۱	إِنْ	۶	قرار دادن	جَعْلُوا [← جَعَلَ] ۷/۲	۶
خبرها	أَنْبِياء (جمع نَبَأٌ)	۷	- خانه ها سرزمین	دِيَار	۷
برتری - بلندی	غُلُوْ	۸	همسر - جفت	زَوْج	۸
چشمها	عُيُون (جمع عَيْنٍ)	۹	جادو	سِحر	۹
جمع «معدوده: معدود»	مَعْدُودَاتٌ	۱۰	روشنایی	ضِيَاء	۱۰
پر نعمت	نَعِيم	۱۱	فساد - تباہی	فَسَاد	۱۱
وحی می کنیم	نُوحِي	۱۲	جایگاه	مَقَام	۱۲
می خواهند	يُرِيدُونَ	۱۳	قرار می دهیم	نَجْعَلُ [← جَعَلْنا] ۷/۲	۱۳
وا می گذارد.	يُورِثُ	۱۴			

^۱ - «ان» در بعضی از موارد ، با توجه به کلمه پس از آن، به این معانی نیز می آید «نیست، نیستی، نیستم و ...».

تمرین و پرسش

۱. قرآن آموزان گرامی! گزینه های صحیح را انتخاب کنید و علامت بزنید.

الف - کدام گزینه صحیح است؟

۱. يُورِثُ - تَعْلَمُ - يُرِيدُونَ :

الف - وا می گذارد - می دانی - می خواهند

ب - به ارث می برد - تعلیم می دهی - خواستند

۲. عَيْونٌ - أَنْبَاءٌ - أَخْلَاءٌ :

الف - چشمها - خبرها - دوستان

ب - چشمها - خبر دادن - خلوت کنندگان

۳. ادْخُلُوا - اصْبِرُ - آمِنِينَ :

الف - دالخ شدند - صبر کن - جمع «آمن» به معنی در امان

ب - داخل شوید - صبر کن - جمع «آمن» به معنی در امان

۴. نَجْعَلُ - نُوحِي - نَعِيمٌ :

الف - قرار می دهیم - وحی می کنیم - در نعمت هستیم

ب - قرار می دهیم - وحی می کنیم - پر نعمت

۵. أَنْتَ - كُنْتَ - أُزْلَفْتَ :

الف - تو - بودی - نزدیک شد

ب - هستی - بودی - زلف تو

ب - کدام کلمات، گزینه صحیح است؟

۱. روشنایی - دور:

الف - أُزْلَفْتَ - بَعِيدٌ

ب - ضِيَاءٌ - بَعِيدٌ

۲. برتری - چشمeh ها :

☐	ب - عُيُونٌ - عُلُوٌ	☐	الف - عُلُوٌ - عُيُونٌ
		۳. بودی - تو:	
☐	ب - كُنْتَ - انتَ	☐	الف - أَنْتَ - كُنْتَ
		۴. دوستان - داخل شوید:	
☐	ب - ادْخُلُوا - أَخِلَّاءُ	☐	الف - أَخِلَّاءُ - ادْخُلُوا
		۵. وحی می کنیم - پر نعمت:	
☐	ب - نَجْعَلَ - نَعِيمٌ	☐	الف - نُوحِي - نَعِيمٌ

۲ . گزینه های صحیح را انتخاب کنید

الف - ترجمه صحیح هر عبارت را علامت بزنید:

۱. وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ

☐	الف - و قطعاً دادیم به موسی و هارون، وسیله جدا ساختن حق از باطل را	
☐	ب - و ما به موسی و هارون، آنچه وسیله جدایی است، دادیم	
		۲. إِنْ أُولَيَاوْهُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ
☐	الف - اگر دوستداران او غی راز متقین باشند	
☐	ب - نیستند سرپرستان آن (مسجد الحرام)، جز افراد با تقوا	
		۳. إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ
☐	الف - قطعاً زمین برای خداست، وامی گذارد آن را به هر کس که بخواهد	
☐	ب - قطعاً زمین برای خداست، به ارث می برد آن را هر کس بخواهد	

۴. مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا

- الف - نبودی تو این که بشناسی آن را و قومت را پیش از این
 ب - نمی دانستی آن را تو و نه قومت، پیش از این

۵. نَجْعَلُهَا لِلّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ

- الف - قرار دادیم آن را برای کسانی که نمی خواهند برتری را در زمین
 ب - قرار می دهیم آن را برای کسانی که نمی خواهند برتری را در زمین

ب - کدام عبارت، گزینه صحیح است؟

۱. قطعاً افراد با تقویت بهشت ها و (کنار) چشمها هستند:

- الف - إِنَّ الْمُتَقِّينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٍ النَّعِيمٍ
 ب - إِنَّ الْمُتَقِّينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ

۲. قطعاً عاقبت برای افراد با تقواست:

- الف - إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَقِّينَ
 ب - وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَقِّينَ

۳. این از خبرهای غیب است:

- الف - تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ
 ب - تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ

۴. ولی اکثر آنها نمی دانند:

- الف - وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ
 ب - وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

۳. عبارات کوتاه زیر را با استفاده از روش تفکیک و کلمه به کلمه، ترجمه کنید:

ردیف	عبارت	ترجمه
۱	الْأَخْلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِعَضٍ أَعْدُوا	
۲	تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ	
۳	فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَقْبِينَ	
۴	تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ	
۵	نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا	
۶	أُزْفِقْتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَقْبِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ	
۷	إِنَّ لِلْمُتَقْبِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٍ النَّعِيمِ	
۸	أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ	
۹	إِنَّ الْمُتَقْبِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ	
۱۰	إِنَّ الْمُتَقْبِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعَيْوَنٍ	
۱۱	اَدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمِينَ	
۱۲	يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ	

۱. عبارت «بعضُهُمْ لِعَضٍ» راً «با یکدیگر» معنا کنید.

۲. چنانچه همزه(آ:آ) قبل از حروف «ف - و» باید، بهتر است، آنها را پیش از همزه، ترجمه کنید و این، یک قاعده کلی است.

۴. عبارات قرآنی زیر را بخوانید و ترجمه آنها را کامل کنید:

۱. إِنْ أَوْلِيَاوْهُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

نیستند ..... آن جز ..... ولی ..... آنها .....

۲. تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ

هذا

از ..... غیب است، آن را ..... نمی

دانستی ..... تو و نه پیش از این.

۳. فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ

پس صبر کن ..... عاقبت ..... است.

۴. نَجْعَلُهُمَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ غُلُوْا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ

قرار می دهیم ..... برای ..... نمی خواهند ..... در ..... و نه ..... برای افراد باقی اند.

۵. وَأَزْلَفْتِ الْجَنَّةَ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ

و نزدیک می شود ..... برای ..... (در حالی که) دور نیست.

۵. قرآن آموزان عزیز! عبارات و آیات ده گانه متن درس را ترجمه کنید.

تمرین کارورزی برای ترجمه عبارات قرآنی

عبارت های قرآنی زیر را ترجمه کنید:

بقره: ۲۰۳

۱. وَادْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ

انعام: ۱۰۰

۲. وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّةِ

طه: ۱۱۷

۳. فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوُّكَ وَلِزَوْجِكَ

سبأ: ۴۳

۴. وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ

حشر: ۲

۵. هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ

متحنه: ۳

۶. لَنْ تَنْفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَا أُولَادُكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

زبان قرآن: فعل مضارع متکلم

قرآن آموزان گرامی: فعل های زیر را بخوانید و به معانی آنها توجه کنید:

گروه سوم	گروه دوم	گروه اول
نَعْلَمُ : می دانم	أَعْلَمُ : می دانم	يَعْلَمُ : می داند
نَغْفِرُ : می آمرزیم	أَغْفِرُ : می آمرزم	يَغْفِرُ : می آمرزد
نَضْرَبُ : می زنیم	أَضْرَبُ : می زنم	يَضْرِبُ : می زند
نَصْرُ : یاری می کنیم	أَنْصَرُ : یاری می کنم	يَنْصُرُ : یاری می کند

با فعل های گروه اول - مضارع غایب - آشنایی دارید، اما فعل های گروه دوم و سوم همانگونه که از معانی آنها بر می آید، فعل «متکلم» است.

شیوه ساختن مضارع متکلم

الف - حرف «ی» در اول فعل مضارع غایب را به «أ» تبدیل کنید، فعل مضارع متکلم مفرد، به دست می آید، مانند:
 يَعْلَمُ ← أَعْلَمُ ، يَغْفِرُ ← أَغْفِرُ

ب - حرف «ی» در اول فعل مضارع غایب را به «ن» تبدیل کنید، فعل مضارع متکلم جمع، به دست می آید، مانند:
 يَعْلَمُ ← نَعْلَمُ ، يَغْفِرُ ← نَغْفِرُ

تمرین - قرآن آموزان عزیزا جدول زی را با توجه به نمونه اوّل آن،

تمکیل کنید:

مضارع متکلم جمع	ماضی متکلم جمع	مضارع متکلم مفرد	ماضی متکلم مفرد
بَلَغٌْ: می رسم	بَلَغْنَا : رسیدیم	أَبْلَغُ : می رسم	بَلَغْتُ : رسیدم
.....	.....	.....	كَتَبْتُ : نوشتیم
		.....	بَشَّرْتُ : بشارت دادم
.....	.....	.....	جَعَلْتُ : قرار دادم
.....	.....	.....	رَزَقْتُ : روزی دادم
.....	.....	.....	سَمِعْتُ : شنیدم

قرآن
آموزه

آشنایی با معارف قرآن

متقین

پیامبران برای برای دعوت بشریت به یگانه پرستی بر انگیخته شده اند و برنامه ها و تعالیم ادیان الهی برای تأمین سعادت همه انسانهاست: «**هُدَى لِلنَّاسِ**»، ولی کسانی که از رهنماوهای پیامبران پیروی می کنند و به پیام وحی دل می سپارند، در حقیقت مخاطبان واقعی پیامبرانند، زیار فقط اینان هستند که از تعلیمات انبیاء بهره واقعی را می برند. به این جهت خداوند هدایت قرآن را ویژه آنان می شمارد: «**هُدَى لِلْمُتَّقِينَ**»، و نیز می فرماید: «**وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِلْمُتَّقِينَ**»، آنچه خدا به موسی و هارون علهماما السلام داده است، فرقان و نور و ذکر برای پرهیزگاران است.

متقین، جانشین خدا در زمین

خدای بزرگ کسی جز متقین را برای خلافت و جانشینی خویش، در روی زمین نمی پسندد. اگرچه مجرمان و تبهکاران چند صباحی به زور حکومت می کنند و بر گرده مردم سوراند، ولی سرانجام و عاقبت از آن افراد با تقوا خواهد بود. این قانون و سنت حتمی الهی است: «**إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَالْعَاقِبةُ لِلْمُتَّقِينَ**». آری، مالک و صاحب اصلی کره خاکی، رهبری جهان را به کسی می سپارد که خودش می خواهد و در سایه حکومت الهی، آینده جهان در دست انسان های شایسته و با تقواست و بر مردان خدادست که در راه عقیده حق خویش، پای بفسارند تا تحقق آن و عده شیرین الهی را بیینند: «**فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبةَ لِلْمُتَّقِينَ**».

سرکشان و تبهکاران نی زاگر به خیال خود در این دنیا کامروایند باید بدانند که در جهان ابدی خوار و ذلیل اند و تنها با تقوایان فرجام زیبایی دارند و خانه های آباد و پر نعمت آخرت به آنان تعلق دارد: «**تُلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ**».

پاداش پرهیزگاران

متقین، این دوستان خوب خدا، در روز جزا از پاداش های ویژه ای بر خوردارند:

۱. بهشت، مشتاق آنان: مقام بلند افراد با تقوا چنان است که بهشت به استقبال آنان می رود: «**وَأَرْلَفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ**».
۲. همنشین خدا: مقام و جایگاه متقین به اندازه ای بالا و والا است که در آخرت نزد حضرت حق، جای دارند: «**إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ**». آری اینان همنشین خدای بزرگ و. مهریان هستند: «**فِي مَقْعِدٍ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ**».
۳. جایگاه امن الهی: افراد با تqua در جایگاه رفیع امن الهی هستند: «**إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ * فِي جَنَّاتٍ وَعِيُونٍ**»، و فرشتگان بهشت، آنان را می خوانند که: با سلامت و امنیت وارد بهشت خدا شوید: «**إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعِيُونٍ * ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ أَمِينٍ**».

تمرین آزاد

کلمه های جدید	عبارات قرآنی و آیات
أَوْفَى : وفا کند – وفا کرد	۱.) بَلَى مَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ وَأَتَقَى فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ (العمران: ۷۶)
يَسْتَأْذِنُ : اجازه می گیرند – اجازه می گیرد يُجَاهِدُوا : جهاد کنند	۲.) لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَن يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ (توبه: ۴۴)
يَلُونُ : مجاورند وَيُجِدُوا : و باید بیابند	۳.) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا فِيهِمْ غُلْظَةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ (توبه: ۱۲۳)
صَدَقَ : تصدیق کرد	۴.) وَالَّذِي جَاءَ بِالصَّدْقِ وَصَدَقَ بِهِ أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ (زمر: ۳۳)
آخِذِینَ: گیرندگان آتَی: داد	۵.) إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعَيْنَوْنِ * آخِذِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحسِنِينَ (ذاریات: ۱۵-۱۶)

<p>يَهْجَعُونَ : می خوابند سَائِلٌ : درخواست کننده يَسْتَغْفِرُونَ : آمرزش می خواهند</p>	<p>٦.) كَانُوا قَلِيلًا مِنَ الَّذِينَ مَا يَهْجَعُونَ * وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ * وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌ لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ (ذاريات: ١٧-١٩)</p>
<p>فَاكِهِينَ : «جمع فاكه: شادمان» وَقِيٌّ : نگه می دارد - نگه داشت جَحِيمٌ : جهنم</p>	<p>٧.) إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَتَعِيمٍ * فَاكِهِينَ بِمَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ وَوَقَاهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ (طور: ١٧-١٨)</p>
<p>نَهَرٌ : نهرها مَقْعُدٌ : جایگاه - قرارگاه مَلِيكٌ : فرمانروا</p>	<p>٨.) إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ * فِي مَقْعُدٍ صِدْقٌ عِنْدَ مَلِيكٍ (قمر: ٥٤-٥٥) مُقتدرٌ</p>
<p>ظِلَالٌ : جمع «ظیل»: سایه فَوَّاکِهٌ : میوه ها يَشْتَهُونَ : میل دارند</p>	<p>٩.) إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلَالٍ وَعُيُونٍ * وَفَوَّاکِهٌ مِمَّا يَشْتَهُونَ (مرسلات: ٤١-٤٢)</p>
<p>اشربوا : بیاشامید هَنِيئًا : گوارا</p>	<p>١٠.) كُلُوا وَاشْرِبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ * إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي المُحسِّنِينَ (مرسلات: ٤٢)</p>

فهرست کلمات

من	أَنَا
تو	أَنْتَ
شما	أَنْتُمْ
انسان	إِنْسَنٌ
انسان - بشر	إِنْسَانٌ
یاران	أَنْصَارٌ
آنفال (جمع نهر)	أَنْهَارٌ (جَمْعُ نَهَرٍ)
خانواده ها	أَهْلِي
جمع «اول» - پیشینان	أُولَئِنَّ - أُولَئِنَّ
جمع «یوم؛ روز»	أَيَّامٌ
باطل	بَاطِلٌ
بشرت بدہ	بَشَّرَ
انسان - بشر	بَشَرٌ
رستاخیز - برانگیختن	بَقْثَ
برخی - بخشی	بَعْضٌ
دور	بَعِيدٌ
بلکه	بَلٌ
بهله - آری	بَلَى
فرزندان - پسران	بَنُونَ - بَنِينَ (جَمْعُ بَنْ)
چه بد است - بد است	بَنْسَ
(جمع بیت) خانه ها	بَيْوَتٌ
جاری است - حرکت می کند	تَجْرِي
جزا داده می شود	تَجْزِي
زیر	تَحْتٌ
گواهی می دهد	تَشْهِدُونَ
آرام می گیرد	تَطْمِنُ
می دانی	تَعْلَمُ [← يَعْلَمُ] [۲۷/۷]
کفر می وزید	تَكْفُرُونَ
ایمان می آورید - ایمان دارد	تُؤْمِنُونَ
استوار - پایدار	ثَابِتٌ

پدران	أَبْاءٌ
همیشه	أَبْدًا
گرفت	أَتَخْذَنَ [← أَتَخْذُوا] [۱۵/۴]
نقوا پیشه کردند	أَتَقْوَى
آمد	أَتَمَّ
گناه	إِثْمٌ
پاداش	أَجْرٌ
گروه ها، حزب ها	أَخْرَابٌ
نیکی کردن	إِحْسَانٌ
نیکوگردانید	أَخْسَنُ
گرفت	أَخْذٌ
آخر - قیامت	آخِرٌ
خارج کرد	أَخْرَجَ
خارج کردیم	أَخْرَجْنَا [← أَخْرَجَ] [۱۹/۵]
هنگامی که	إِذَا
خوشان - رَحِيم ها	أَرْحَامٌ
تکبیر ورزیدی	اسْتَكْبَرْتُ
تکبیر ورزیدند	اسْتَكْبَرُوا
رسید	أَصَابَ
آماده کردیم	أَعْدَدْنَا
دشمنان	أَعْدَاءٌ (جَمْعُ عَدُوٍّ)
آمده شد - آمده شده است	أَعْدَتَ
بکشید	أَفْتَلَوا
بزرگ تر	أَكْبَرٌ
(جمع لَمْ) خردها	الْأَيَّابُ
دردنگ	أَلَيْمٌ
اما	أَمَّا
ایمان آوردیم	أَمَنَّ
ایمان آوردیم	أَمَنَّا [← أَمَنَّ ۶] [۲۱/۶]
اموال - ثروت ها	أَمْوَالٌ

خانه ها - سرزمین	دِیار
فرزنдан - نسل	ذریثه
مرد	رَجُل
روزی داد	رَزْق
روزی دادیم	رَزْقُنَا
افروز - زیاد کرد	زاد - زادت
زلزله	رَزْلَه
همسر - جفت	زوج
زینت	زینة
سبقت بگیرید - پیشی بگیرید	سابقاً
پشتایید	سارعوا
قيامت زمان)	الساعَةُ (ساعة)
راه	سَبِيل
جادو	سِحر
محکم - استوار	سَديد
سریع	سَريع
آتش افروخته	سعير
کم خردان	سُفهاءً (جمع سفهیه)
سالم	سَليم
حضرت سليمان عليه السلام	سَليمان
آسمان	سَماء
بدی	سُوء
سخت - شدید	شَدِيد
بد - بدی - بدترین	شَرّ
جمع شریک	شُركاءً
شریک	شُريك
آشکار - پیدا	شَهادَه
پیروان حضرت یحیی (ع)	صَابِئينَ
جمع «صادق»	صادقين صادقون
شایسته	صالح
راستی	صِدق
مانع شدن	صَدُوا
گمراه شدن	ضُلُوا [→ ضل ۶/۲۳]
روشنایی	ضياء
پاکیزه ها	طَبِيعات
پاکیزه - پاک	طَبِيه - طَبِيب

قوم ثمود	تَمُود
آمد	[جاءات] ← جاء [۱۰/۳]
جمع كننده	جامع
پاداش - کیفر	جزاء
قرار دادند	[جعل] ← جعل [۷/۲]
جن	جن
باغ ها - بهشت ها	جَنَّاتٍ (جمع جَنَّةٌ)
دوخ	جهنم
جواب - پاسخ	جواب
آوردیم	[جناب] ← جنبت [۱۶/۴]
نایبود شد - تباہ شد	جَبْطَت
تا - تا اینکه	حتى
محترم - حرام	حرام
حرام کرد	حرام
حریر - ابریشم	حریر
حساب	حساب
حلال	حلال
حيات - زندنگی	حياة
زیان کاران	خاسرون خاسرين
خالص - ناب	خاص - خاص
انبارها - خزانه ها	خزانه (جمع خزانه)
خواری	خرنی
زیان	خسنان
زیان رساندن	خسروا
جاودان - جاودانگی	خلد
خلق کردیم - افریدیم	خلقنا
ترس	خوف
بهتر - بهترین - خوبی - مال	خير
خوبی ها	خيرات
اختیار	خیرية
خانه - سرا	دار
حضرت داود عليه السلام	داود
درجات (جمع درجه)	درجات
ریته ها - درجه ها	دعاه
دعا - صدا زدن	ذئباه
دنيا	ذئباه
جنبدگان	ذواب (جمع ذائب)

ظالِمینَ - ظالِمُونَ	
ستمکاران	گمان - بدگمانی
ظنِّ	گنَّتْ
عاقبَةٌ	عاقِبَتْ [← کذبوا] ۲۰/۵
عِبَادَةٌ	تکذیب کردی
عَدْلٌ	تکذیب کرد
عَذْنٌ	تکذیب کردن
عَذَابٌ	به دست آورد
عَرْضٌ	کسبت
عَزَّةٌ	کسبت [← کسبوا] ۱۸/۵
عَسِيرٌ	به دست آوردن
عَملٌ	کعبه
عَمَلٌ	کافران
عَنْ	کُفَّار (جمع کفر)
عَنَدَ	کفر
غَالِبٌ	کفر ورزید - کافر شد
غَرْرُورٌ	همچنانکه
غَيْبٌ	بودی
فَاسِقٌ	کُنْتَمْ
فَتْحٌ	بودید - می باشید
فَسَادٌ	اختلاف می ورزید
فَضْلٌ	باشید
فَزْ	لا تأکلوا
فَلَيَنْتَوْكِلٌ	نخورید
فَلَيَنْتَعْمِلٌ	نپندازند - هرگز نپندازند
فَلَيَنْتَعْمِلٌ	فساد نکنید - تباہی نکنید
قِسْطٌ	لباس - پوشش
قِصَاصٌ	لغنت
قَضَى	دیدار
قُلُوبٌ	نگرفت
قُولَ	شک نکردن
قُولَا	نمی باشد
قِيَامٌ	هرگز نه (حرف نفی برای آینده)
قِيَامٌ	تا زیاد کنند - تا بیفزایند
قِيَامٌ	مردند
قِيَامٌ	مال - دارایی
قِيَامٌ	جایگاه
قِيَامٌ	مانند - مثل
قِيَامٌ	مجرمینَ - مجرمُونَ
قِيَامٌ	حاضر شدگان
قِيَامٌ	بیماری - مرض
قِيَامٌ	مسکن ها
قِيَامٌ	زنان مشرك
قِيَامٌ	اصلاح کنندگان
كَ	مساکن (جمع مسکن)
كَادِبُونَ - كَادِبِينَ	مُشرِّكَاتِ
كَانَ يَرْجُوا	مُصلِحُونَ مُمْلِحِينَ
قالَتْ [← قالٌ] ۵/۲	
عَدْلٌ	عدالت
قَاصِصٌ	قصاص
حَكْمٌ	حکم کرد - حکم کند
دَلْ هَا	دل ها
كَفْتَار - سخن	کفتار - سخن
قُولَا	بگویید
قِيَامٌ	(مایه) استواری - استاده - استادگان
قِيَامٌ	قيامت
كَ	مانند
دَرُوغَهْ	دروغ گویان
كَانَ يَرْجُوا	امیدوار است

مُصَبِّبَةٌ	مُصَبِّبَتُ	يَأْمُرُونَ	يَأْمُرُونَ
مُطَهَّرَةٌ	پاک - پاکیزه	يَتُوبُ	توبه می پذیرد - توبه می کند
مَعْنَرَةٌ	معدرت - عذر خواهی	يُبَيِّنُ	استوار می سازد
مَعْرُوفٍ	کار خوب - خوب شناخته شده	يَبْخِزُ	جزا می دهد
مَغْفِرَةٌ	آمرزش - گذشت	يَجْمَعُ	جمع می کند
مُفْسِدُونَ مُفْسِدِينَ	تبهکاران	يَخْرُقُونَ	غمگین می شوند
مُفْلِحُونَ (جَمْعٌ مُفْلِحٍ)	رستگاران	يَخْذِلُ	خوارکند - خوار می کند
مَقَامٌ	جایگاه	يَدْخُلُ	داخل می کند
مَلَائِكَةٌ	فرشتگان	يُشْرِكُ	شرک می ورزد - شریک می گیرد
مَنْ	چه کسی - چه کسانی	يُشْرِكَةٌ	شرک ورزیده شود - شرک ورزیده می شود
مَنْ ذَا	چه کسی؟	يُشْرِكُونَ	شرک می ورزند - شریک می گیرند
مُنَافِقَاتٌ	زنان منافق	يَشْعُرُونَ	می فهمند - درک می کند
مُنَافِقِينَ - مُنَافِقُونَ	مردان منافق	يَشْهَدُ	گواهی می دهد
مُنْكَرٌ	کار زشت - کار بد - بد	يَعْذَابُ	عذاب می کند
مُؤْمِنٌ	مرد با ایمان	يَعْلَمُ [← يَعْلَمُونَ ۱۳/۴]	می داند
مُؤْمِنَاتٌ	زنان مؤمن	يَعْلَمُ	انجام می دهد
مُؤْمِنَةٌ	زن با ایمان	يَغْفِرُ	می آمرزد
نَاصِرِينَ (جَمْعٌ نَاصِرٍ)	یاوران - یاری کنندگان	يَغْفِلُ	انجام می دهد
نَيَّاتٌ	روییدنی - گیاه	يَغْفِهُونَ	می فهمند
نَجْعَلُ [← جَعْلَنَا ۷/۲]	قرار می دهیم	يَقَاتِلُونَ	می جنگد - می رزمند
نُذِيلٌ	داخل می کنیم	يَقْتَلُونَ	می کشند
نَسَاءٌ	زنان	يَقُولُ	می گوید
نَسْهَدُ	گواهی می دهیم	يَقُومُ	به پا خیزد - به پا می خزید
نَصْرٌ	یاری	يَكْدَبُ	تکذیب می کند
نَصِيبٌ	بهره	يَكْنِيُونَ	دروغ می گویند
نِعَمٌ	چه خوب است	يَكْنِلَرُ [← يَكْنِلُونَ ۲۰/۵]	کفر می ورزد
نَسْ	خود - فرد - جان - نفس	يَكْفُرُونَ	کفر می ورزند
نَمْلِي	مهلت می دهیم	يَكُونُ	باشد - می باشد
نَصْرُ	یاری می کنیم	يَنْصُرُ	یاری می کند
هَادِ (هَادِي)	هدایت کننده	يَنْفَعُ	سود می بخشد
هَادِوا	یهودی شدن	يَنْفِقُونَ	انفاق می کنند
هَدَنَنَا [← هَدَنَى ۱۴/۴]	هدایت کردیم	يَنْهَوْنَ	باز می دارند - نهی می کنند
هَشْلٌ	آیا	يَوْمَئِزٌ	چینی روزی - آن روز
وَعْدٌ	وعدد داد	يَئْسُوا	نا امید شدن
وَلَدٌ	فرزند		
يَأْمُرُ	امر می کند		